

KURJER POZNANSKI

wychodzi dwa razy dziennie

w wydaniu porannym i wydaniu wieczornem. — w niedziele i święta tylko wydanie poranne, — natomiast w dni poświęcone tylko wydanie wieczorne.

Odpowiedzialni kierownicy działów: kultury i sztuki Witold Noskowski, gospodarczego i giełdowego dr. Marjan Chelminowski
wiadomości potocznych Wiktor Ujma, za inne działy od powiada Antoni Konieczny, wszyscy w Poznaniu

Dyrektor wydawnictwa: Roman Leitgeber

Wydawnictwo Sp. Akc. Drukarnia Polska
w Poznaniu, św. Marcin 70

Redaktor naczelny: Dr. Marjan Seyda

Nr. 153

Poznań, poniedziałek dnia 4 kwietnia 1932

Rok XXVII

Funt i dolar

Jesteśmy świadkami ciekawych wydarzeń na światowych rynkach pieniężnych. Z jednej strony zaznaczyła się silna wyżka kursu funta szterlingów, z drugiej natomiast wyrażono niedawno znowu gdzieś obawy o losy waluty amerykańskiej, potężnego i — zdawałoby się — na niezruszalnych podstawach opartego dolara. Zjawiska te, pozornie niezależne od siebie, powiązane jednak są do pewnego stopnia ze sobą — jakby pod wpływem prawa naczyń złączonych — a węzłem tym jest wiecznie zmienny proces odpływu i przypływu zaufania międzynarodowych sfer finansowych.

Gdy zatem z przyczyn natury psychologicznej, politycznej, czy gospodarczej zaufanie tych sfer odwraca się od pewnej waluty, jednocześnie zwraca się ku innej, o ile znajduje odpowiedni grunt dla pomyślniej jej oceny. Ten proces fluktuacji zaufania odznacza się znaczną nerwowością i przesadą w ocenie faktycznej sytuacji danego kraju, dlatego też należy odnosić się do jego przejawów bardzo ostrożnie i nie wysnuwać pośpiesznych wniosków.

U podstaw poprawy funta szterlingów leży fakt o doniosłym znaczeniu politycznym. Załamanie się waluty funtowej wstrząsnęło do głębi społeczeństwem angielskim. Fakt ten zmiotł z powierzchni niedołężne rządy socjalistyczne i powołał do życia gabinet zaufania narodowego, oparty w izbie gmin o olbrzymią przewagę elementu konserwatywnego. Dzięki patriotycznemu wysiłkowi społeczeństwa w kilku miesiącach zdołano zrównoważyć budżet państwowy, spadek funta zaś spowodował zwrot pożyczek udzielonych przez Anglię w takich rozmiarach, że na rynku londyńskim panuje dziś nadmiar kapitałów.

Zrównoważony budżet i czynny bilans płatniczy, wreszcie jasna sytuacja polityczna w Anglii spowodowały radykalny zwrot w nastrojach finansjery międzynarodowej. Londyn zaczął odzyskiwać w krótkim czasie tradycyjną rolę centralnego rynku finansowego.

Przez pewien czas zdawało się, iż Paryż przejmie tę rolę, jednakże tamtejsze instytucje bankowe przyjmowały napływające zewsząd kapitały raczej na przechowanie, niż na dalsze ich zatrudnienie, stosowały politykę niezmiennie ostrożną, co może do pewnego stopnia było uzasadnione, jednak nie pozwalało zarobkować tym kapitałom. W ten sposób Londyn zdobywa powoli dawne znaczenie głównego pośrednika w międzynarodowym obrocie kapitałów — choć oczywiście strukturalne przyczyny kryzysu — wyrażające się w bezrobociu i w decentralizacji przemysłu istnieją nadal.

Jak żywiołowy był przypływ obcych kapitałów do Anglii, o tem świadczy kilkakrotnie dokonana zniżka dyskontu Banku Angielskiego, wynoszącego obecnie zaledwie 3 i pół procent, dalej przedterminowa spłata pożyczek zagranicznych, zaciągniętych w roku zeszłym na podtrzymanie

Premier Tardieu w Londynie

Przyjazd i rozmowa z Mac Donaldem — Oświadczenia obu premierów wobec przedstawicieli prasy

Londyn, 4. 4. (PAT.) Premier Tardieu wraz z min. Flandinem oraz 5 rzeczoznawcami przybyli w niedzielę do Londynu o godz. 16.

O godz. 17,30 Tardieu odjechał na Downingstreet, aby złożyć wizytę powitalną Mac Donaldowi, który powitał go na dworcu. Rozmowa ich trwała przeszło godzinę, poczem Tardieu powrócił do hotelu, gdzie o godz. 19 przyjął przedstawicieli prasy i oświadczył im:

„Zagadnienia, o których będziemy mówili z premierem Mac Donaldem, dotyczą spraw europejskich, przyczem należy pamiętać, że wszystkie zagadnienia międzynarodowe są dziś sprawami europejskimi. Obowiązkiem wszystkich rządów jest obecnie utrzymanie zasady wzajemnej solidarności. Zarówno Francja jak W. Brytania wstąpiły na drogę tej solidarności bez wysiłku. A gdy oba nasze rządy weszły na tę drogę z widokami powodze-

nia, pożądane jest, aby mogły one wy-badać wspólny cel, drogi, prowadzące do celu oraz sam cel.”

O godz. 20 przyjął przedstawicieli prasy premier Mac Donald, który podkreślił, że W. Brytania i Francja reprezentują 2 kraje, pragnące być w kooperacji z innymi państwami europejskimi, zwłaszcza o ile chodzi o zagadnienia gospodarcze, przed którymi obecnie stoi zarówno Europa jak i cały świat. Premier Mac Donald podkreślił dalej, że jest zwolennikiem osobistego kontaktu dyplomatycznego i że w chwili obecnej uważa kontakt taki za specjalnie pożyteczny.

„Obecnie — oświadczył premier Mac Donald — dokonywujemy z premierem Tardieu tylko przeglądu sytuacji, przyczem nasze rozmowy nie ograniczają się do spraw naddunajskich, lecz dotyczyć będą i innych spraw aktualnych.”

Obiad o charakterze politycznym w ambasadzie francuskiej

O godz. 20,30 odbył się obiad w ambasadzie francuskiej, w którym oprócz Tardieu i min. Flandin wzięli udział rzeczoznawcy, oraz członkowie ambasady. W obiedzie uczestniczyli Mac Donald, wicepremier Baldwin, min. spr. zagr. Simon, kanclerz skarbu Chamberlain, min. lotnictwa London-derry, podsekretarz stanu w urzędzie spr. zagr. Vansittard, rzeczoznawca re-

paracyjny rząd brytyjskiego Ross i szef sekcji handlowej Fontain. Ze składu osób wynika jego polityczny charakter oraz fakt, że rozmowy Tardieu i Mac Donald, obejmują całość kształt zagadnień międzynarodowych a nie tylko sprawę naddunajską, lecz również rozbicie i reparację. Po obiedzie zaczęły się rozmowy rzeczowe przy udziale ekspertów.

Dezorientacja w prasie angielskiej — Stanowisko Francji

Londyn, 4. 4. (PAT.) Przyjazd Tardieu do Londynu wywołał obszerne artykuły w prasie londyńskiej, z których wynika, że opinia angielska jest całkowicie rozbita i nie trzyma się bynajmniej jednolitego frontu w sprawie kooperacji naddunajskiej.

O ile chodzi o sprawę Europy, opinia publiczna W. Brytanii znajduje się w stanie zupełnego chaosu i nie zdaje sobie sprawy pod jakim kątem widzenia należałoby tę kwestję rozpatrywać.

Paryż, 4. 4. (PAT.) Pertinax donosi z Londynu, że strona francuska nie omyliła zaznaczyć Mac Donaldowi, iż konferencja 4 mocarstw, zain-

Dzisiejsze konferencje francuskich ministrów

Londyn, 4. 4. (Tel. wł.) Dziś przed południem odbył się dalszy ciąg rozmów francuskich ministrów z członkami rządu angielskiego.

O godz. 11 premier Tardieu i min. Flandin przybyli do ministerstwa

interesowanych spraw naddunajską, jest zupełnie odrębna od ewentualnego porozumienia między Anglią i Francją w kwestji przyścia z pomocą finansową innym państwom.

Żadna federacja państw naddunajskich, która pogwałciłaby istnienie Małej Ententy lub też naraziłaby ją na hegemonię gospodarczą Niemiec, nie może być narzędziem pacyfikacji odbudowującej się Europę.

Tardieu nalegał, aby państwom naddunajskim nie stawiano uprzednio żadnych warunków i ograniczono się tylko do wysłania zwykłych listów zapraszających.

spraw zagranicznych. Według komunikatu agencji Reutersa premier Tardieu odbył półgodzinną konferencję poświęconą zagadnieniu Europy środkowej z min. spraw zagranicznych Simonem.

nych Ameryki, wytwarzając stan niepokoju, który znalazł wyraz w niejednokrotnym obniżaniu się kursu dolara na giełdach europejskich. Ostatnio n. p. w okresie świąt wielkanocnych na giełdzie paryskiej dolar spadł do poziomu, przy którym niemal opłacało się eksportować złoto z Ameryki. Banki francuskie wycofują w dalszym ciągu swe depozyty amerykańskie, lokując je przeważnie w Londynie i powiększając tą drogą podaż dolara, a popyt za funtem.

Co jest powodem tej wędrówki dolara i czem tłumaczyć niepokój o losy waluty amerykańskiej? Wszakże mimo wszystko złoto — ta najsolidniejsza podstawa każdej waluty — najliczniej wciąż jeszcze nagromadzone jest właśnie w Ameryce, choć sporo już go ubyło. Mianowicie Ameryka posiada około 1/3 zapasów światowych złota. Zanim pokrycie dolara w zło-

cie zbliży się do ustawowego minimum, musiałyby odpłynąć z Ameryki złota wartości półtora miljarda dolarów (czyli za przeszło 13 miliardów złotych). W poważnych, zrównoważonych kołach finansowych Anglii panuje pogląd, iż obawy o odstąpienie Ameryki od złota jako pokrycia walutowego są zgola nieuzasadnione. Nie ma też mowy o wejściu Ameryki na drogę inflacji walutowej, jakkolwiek nastąpiło pewne rozluźnienie przepisów o pokryciu dolara przez t. zw. bill Glass-Steagall.

Należy przyznać, iż położenie gospodarcze i finansowe Stanów Zjednoczonych jest niepomyślnie. Bodaj w żadnym innym kraju kryzys nie poczynił tak wielkich spustoszeń, jak właśnie w Ameryce. Dotknął on wszystkie gałęzie gospodarstwa narodowego. Ogólna zniżka cen artykułów żywnościowych i surowców była najdotkliwszym ciosem dla podstaw gospodarczych Ameryki i pociągnęła za sobą zastój w przemyśle, olbrzymie bezrobocie, wreszcie dezorganizację na rynku finansowym. Pod wpływem kryzysu siła podatkowa społeczeństwa obniżyła się i coraz bardziej wzmagal się deficyt budżetowy, którego rozmiary na przyszły rok fiskalny oblicza się na 1200 milionów dolarów.

Gdy rząd wystąpił z projektami nowych podatków, mianowicie podatku od sprzedaży (obrotowego), przedłożenie to zostało w Kongresie (izbie niższej) odrzucone, co wywarło fatalne wrażenie w kraju i zagranicą, bo tak znaczny deficyt mógł narazić na nieobliczalne konsekwencje w dziedzinie walutowej. Dolar zareagował na ten nieopatrzny krok dość gwałtownie i fakt ten uświadomił kołom politycznym niebezpieczeństwo, w jakim znalazła się waluta amerykańska. To też już na następnym zebraniu kongresu wśród dramatycznego napięcia speaker (przewodniczący) kongresu Garner wezwał izbę do uchwalenia dalszych przedłożeń podatkowych, które mają załatać deficyt budżetowy. Z przyjęcia tego przemówienia i oświadczeń przywódców politycznych w kongresie należy wnosić, iż nowe podatki będą uchwalone, a deficyt w ten sposób usunięty.

Tak więc najważniejsza przyczyna niepokoju o dolar zniknęła, co odbiło się momentalnie na jego kursie. Ameryka posiada tyle rezerw naturalnych i jest krajem tak zamożnym, iż przy rozumnej gospodarce mogłaby uniknąć wstrząsów walutowych.

Wprawdzie, jak wykazał Dmowski w ostatnich swych publikacjach, zarówno w stosunku do Anglii, jak i Ameryki działają w świecie siły, które na dłuższą metę podrywają przemożną rolę tych państw w gospodarce światowej tembardziej, że same rozmiary gospodarki światowej, które były źródłem siły wielkich mocarstw przemysłowych, kurczą się. Mimo to sytuacja ekonomiczna może ulec pewnym przejściowym zmianom na lepsze, jeśli stosowana będzie rozumna polityka, licząca się z rzeczywistością i łagodząca przebieg tego głębokiego kryzysu strukturalnego, jaki przeżywa cały świat.

Niebezpieczna teoria

Wychodzi w Warszawie już drugi rok dwutygodnik ekonomiczny p. t. „Gospodarka Narodowa”, redagowany przez grupę młodych urzędników ministerstwa i instytucji państwowych o przekonaniach politycznych wybitnie prorządowych. Mimo to charakter pisma jest wysoce niejednorodny i jest doskonałym odbiciem pstrokaczyni poglądów ekonomicznych w sferach decydujących. Linij wytycznej pismo to nie ma żadnej, a jest tylko zlepkiem artykułów i notatek, niepowiązanych nietylko żadną myślą przewodnią, lecz często wyraźnie kłócących się ze sobą co do swej treści ideowej.

Tem niemniej jednak warto od czasu do czasu zaglądnąć do „Gospodarki Narodowej”, raz dlatego, że czasem można tam trafić na interesujący artykuł, powtóre z uwagi na to, że redagują i przeważnie pisują w tym dwutygodniku urzędnicy ministerstwa i instytucji państwowych, zajmujący odpowiedzialne stanowiska i wywierający wpływ na naszą politykę gospodarczą.

W miejscu tem chcielibyśmy zwrócić uwagę czytelnika na treść anonimowego artykułu w nr. 6 tego pisma z dn. 15 marca br. p. t. „Deflacja czy inflacja?”. Myśl przewodnią tego artykułu jest rozszerzenie zdolności emisyjnych Banku Polskiego na drodze uprawnień go do przyjmowania do lombardu bonów skarbowych „czyniąc z nich podkład drugorzędny wobec złota i dewiz, nie mniej istotny”. „Byłoby to bowiem — motywuje autor — posunięcie racjonalne, w sposób pozytywny, czynny działający na psychologię społeczeństwa”. W społeczeństwie bowiem szerzy się niezdrowy pogląd, że bez dewaluacji krajowej waluty nie będziemy mogli wybrnąć z kryzysu. „Stąd wnioski, pisze autor, że umiejętnie i ostrożnie operacje inflacyjne mogłyby podzielać oświeceniowo i uspokajająco na te chorobliwe nastroje i zwrócić uwagę na możliwości złagodzenia skutków kryzysu poprzez ożywienie życia gospodarczego od strony instytucji emisyjnej”. „Mamy zaś pod tym względem przeświadczenie, — czytamy w innym miejscu, — że umiarkowany wzrost emisji na cele kredytowe pobudzi do życia zamierające obecnie tętno życia gospodarczego”. Podkreślić bowiem należy, że autor artykułu nie ma na myśli inflacji papierowego pieniądza prowadzącej do dewaluacji krajowej waluty, lecz inflację kredytową, mającą na celu podniesienie poziomu cen i ożywienie życia gospodarczego.

Pomijamy tutaj omówienie absurdalności twierdzenia autora, że inflacja kredytowa jest środkiem oddziaływania w sensie dodatnim na psychologię społeczeństwa. Dlaczego deflacja wywołuje nastroje przygnębienia u ludzi, a inflacja nastroje bardziej optymistyczne, — to chyba pozostanie tajemnicą samego autora, której my tu badać nie możemy.

Dlatego też zajmujemy się stroną merytoryczną jego projektu, polegającą na zwiększeniu emisji biletów Banku Polskiego na drodze uprawnień go do przyjmowania w formie lombardu bonów skarbowych. Na jaki cel poszłyby znaki płatnicze, otrzymane tą drogą przez emitenta tych bonów, t. zn. przez skarbnicę państwa? (Autor bowiem wyraźnie stwierdza, że lokata bonów na rynku krajowym jest bardzo ograniczona i dlatego trudno przewidzieć, by zastawiał je w Banku Polskim ktoś inny poza skarbnicą państwa). Skarb może być użyty do dwóch celów, a mianowicie albo na pokrycie swych niedoborów budżetowych, albo na roboty publiczne. Może być wprowadzony także do kredytu dla życia gospodarczego, ale, jak z praktyki wiemy, państwo jest złym kredytodawcą i kredyty jego przeważnie idą na niewłaściwe cele. Zapytajmy teraz, gdzie jest ta granica, do której skarbnicę państwa wolno korzystać z uzyskanego w powyższy sposób kredytu, gdzie hamulec, który go potrafi zatrzymać przed nadużywaniem swych uprawnień w tym względzie? Pamiętamy przecież inflację papierowego bilonu w r. 1924 i 1925, która właśnie stała się istotną przyczyną załamania się złotego. A czemuż byłby wykonywany przez autora kredyt skarbu państwa w instytucji emisyjnej, jak nie drugą emisją państwowego pieniądza, nie wynikającą z istotnych potrzeb obrotu gospodarczego kraju, lecz naskutek posunięcia państwowej polityki finansowej — kredytowej?

Wprowadzony u nas ustrój walutowy polega na tem, że całkowity obieg pieniężny kraju jest kontrolowany i regulowany przez instytucję emisyjną. O-

bieg biletów Banku Polskiego jest zabezpieczony rezerwą kruszcową — dewizową oraz krótkoterminowymi weksłami, pochodzącymi z rzeczywiście dokonanych obrotów gospodarczych (Ostatnia zasada nie jest ściśle stosowana, ale to nas w danej chwili mało obchodzi). Dzięki temu instytucja emisyjna ma zawsze możliwość dopasowania ilości środków pieniężnych do obrotów gospodarczych kraju. Jeżeli obroty te zaczynają się kurczyć, kieruje się do dyskonta w Banku Polskim coraz mniej weksli, w rezultacie czego obieg pieniężny kraju automatycznie zaczyna się kurczyć, ponieważ upłaty starych weksli przewyższają dyskonto nowych. W ten sposób deflacja pieniężna czy kredytowa, przez którą teraz przechodzimy, jest naturalnym wynikiem procesów zachodzących w całokształcie stosunków gospodarczych. Dlatego też utyskiwania na deflacyjną politykę Banku Polskiego są zupełnie niesłuszne, ponieważ robi on to co mu nakazuje życie gospodarcze, co wynika z ogólnych przesłanek ekonomicznych.

Gdyby Bank Polski wkroczył na drogę, wskazaną przez autora omawianego artykułu i zaczął przyjmować do lombardu lub dyskontować bonów skarbowych, to wkrótce straciłby panowanie nad obiegiem pieniężnym kraju. W razie niepomysłnego kształtowania się bilansu płatniczego i spadku jego zapasów kruszców — dewizowych nie potrafiłby on wycofać z obiegu odpowiedniej ilości biletów bankowych, jako emitowanych nie na podstawie krótkoterminowych weksli handlowych i w wyniku zwiększania się obrotów gospodarczych kraju oraz nie mógłby utrzymać odpowiedniego stosunku między rezerwą dewizową — kruszcową a sumą biletów bankowych w obiegu.

Ciekawe jest, że poglądy autora cytowanego artykułu stoją w rażącej sprzeczności z poglądami p. Stefana Buczkowskiego, wypowiedzianymi w tym samym nr. „Gospodarki Narodowej” w artykule p. t. „Problem walutowy”. P. Buczkowski, przytaczając poglądy prof. Cassela na „niedostateczne zaopatrzenie w środki pieniężne”, które jest przyczyną spadku cen i panującego obecnie kryzysu, zdecydowanie wypowiada się przeciwko tego rodzaju teoriiom. W dalszym ciągu wskazuje słusznie, że powiększanie obiegu pieniężnego, czy zwiększanie kredytu nie rozstrzygnie bieżących trudności gospodarczych. „W państwach o walucie silnie ufundowanej — czytamy w artykule p. Buczkowskiego — obserwujemy ostatnio rozpoczęcie ekspansji kredytowej przy pomocy polityki taniego pieniądza, ich zapasy złota pozwalają na znaczne rozszerzenie kredytu bez obawy deprecjacji waluty. Ta akcja, jeśli nie wywoła pożądanego efektu, to w każdym razie przyniesie dość duże, chociażby przejściowe odprężenie, pozwoli życiu gospodarczemu na „chwycenie oddechu”. Natomiast w państwach środkowo- i wschodnio-europejskich zdolność emisyjna banków biletowych (a więc i w Polsce, przyp. nasz) jest na wyczerpaniu, spadek pokrycia kruszcowo-walutowego doszedł do minimalnej, ustawowo przepisanej granicy, wobec czego o wszelkiej akcji kredytowej nie może tam być mowy”. „Kraje dłużnicze (a więc i Polska, przyp. nasz), mówi dalej p. Buczkowski, są w tej sytuacji, że eksperymentować na własną rękę nie mogą, bez narażenia na oczywiste niebezpieczeństwo swej egzystencji”. Na tej samej zaś stronie, na której czytamy powyższe wywody, rozpoczyna się omawiany na samym początku artykułu p. n. „Deflacja czy inflacja?”, którego autor stoi na wręcz odmiennym stanowisku niż p. Buczkowski.

Nie chodzi nam tu jednak tyle o wskazanie na rozgardzaj ideowy w łonie naszych prorządowych ekonomistów, ile o podkreślenie, że tendencje inflacjonistyczne nie są obce temu obywateli. Pamiętamy zresztą wszyscy o uchwaleniu przez B. B. W. R. podwyżki kredytu skarbu państwa w Banku Polskim do 100 milj. zł. Widocznie jednak ta niebezpieczna uchwała nie zadawała niektórych „sanacyjnych” inflacjonistów. Spodziewać się jednak należy, że głosy ich pozostała odosobnione i że zrzęby naszego takim trybem zbudowanego systemu pieniężnego nie będą nadal naruszane. K. M.

Czy jesteś już członkiem T. C. L.? Jeśli nie, zapisz się zaraz w biurze T. C. L. przy ul. św. Marcina 37 albo w redakcji pisma naszego!

Osobliwy okólnik

Profesorowie jednej z wyższych uczelni krakowskich (a także etatowi urzędnicy) otrzymali od rektora pismo poniższe. (Pokrótce donosiliśmy już o niem wczoraj — Red.)

Kraków, 22. II. 1932.
(Poufne)

REKTORAT
tj/31

Do Pana

W związku z pismem Ministerstwa W. R. i O. P. z dnia 28. X. 1931 Nr. B. P. 3899/31, proszę o nadesłanie Rektorowi, na dzień 10 marca rb. odpowiedzi na niżej umieszczone pytania:

1) Czy Pan brał czynny udział w walce orężnej z rządami zaborczymi przed wybuchem wojny światowej?

2) Czy oddawał się Pan pracom niepodległościowym przed wybuchem wojny światowej?

3) Czy pełnił Pan podczas wojny światowej służbę w legionach lub też Pan był członkiem P. O. W.?

4) Czy jest Pan inwalidą wojsk polskich z okresu walk 1918 do 1920?

W razie pozytywnej odpowiedzi na którekolwiek z powyższych pytań, należy dołączyć podać czas i okoliczności udziału w wymienionych pracach niepodległościowych.

Negatywne odpowiedzi należy również nadsyłać. Rektor.

Jaki cel ma ten okólnik? Cóż on ma wspólnego z pracą naukową? Czy tylko legjony i P. O. W. zasługują na wyróżnienie?

Okólnik wywołał ogólne poruszenie. Znany konserwatywno — „sanacyjny” polityk, prof. dr. Stanisław Estreicher zrezygnował z członkostwa w redakcji „Czasu”. Przez lat wiele był politycznym redaktorem tego pisma. Po raz pierwszy wielkanocny numer „Czasu” ukazał się bez artykułu prof. Estreichera.

Tuż przed świętami nadeszło do uniwersytetu krakowskiego pismo ministerstwa w. r. i o. p., w sprawie podziału kwot, pochodzących z opłat akademickich, pomiędzy organizacje samopomocowe. Uderza oczy jedna zmiana: jedyna organizacja studentów polskich „Jedność”, która przygotowywała się do budowy własnego domu, otrzymała na budowę 8 proc., zamiast dotychczasowych 10 proc., na pomoc doraźną 6 proc., zamiast dotychczasowych 7 proc. Obcięte procenty „Jedności” — mają być wypłacone organizacjom żydowskim. Decyzja ta wywołała zasadniczy protest studentów i rezygnację kuratora „Jedności”, prof. dr. Stan. Gołąba.

W stan nieczynny przeszedł p. Franciszek Brablec, młody profesor Szkoły Przemysłowej, uchodzący w Krakowie za najlepszego profesora fizyki. Poprzedni ministrowie proponowali prof. Brablecowi różne zaszczytne placówki naukowe, obecny minister w. r. i o. p., przeniósł prof. Brableca w ciągu roku szkolnego w stan nieczynny. Przyczyna? Podobno na zebraniu Tow. Naucz. Szkół Średnich i wyższych, prof. Brablec w czasie dyskusji, miał wypowiedzieć słowo: „Brześć”.

Strajk demonstracyjny robotników rolnych

Wszystkie związki zawodowe robotników rolnych, a mianowicie Związek Zawodowy Rob. Rol. R. P. (socjalistyczny), Związek Rob. Rolnych i Leśnych Z. Z. Z. (N. P. R-owy), oraz Chrześcijański Zw. Zaw. Rob. Rol., wydały wspólną odezwę, w której proklamują jednoczyniwy strajk protestacyjny robotników rolnych na dzień 18 kwietnia r. b.

Strajk ten ma być protestem przeciw obniżce zarobków, zadecydowanej przez nadzwyczajne komisje rozjemcze.

Żydzi w Belgji

Piszą nam z Brukseli:

Ostatnio pisma belgijskie znacząco coraz częściej notować znaczny przyływ niemieckich Żydów do Belgji. Ruch ten wyraźnie daje się zaobserwować w samej Brukseli. Najbardziej niebezpieczna zaczyna uskarżać się na przechodzenie drobnego handlu w ręce napływowych Żydów, którzy równocześnie wprowadzają swe metody kupieckie. Dotyczy to szczególnie handlu starzyzną w dzielnicach robotniczych.

Sfery żydowskie spodziewają się jeszcze większego przyływu swych współwyznawców, gdyż w ostatnich czasach rozważana jest kwestja osiedlenia większej liczby Żydów niemieckich w Ostendzie. Grupa finansowa projektuje zakupienie w tym celu kilku hektarów gruntu zachodniej

części miasta i wybudowanie tam 300 nowych domów oraz uporządkowanie i ożywienie zaniedbanej ostatnio dzielnicy. Czy Ostenda, zwana dotąd królową plaż, wiele zyska przez to „uporządkowanie”, to już inna sprawa.

Ale nie tylko to wskazuje na wzmożenie się zainteresowania Żydów Belgją. Oto w jednym ze starych domów w Brukseli (noszącym datę 1515 r.) w dzielnicy Anderlecht ma być w najbliższym czasie otwarte muzeum żydowskie.

Jak reagują Belgowie na ten ruch? Warstwy oświecone nie mają dotąd żadnego zdania, lub nie przypisują tej koncentracji większego znaczenia. Za to lud instynktownie wyczuwa pewną niechęć. Już obecnie zauważyć można pewne, choć b. nieznaczne odruchy samoobrony przeciwko tym przybyłym, których ludność nie odróżnia od Polaków.

Rozwój O. W. P. w Skalmierzycach

Skalmierzycy, 3. kwietnia.

W niedzielę, dn. 3 bm. odbyło się tutaj uroczyste zebranie placówki O. W. P. Skalmierzycy. Raport placówki odebrali od kierownika placówki p. Kurkiewicza kierownik powiatowego wydziału w Ostrowie p. Kaczyński i kontroler rejonowy na rejon Ostrow p. W. Rzekiecki, poczem p. Kurkiewicz zajął zebranie i powitał licznie przybyłych gości ze starszego społeczeństwa. Na wstępie miejscowe Tow. Śpiewu odśpiewało kilka pieśni, poczem jeden z Młodych zadeklamował z entuzjazmem wiersz p. t. „Młodzi”.

Obszerny referat wygłosił p. W. Rzekiecki. Po referacie i przemówieniu prezesa Stronnictwa Narodowego w Ostrowie p. Wrobleńskiego przystąpiono do wręczenia godeł organizacyjnych i odebrania przyrzeczenia od kilkunastu kandydatów. Piękną tę uroczystość zakończono Hymnem Młodych.

Posterunkowy P. P. był również na zebraniu. Stwierdziwszy jednak, że wszyscy mają legitymacje członkowskie wzgl. zaproszenia, wyszedł.

Mimo „czulej” opieki, placówka w Skalmierzycach idzie naprzód i rozwija się wspaniale. (or.)

Oświadczenie Stalina

Moskwa, 4. 4. (PAT.) Korespondent „Associated Press” w Moskwie Richardson wystosował list do Stalina, w którym porusza pogłoski, rozpowszechniane w prasie zagranicznej o jego chorobie i o zaproszeniu do Moskwy znanego lekarza niemieckiego Zondecka. Na swój list otrzymał korespondent amerykański następującą odpowiedź Stalina:

„Nie po raz pierwszy prasa burżuazyjna rozpowszechnia kłamliwe wieści o mojej chorobie. Są widocznie osobistości, zainteresowane w tem, abym wpadł w chorobę możliwie najcięższą i najbardziej długotrwałą — jeżeli nie gorzej jeszcze. Dla tych osób jest to więc może niedogodne, lecz niestety nie mam do zakomunikowania nic takiego, co by im mogło zrobić przyjemność. Fakty mówią coś wręcz przeciwnego, a mianowicie czuję się doskonale. Co się tyczy pana Zondecka, to może on troszczyć się o zdrowie innych towarzyszy, w którym to celu został właśnie zaproszony do unji sowieckiej”. (TASS).

Rekordowy ładunek towaru

Gdynia, 4. 4. (Tel. wł.) Wczoraj wieczorem przybył tutaj z Ameryki Północnej statek „Kościszko” ze 171 pasażerami i największym ładunkiem towaru w historii „Linji Gdynia-Ameryka”, mianowicie 933 tonn, w tem samych świeżych jabłek amerykańskich 738 tys. klg., za które tytułem frachtu pobrano przeszło 13 tys. dolarów.

„Kościszko” w drodze powrotnej na północnym Atlantyku, w czasie świąt Wielkanocy, przeżył straszny, parodniowy sztorm. Kilkunastometrowe fale przechodziły ponad mostkiem kapitańskim i zalewały pomieszczenia pasażerów. Na werandzie wybite zostały szyby w oknach a dwie szalupy ratunkowe uległy strzaskaniu. Na szczęście obyło się bez groźniejszych wypadków i statek przywiózł ludzi oraz towar cało do Gdyni. S. B.

Każdy dentysta usuwa kamień nazębny za jednym posiedzeniem. Lecz za pomocą tworzenia się kamienia może jedynie używanie pasty do zębów Chlorodont.
 963

Chybiona próba steroryzowania nauczycielstwa

Niezwykle wnioski pewnego odłamu na zjeździe Towarzystwa Nauczycieli Szkół Wyższych i Średnich — Nikogo nie zdołano nastraszyć

Warszawa, 4. 4. (Tel. wł.) Walny zjazd Towarzystwa Nauczycieli Szkół Średnich i Wyższych zakończył w niedzielę swoje obrady.

Już w ubiegłą sobotę grupa delegatów głównie z Krakowa wniosła do obrad przykre dysonanse. O co jej właściwie chodziło, wyjaśniło się dopiero w niedzielę wieczorem.

Wprawdzie w komisjach, gdzie się odbywała właściwa praca, nie było znać twórczych wysiłków tej grupy. Dopiero przy sprawozdaniu jej członka, Artyniaka proponował przerwanie zjazdu, a gdyby się na to nie zgodzono, zagroził zwróceniem się do władz nadzorczych o roztoczenie opieki nad losami towarzystwa.

Inny krakowianin Szantro, wspominając o rzekomych głosach, zapowiadających rozwiązanie organizacji, zaproponował odroczenie zjazdu na 3 albo 6 miesięcy i wybór trzech osób, któreby rządziły towarzystwem. Ten triumwirat miałby się składać z reprezentanta dawnego zarządu, przedsta-

wiciela grupy wnioskodawców i bliżej nieokreślonego delegata.

Za wnioskiem Artyniaka wypowiedziało się 39 osób, 11 wstrzymało się, a 146 głosowało przeciw. Wobec takiego wyniku, Artyniak oświadczył, że na znak protestu opuszcza wraz ze swoją grupą salę.

Dopiero od tej chwili potoczyły się normalnie obrady. M. in. postanowiono stworzyć fundusz bezrobocia dla pozbawionych pracy. Przyjęto dalej rezolucję, przestrzegającą przed uzależnieniem władz szkolnych od władz administracyjnych. Postanowiono nałożyć na członków nadzwyczajny podatek w wysokości 1 zł. na „fundusz wdzięczności“, z którego korzystali by niezaopatrzeni weterani szkolnictwa.

Uzupełniające wybory dały następujące wyniki: z Warszawy wybrano pp.: Iwaszkiewiczową, Mańkowskiego, Kwiatkowskiego oraz Ordyńskiego; z prowincji pp.: — Klemensiewicz z Krakowa, Huczyński z Łwowa oraz Munkiewicz z Piotrkowa. (w)

W Zakopanem pełno

Zakopane, 4. 4. (PAT.) Dane statystyczne biura meldunkowego zarządu uzdrowiska wykazują niebywałą i rekordową zwykłą frekwencję gości w m. marcu. Zwykła frekwencja w tym miesiącu wynosi 63 proc. w stosunku do tego samego miesiąca z roku przeszłego, a sam tydzień świąteczny daje 220 proc. nadwyżki.

Operacja p. Curie - Skłodowskiej

Paryż, 4. 4. (PAT.) Pani Curie-Skłodowska podczas pracy w swym laboratorium upadła i uderzyła się w łokieć. Po pewnym czasie okazało się, że uderzenie pociągnęło za sobą stan chorobowy i konieczność operacji.

Operacja miała przebieg pomyślny. Obecnie stan chorej nie budzi już obaw. Pani Curie-Skłodowska ma pozostać w szpitalu jeszcze tydzień.

Zagadkowe morderstwa

Warszawa, 4. 4. (Tel. wł.) Za Wolą w Gliniankach ubiegłej nocy znaleziono trupa 23-letniego Idziego Koprowskiego, b. urzędnika Centralnych Wojsk. Zakładów Łączności, studenta konserwatorium muzycznego, ostatnio bez pracy.

Niewiadomo, czy mord ten popełniono na tle porachunków politycznych, czy też wchodził tu w grę zazdrość. Przy zmarłym znaleziono 3 anonimy, grożące śmiercią na wypadek, gdyby Koprowski w dalszym ciągu interesował się „panną Wandzią“. (w)

Bruksela, 4. 4. (PAT.) W kolonii polskiej w Farciennes znaleziono trupa robotnika polskiego Stanisława Przytuły, który tegoż dnia obchodził chrzciny swego dziecka. Policja wszczęła energiczne śledztwo w celu wykrycia sprawcy zbrodni.

„W dżunglach Annamu“

Oto tytuł wykładu inż. Tadeusza Perkitnego, który usłyszymy w czwartek najbliższy o godz. 20-ej w sali 17 Coll. Minus. Bilety do nabycia w Księgarni św. Wojciecha.

Urzędowa ceduła Giełdy Zbożowej i Towarowej w Poznaniu

Poznań, 4. 4. 1932 r.

Warunki: Handel hurtowy parytet Poznań, ładunki wagonowo, dostawa bieżąca za 100 kg.:

Standardy w obliczeniu ćwierć litrowego gęstościomierza: 1) żyta poznańskiego 71,3 kg (121 f w h.); 2) żyta pomorskiego 69,95 kg (119,1 f w a.); 3) pszenicy poznańskiej 74,8 kg (127,1 f w h.); 4) pszenicy pomorskiej 74,35 kg (126,4 f w h.); 5) jęczmienia poznań i pom.: a) 64 do 66 kg, b) 66 kg; 6) owsa poznań i pom. 43,55 kg (74,1 f w h.).

Ceny orientacyjne

Zyto	25,75—26,00
Uspособienie stałe.	
Pszenica	26,50—27,00
Uspособienie spokojne.	
Jęczmień 64—66 kg.	20,50—21,50
Jęczmień 68 kg.	21,50—22,50
Uspособienie spokojne.	
Jęczmień browarowy	23,75—24,75
Uspособienie spokojne.	
Owies nadający się do siewu	22,50—23,00
Owies zwykły	20,75—21,25
Uspособienie stałe.	
Maka żytnia 65% wł. work.	39,00—40,00
Uspособienie stałe.	
Maka pszenna 65% wł. work.	40,00—42,00
Uspособienie stałe.	
Otręby żytnie	16,25—16,75
Otręby pszenne	15,00—16,00
Otręby pszenne (grube)	16,00—17,00
Rzepak	32,00—33,00
Gorczyca	30,00—35,00
Wyka latowa	22,50—24,50
Peluszka	26,00—28,00
Groch Victoria	23,00—26,00
Groch folgera	32,00—36,00
Łubin niebieski	11,50—12,50
Łubin żółty	16,00—17,00
Seradela	32,00—34,00
Koniczyna czerwona	160,00—210,00
Koniczyna biała	320,00—460,00
Koniczyna szwedzka	130,00—150,00
Koniczyna żółta odluszczone	150,00—170,00
Przełot	260,00—300,00
Tymoteusz	40,00—55,00
Rajgras angielski	45,00—50,00
Ogólne uspособienie stałe.	

Tranzakcje na odmiennych warunkach: żyta 75 tonn, pszenicy 15 tonn, ziemniaków 30 tonn.

Kurs złotego. Dziś rano notowano kurs dolara w obrotach nieoficjalnych w Warszawie 8,89% zł.; w Gdańsku na Warszawę 8,92% zł.

Kurs marki niem. i guld. gd. Bank Polski, oddział w Poznaniu płacił dziś za 100 mk niem w dewizach — zł. gotówką — zł., za 100 guld. gd. w dewizach 174.16 do 174.42 zł., gotówką 173.82 zł.

POZNAŃSKA GIEŁDA PIENIĘŻNA

Poznań, 4. 4. 1932 r.

Tendencja dzisiejszego zebrania giełdowego była spokojna.

Obróty były nieco ograniczone, kursy naogół były bez zmiany. Z pożyczek państwowych płacono nadal za 5 proc. pożyczkę konwersyjną 38,75, również płacono za 4 proc. pożyczkę inwestycyjną 90—, lecz bez kwalifikacji do notowania, mniejsze ilości 8 proc. oblig. m. Poznania z 1926 handlowano po 92—, również bez notowania. Z papierów lokacyjnych P. Z. K. utrzymały się w kursie 8 proc. listy dolarowe stare, które handlowano po 67½ w tranzakcjach, zaś 4 proc. listy zastawne konwert. poszukiwano po 28,50, w końcu robiono mniejsze tranzakcje bez notowania 6 proc. listami żytnimi po 13,50 w zaofiarowaniu.

Z akcyj bankowych wzgl. przemysłowych handlowano Bankiem Polskim po 84— 85— w tranzakcjach.

Cedula Urzędowa Giełdy Poznańskiej.

Papiery procentowe:

(Kurs w procentach nominalu):

5% Pożyczka konwersyjna 38¼% P.
8% dolarowe listy Pozn. Ziemstwa Kredyt. 67½% +
4% listy zast. konw Pozn Ziem. Kredyt. 28¼% P.

Akcje bankowe:

(Kurs w złotych za 1 akcję)

Bank Polski I em. 84— 85— +

Tendencja spokojna.

GIEŁDA WARSZAWSKA

z dnia 4. 4. 1932 r.

Waluty Gotówka
Dolary St. Zjedn.: tr. 8,89%, sp. 8,91%,
kup. 8,87%.

Dewizy:

	trans.	sprzed	kup.
Belgja	124,85	125,16	124,54
Holandja	361,00	361,90	360,10
Londyn	33,65	33,81	33,49
Nowy Jork czek	8,914	8,934	8,894
Nowy Jork kabel	8,919	8,939	8,899
Paryż	35,14	35,23	35,05
Praga	26,42	26,48	26,36
Szwajcaria	173,50	173,93	173,07
Włochy	46,30	46,53	46,07
Berlin	212,25		

Tendencja niejednolita.

Papiery wartościowe i obligacje:

3% poź bud	38,25
4% poź inwest.	87,75 88,50
5% poź konw	39,25
4% poź dolarowa	49,95 49,90
7% poź stabil.	58,87 58,25
10% poź kolejowa	103,00

Tendencja niejednolita.

Akcje w złotych:

Bank Polski 84,50— 84,25

Tendencja słabsza.

PLÓDY ROLNICZE

Zboża i nasiona oleiste za 1000 kg reszta za 100 kg.

Berlin, 4. 4. 1932 r.

Pszenica march. 75—76 kg.	250,00—252,00
Tendencja mocna.	
Zyto march 72—75 kg.	199,00—201,00
Tendencja stała.	
Zyto rosyjskie cif Berlin tr. i sp.	195,00
Tendencja stała.	
Jęczmień brow.	178,00—185,00
Tendencja spokojna.	
Jęczmień pastewny i przemysłowy	166,00—176,00
Tendencja spokojna.	
Owies march.	165,00—171,00
Tendencja mocniejsza.	
Owies meklemb. cif Berlin tr.	182,00
Tendencja mocniejsza.	
Maka pszenna	31,25—34,75
Tendencja spokojna.	
Maka żytnia 70%	26,50—27,10
Tendencja spokojna.	
Ospa pszena	11,00—11,20
Tendencja utrzymana.	
Ospa żytnia	10,40—10,70
Tendencja spokojna.	
Groch Victoria	18,00—25,00
Groch drobny jadalny	21,00—24,00
Groch pastewny	15,00—17,00
Peluszka	16,50—18,50
Bób	15,00—17,00
Wyka	16,00—19,50
Łubin niebieski	11,00—12,00
Łubin żółty	14,50—16,50
Seradela nowa	31,00—36,50
Kuchy linae 37%	11,80—12,00
Kuchy z przecha ziemnego	13,10—13,30
Kuchy mielone (maczka)	13,00
Wytłoki suche paryt. Berlin	9,30
Srót Soya ekstrahowany 46% loco Hamburg	12,40
Srót Soya ekstrahowany 46% loco Szczecin	12,80
Platki ziemniaczane	17,00—17,30
Ziemniaki jadalne czerwone	1,90—2,10
Ziemniaki odenwaldzkie nieb.	2,20—2,40
Ziemniaki inne żółte	2,70—2,90
Ziemniaki fabryczne w fg. za funt	9—9 3/4

Ogólna tendencja wzmocniona.

Kampania przedwyborcza w Niemczech

Przemówienie Severinga — Wilhelm finansuje hitlerowców?

Berlin, 4. 4. (PAT.) Pruski min. Severing wystąpił wczoraj na zgromadzeniu socj.-dem. w Limburgu z przemówieniem, w które poddał druzgocącej krytyce program nar. socjalistów.

Berlin, 4. 4. (PAT.) Opowiadanie

Nadprokurator miał otrzymać dokumenty wysoce kompromitujące narodowych socjalistów

Berlin, 4. 4. (PAT.) — „Montags Morgen“ donosi, że z końcem ub. tygodnia nadprokurator Rzeszy otrzymał od rządu pruskiego wielką ilość dokumentów kompromitujących partię narodowo-socjalistyczną. Dokumenty te skonfiskowane były w czasie przeprowadzonej ostatnio rewizji.

W wyniku dokładnych badań stwierdzono, że Hitler nie tylko przy-

się b. kronprinca za Hitlerem wywołało w kołach politycznych sensacyjne komentarze. M. in. wskazuje, że kronprinz działał wskutek presji Wilhelma, który ma być jedną z głównych osób finansujących akcję hitlerowską.

gotowywał się do zamachu stanu lecz również do szeregu wystąpień, które zagrażały w wysokim stopniu bezpieczeństwu państwa z zewnątrz.

Rząd pruski wstrzymał się z ogłoszeniem wspomnianych dokumentów, kierując się względami, iż ujawnione fakty muszą być zachowane w tajemnicy w interesie obrony państwa.

Krwawa niedziela — Walki pomiędzy hitlerowcami i komunistami

Berlin, 4. 4. (PAT.) Pierwszy dzień walki wyborczej w Berlinie zapisał się szeregiem krwawych zdarzeń.

W wielu miastach nastąpiły utarczki między komunistami a hitlerowcami oraz policją. Ofiarami starć ulicznych padło dotychczas 8 osób, które odniosły rany cięższe oraz jedna ciężko ranna. Poza tem policja aresztowała do godz. 21 przeszło 50 komunistów.

Wczoraj popołudniu pod Kociebozem doszło do walki między hitlerowcami a komunistami, przyczem zastrzelony został przywódca komunistów Schreiber.

Poważne zajście wydarzyło się w Altonie między hitlerowcami a reichsbannerowcami, przyczem 6 osób zostało ciężko rannych a większa liczba lżej.

Możliwość uratowania „Cieszyna“

Gdynia, 4. 4. (Tel. wł.) Według radiodepeszy, otrzymanej dziś przed południem przez dyrekcję Żegluga Polskiej, istnieje jeszcze nadzieja uratowania „Cieszyna“.

Chociaż fala nie pozwala nadal na podejście holowników, wyposażonych w nadzwyczaj silne pompy, to jednak

statek opróżnia się z wody przy pomocy własnej pompy.

Dowódca doniósł, że rozpałił ogień pod kotłami i przypuszczam, że jeżeli w ciągu najbliższych trzech dni dopisze pogoda to uda się przy pomocy nurków, będących już na miejscu, uszczelnić rozwarły kil i doprowadzić statek do doku Abo. S. B.

pośredników między Lindberghiem a osobami, które porwały dziecko.

Rosji grozi głód

Moskwa, 4. 4. (PAT.) Prasa donosi z Taszkentu o złym stanie zasiewów w środkowej Azji.

Jako główny powód pisma podają niesumienne wyrób traktorów. W wielu sowchozach po kilkanaście traktorów jest niezdatnych do użytku. Dotychczasowy plan zasiewów środkowej Azji wykonano zaledwie w 46 proc.

Dzienniki donoszą również o złym stanie zasiewów bawelny w wielu okręgach Rosji połudn.-europ. i azjatyckiej.

Wypadek z pociągu

Kępno, 4. 4. (PAT.) Z Wielunia donoszą: W pobliżu stacji kol. Łazy wypadek z pociągu pociesznego Edw. Łuczko, mieszkaniec Warszawy. Kiedy Łuczko leżał nieprzytomny na torze, skradziono mu 2.200 złotych w gotówce, złoty zegarek i pierścion. Ofiarę własnej nieostrożności przewieziono do szpitala. Życiu jego nie zagraża niebezpieczeństwo.

Rzemieślnicy przeciwko „sanacji“

Bielsk, 4. 4. (Tel. wł.) Wczoraj odbył się zjazd rzemieślników z Śląska Cieszyńskiego i zachodniej Polski przy udziale około 250 delegatów. Przedstawicielom związku „sanacyjnego“ uczestniczący obrad nie pozwolili wogóle przemawiać.

Na zjazd byli zaproszeni dwaj posłowie Stronnictwa Narodowego, Lasota z Ostrowa oraz Graczykowski z Kalisza, ale „nieznani sprawy“ nadesłali im depesze o rzekomem odwołaniu zjazdu. (w)

Syn Lindbergha żyje

Nowy Jork, 4. 4. (PAT.) Jak słychać, władze federacyjne oświadczają, że mają pewność, że dziecko Lindbergha jest zdrowe i całe i prawdopodobnie znajduje się na okręcie, krążącym w pobliżu wybrzeży amerykańskich.

Według pogłosek suma 50 tys. dol., których żądano pierwotnie jako okupu za dziecko, została jeszcze podniesiona. Podobno 3 poważnych obywateli miejscowych miało się podjąć roli

Kryzys a szkoła

Tezy referatu p. rektora Władysława Grabskiego, b. prezesa rady ministrów na walnym zgromadzeniu T. N. S. W. w dniu 2 kwietnia 1932

Kryzys gospodarczy jest to naruszenie równowagi podaży i popytu w sferze czynników życia gospodarczego takich jak produkcja i konsumpcja, obrót towarów i pieniężny, kredyt i waluta. W sferze duchowej naruszenie równowagi podaży i popytu wyraża się jako naruszenie równowagi między dążeniem i zdolnością, czyli między chęcią a możliwością.

Kryzysy mają przyczyny koniunkturalne i strukturalne; pierwsze wynikają ze stałe powtarzających się wahań usposobień ludzkich, wyrażających się w tem, że ożywienie wywołuje zbytne natężenie, które prowadzi do odprężenia i wypoczynku. Czynniki koniunkturalne są naturalnie i przemijające, gdyż każde odprężenie i wypocinek sprzyja nagromadzeniu nowych zapasów sił, wywołujących znowu ożywienie. Jest to działanie automatyzmu w sferze duchowej zarówno jak w życiu gospodarczym.

W obecnym kryzysie światowym nie brak jest czynników koniunkturalnych, tak jak we wszystkich innych, ale obok nich uwidoczniają się silnie czynniki strukturalne, trwalsze i automatycznie nie przemijające. Czynnikiem koniunkturalnym w obecnym kryzysie jest to okres radosnej twórczości w latach 1926—28, w których większość społeczeństw po wyleczeniu się z ran bezpośrednio zadanych przez wojnę oraz po ustabilizowaniu waluty, zachwianej w czasie wojny i w pierwszych latach powojennych, podjęła się nakładowych inwestycji w przemyśle i rolnictwie oraz kosztownych udoskonalień w życiu społecznym i państwowym, znacznie ponad uszczuplone siły własne.

Czynniki strukturalne obecnego kryzysu światowego wypływają z głębokich zmian, jakie się dokonały w dążeniach społeczeństw współczesnych, pod wpływem postępu społecznego z jednej strony, a doświadczenia oraz skutków wojny światowej z drugiej.

Postęp społeczny, rozpoczęty przed wojną a przez nią wzmożony, wyraża się w zdemokratyzowaniu ubezpieczeń społecznych oraz w ochronie wysokości płac robotniczych. Na miejsce dawnego dążenia do wysokiej produkcji brutto wytworzył się nowy ideał gospodarczo-społeczny: wysoki poziom skali życia. Zasadnicze warunki powojenne wobec zniszczeń, jakie spowodowała zarówno wojna jak i inflacja, nie sprzyjały w większości krajów podniesieniu skali życia i wymagały pewnej czasowej jej obniżki. Ale dążenia społeczeństw z tem się nie godziły. Chcąc uchylić się od koniecznego gospodarczo obniżenia skali życia, rozwinęto prawodawstwo społeczne oraz wyolbrzymiono budżety państwowe i samorządowe, przez co stworzono stan sprzeczny na tyle z koniecznościami gospodarczymi, że do kryzysu głębszego doprowadzić musiały. Dla utrzymania skali życia rozwinęto ochronę celną w rozmiarach wyolbrzymionych, ochronę przed emigracją ludzi oraz przed emigracją kapitałów, hołdując nowej zasadzie pełnego i wszechstronnego rozwoju gospodarczego własnego społeczeństwa. Ten nowy ideał gospodarczy prócz dążeń do postępu oparty został na doświadczeniu wojny, które wykazało konieczność dla każdego kraju posiadania zarówno rozwiniętego własnego przemysłu, jak i rolnictwa.

Powyższe dążenia społeczeństw współczesnych paraliżują z jednej strony oddziaływanie na łagodzenie kryzysu automatyzmu gospodarczego, a z drugiej wytwarzają podłoże, pogłębiające i przedłużające trwanie kryzysu. Płace robotników nie opadają w miarę spadku cen towarów, a ceny nie spadają na rynkach krajowych w miarę ich spadku na rynkach zagranicznych, bo bronią się przez ochronę celną oraz kartele, popierane przez państwo, warsztaty się nie zamykają, gdy poziom cen światowych czyni produkcję nieopłacalną. Stopa procentowa nie opada w miarę pogłębiania się kryzysu. Dawniej wszystkie te czynniki automatycznie przywracały w dobre kryzysu równowagę. Robiły one jednak wielkie спустoszenie i rujnowały wiele egzystencji ludzkich.

Dzisiejszy kryzys jest bardzo powszechny, trwa dłużej i trudniejsze jest wyjście z niego, bo nie tylko automatyzm gospodarczy jest zahamowany, ale naruszona została równowaga

w wielu innych dziedzinach poza wahaniami koniunktury.

Dążenie do pełnego i wszechstronnego rozwoju gospodarczego własnego społeczeństwa wymaga równowagi pomiędzy tempem wzrostu naturalnego ludności, a tempem kapitalizacji, równowagi między wzrostem zdolności wytwórczej poszczególnych dziedzin życia gospodarczego, jak rolnictwo i wydobywanie surowców i rozwojem poszczególnych gałęzi wytwórczości, a rynkiem dla ich zbytu, przyczem rynek zbytu ogólnosiwiatowy coraz silniej jest zamykany, więc rola rynku krajowego staje się coraz bardziej decydującą.

Wszystkie kraje obecnie chcą mieć rozwinięte i rolnictwo, i przemysł, wszystkie chcą mieć dodatni bilans handlowy, wszystkie wysoki poziom płac i życia i wysokie budżety. Te dążenia są trudne do realizacji, a parcie do ich realizacji było po wojnie tak silne, że kryzys o skali światowej nabrał cech strukturalnych.

Zawiodły dotychczasowe sposoby wzmocnienia dobrobytu powszechnego przy osłabionych siłach jednostek: ani etatyzm, ani duże budżety, ani kartele, ani spółdzielczość, ani ochrona celna, ani ubezpieczenia społeczne nie dały rezultatów dostatecznie pewnych i od kryzysu nie ochroniły.

Kolektywizm państwowy rosyjski nie wyrasta również jako dostatecznie pewny sposób rozprowadzenia dobrobytu na najszerzą warstwę.

Kryzys obecny jest odbiciem dążeń ducha ludzkiego i dlatego też w sferze wychowania człowieka winien znaleźć swój wyraz.

Człowiek współczesny nie może sobie dać rady z naporem swoich dążeń, płacąc się sam w swoich chęciach i stwarzając sam tamy realizacji swoich celów. Kryzys obecny uwidocznia braki duchowe człowieka, brak zasadniczy równowagi ducha, brak poczucia miary, stopniowości w osiągnięciu zamierzeń, współzależności celów i środków, współzależności nie tylko jednostek, ale klas jednych od drugich, nie tylko klas, ale i narodów. Przerost egoizmów jest powszechny, egoizmów jednostkowych, klasowych, narodowych, egoizmów dążeń, bez uzgodnienia ich z możliwością ich zaspokojenia innego jak cudzym kosztem, zamiast kosztem własnych ofiar i wysiłków. Widocznym jest upadek poczucia odpowiedzialności jednostki za własne czyny, nie tylko w stosunku do samej siebie, ale i do ogółu.

Naruszenie równowagi ducha ludzkiego nastąpiło w czasie wojny i w okresie inflacji, która stwarzała atmosferę sztuczną, chorobliwą. Ale najwidoczniej dotychczasowe nastawienie szkoły i jej wychowawczego wpływu nie sprzyjało wyrobieniu w jednostkach ludzkich dostatecznie silnych podstaw równowagi władz duchowych. Ani zasady pedagogii niemieckiej, ani amerykańskiej nie wykazały się na poziomie należyтым.

Dawne szablony nauczania i wychowania szkolnego nie są wiele warte. Dają one w krajach o starszej kulturze za dużo intelektualistów, urzędników, ludzi wierzących w skuteczność litery prawa, a mało rozumiejących życie, ludzi o małym poczuciu odpowiedzialności, o małym uzdolnieniu do ogarniania całości stosunków ludzkich i skomplikowanego ich charakteru. Nowe zasady wychowania typu amerykańskiego dają rezultaty również ujemne: brak uzdolnień do syntetycznego ujęcia całości jest jeszcze silniej tutaj uwidoczniiony, ale za to widoczny jest przerost ducha spekulacji o podstawach wybitnie jednostronnie intelektualnych.

Zadania wychowawcze szkoły w stosunku do czynników koniunkturalnych kryzysu obecnego i kryzysów w ogóle można określić jako potrzebę wzmocnienia poczucia miary opartej na współzależności przyczyn i skutków. Nauczanie gotowych wyników wiedzy jest dużo mniej warte o ile najprostsza świadomość współzależności przyczyn i skutku nie jest ugruntowana.

Czynniki strukturalne kryzysu obecnego wykazują nam wagę wzmocnienia poczucia odpowiedzialności osobistej człowieka nie tylko za swe własne czyny i własny los i za czyny i losy zbiorowości do której należy. Wyrobienie tego poczucia od-

powiedzialności jest najtrudniejszym zadaniem wychowawczym szkoły, gdyż bez odpowiedniego nastawienia personelu nauczającego nie daje się osiągnąć. Musi ono być oparte na silnym odczuciu potrzeby rządzenia się prawdą, a nie chwilowym interesem.

Naczelnym zadaniem szkoły powinno być wzmocnienie duchowej wartości człowieka jako części składowej narodów, państw i ludzkości; należy rozszerzać zakres jego myśli ale wzmocniać jednocześnie wszelkie właściwe mu czynniki ogólnego ruchu, wiążącego go z całością większą od niego samego.

Z poczuciem odpowiedzialności związane są: poczucie wartości wysiłku w własnego oraz ofiary interesu bliższego (osobistego, klasowego) na rzecz szerszego i dalszego (narodowego, państwowego, ogólnoludzkiego).

Tym właściwością moralnym, których brak silnie w kryzysie obecnym ciąży, odpowiada potrzeba w zakresie umysłowym wyrobienia dużej skali różnorodności uzdolnień, odpowiadających zasadniczo ideałowi współczesnemu, by każda całość narodowa i państwowa osiągnąć mogła pełnię rozwoju gospodarczego we wszystkich kierunkach.

Najtrudniejszym zadaniem wychowawczym szkoły wobec kryzysu światowego jest to wyrobienie uzdolnień do obejmowania całej zbiorowości i zjawisk gospodarczych i umiejętność pokierowania niemi. Z chwilą, gdy ludzkość rezygnuje z automatyzmu gospodarczego, musi ona wyrobić sobie szcze-

gólne kwalifikacje do podejmowania się świadomego kierownictwa życiem. Gdy elita chce rządzić tak, by było dobrze, nie dość jest wychowywać masy w tym duchu, by były one skłonne do uznawania, że trzeba być rządzonymi, ale trzeba również wyrobić elitę tak, by ona umiała rządzić dobrze. To zadanie szkoły w sferze życia gospodarczego jest zadaniem nowym. Dawniejsza szkoła przystosowywała elitę do tego, by zajmowała ona wyższe stanowiska w społeczeństwie, które w życiu gospodarczym rządziło się automatyzmem. Dzisiejsza musi ją przygotowywać do tego, by brała ona odpowiedzialność za to, że bez automatyzmu, a przy świadomym postępowaniu jednostek, klas, narodów i państw osiągnięty zostanie najlepszy dla całości i dla jej części wynik.

Przed szkołą obecną nie istnieje jedynie zadanie powszechnego urabiania mas ludzkich. Istnieje zadanie tak jak i dawniej urabiania zarówno mas, jak i jednostek. Ale w jednym i drugim zakresie zadania stają się coraz trudniejsze.

Świadomi też być musimy, że stojemy dopiero u progu poszukiwań najlepszych metod i sposobów nauczania w zastosowaniu do obecnych potrzeb. Potrzeby te się dopiero krystalizują. Kryzys obecny otworzył oczy na wiele niedomagań w sferze ducha ludzkiego, których świadomość dopiero toruje sobie drogę.

Dlatego też sprawę kierunku wychowania i nauczania szkolnego musimy uważać wyraźnie za otwartą.

VIII Walny Zjazd delegatów kół. Zw. Podoficerów Rezerwy Z. Z.

W dniu 3 b. m. odbyło się w sali Rzeźni Miejskiej ósme roczne walne zebranie delegatów Kół Związku Podoficerów Rezerwy Ziem Zachodnich. Obrady poprzedziło uroczyste nabożeństwo w kościele ks. ks. Salezjanów.

O godzinie 10,30 otworzył Zjazd prezes Związku p. Kasprzowicz, wnosząc okrzyk na cześć Rzeczypospolitej. Powitał następnie zgromadzonych delegatów, szczególnie zaś przedstawicieli kół: Kostrzyn, Grodzisk, Ostrów, Starogard, Szopienice i Katowice, które to koła na krótko wciągnięto do sanacyjnego upadającego dziś Związku, a obecnie ponownie przyłączyły się jednogłośnie do macierzystego Związku. To też wszystkich przywitano entuzjastycznie.

Dalsze przewodnictwo oddano w ręce delegata ze Starogardu p. Zbylickiego, na wicemarszałka poproszono delegata z Katowic p. red. Pałędzkiego. Sekretarzowali pp.: S. Jaśniak z Poznania i p. Piekarczyk, prezes koła kostrzyńskiego.

Przewodniczący p. Zbylicki w przemówieniu swem dał wyraz radości, że koła omamione przez różne elementy, ocknęły się i gremialnie zpowrotem wstępują do starego Związku, z centralą w Poznaniu. W dalszym ciągu wybrano członków komisji mandatowej w osobach pp.: Szczepaniak — Ostrów, Olejniczak — Poznań i Mniichowski — Żnin. Do komisji skrajnej wybrano p.: Jahnsa — Poznań, Pejka — Gniezno i prezesa koła Mosińskiego.

Następnie przedłożono sprawozdanie ilustrujące wszechstronną działalność Związku.

Z przedłożonych sprawozdań wynikało, że praca Związku przeszła w zwiększonym tempie, mimo licznych trudności nastroczających się z powodu kryzysu. Mimo trudności finansowych przeprowadzono po 4-letniej przerwie ostre strzelanie konkursowe, dalej powróciło do Związku kilka kół, oraz szereg Towarzystw Powstańców i Wojaków na Pomorzu. Po usunięciu szkodników, praca obecnie weszła w silną fazę rozwojową, dzięki duchowi, jaki panuje w organizacji.

Również na Górnym Śląsku następuje odrodzenie. Związek uzyskuje tam już twardy grunt pod nogami. Zakłada tam nie tylko coraz to nowe placówki, lecz czuwa również nad dotychczasowym stanem posiadania, czego

dowodem liczne rozjazdy i inspekcje do odległych nawet miejscowości. Wzmocniona praca organizacyjna przysporzyła Związkowi 333 nowych członków.

Mając na oku interesy osobiste członków, starał się Związek o wyszukanie pracy. Poza tem członkowie korzystają skwapliwie z bezinteres. porad prawnych, udzielanych im przez adwokata dr. St. Celichowskiego. Stosunek do miejscowych władz wojskowych jest dobry i wszelkie sprawy zostają przez D. O. K. przychylnie załatwiane. Istnieje też bardzo serdeczna współpraca z bratnimi organizacjami zrzeszonymi w Legionie Wielkopolskim, z Sokolstwem, Dowborczykami itd. Są widoki, że niebawem na Pomorzu i Śląsku przystąpi się do zorganizowania Legionów Wojewódzkich, które będą wcielone do Legionu Zachodniego. Jako wierni synowie kościoła katolickiego przyłączyli się podoficerowie również do protestu w sprawie projektu do ustawy małżeńskiej. Na zebraniach wygłaszano w kołach referaty treści ogólnokształcące i wykształcenia wojskowego. Również rozwija się żywo w poszczególnych kołach sport strzelecki.

Imieniem komisji rewizyjnej przemawiał p. Pejk z Gniezna, który wyrażając uznanie dla zarządu, wniósł o udzielenie mu pokwitowania. Głos zabiera marszałek p. Zbylicki z Starogardu, który w piórnym słowach wyraził uznanie dla pracy, jaką wykonuje Związek z centralą w Poznaniu.

Następnie przemawiał członek honorowy Zw. Podof. Rez. Z. Z. dr. St. Celichowski, który omówił ustosunkowanie się Zw. Podof. Rez. Z. Z. do Wojaków i Legionu, przyczem podziękował za żywotną współpracę z Legionem.

Następnie udzielono zarządowi jednomyślnie pokwitowania.

Nowe władze przedstawiają się następująco: M. Senfleben — prezes, J. Przysada — zast. prezesa, F. Mrugałski — sekret. generalny, K. Promiński — zast. sekretarza, J. Potrawiak — skarbnik, A. Kubiacyk — zast. skarbnika, W. Jarecki — komendant; radni: M. Jaśniak i F. Wyttyk; komisję rewizyjną tworzą pp.: Pejk — Gniezno, Rynarzewski — Środa i Laurentowski — Poznań. Do sądu koleżeńkiego weszli pp.: T. Bonia — Opalenica, B. Nogaj — Poznań, Szczepaniak — Ostrów i Rozmiarek — Poznań.

Kurs Kandydatów O. W. P. w Poznaniu

Nowy Kurs Kandydatów Obozu Wielkiej Polski rozpoczyna się w najbliższych dniach.

Jeśli dotąd nie jesteś członkiem O. W. P., zgłoś się bezzwłocznie. Czekać na Ciebie: sekretariat Wydziału Grodzkiego O. W. P. m. Poznania — św. Marcin 65, dom frontowy, 2 piętro w godzinach: 13—15 i od 19—21.

Zjazd największej organizacji rzemieślniczej

Walne roczne zebranie delegatów Zw. Tow. Przemysłowych i Rzemieślniczych

W wczorajszą niedzielę obradował w Poznaniu na dużej sali p. Jarockiej doroczny walny zjazd delegatów Związku Tow. Przem. i Rzemieślniczych. Po poprzednim wysłuchaniu mszy św. w kościele OO. Salezjanów przy ul. Wronieckiej, zagali krótko po godz. 11 przed poł. obrady zjazdu prezesa Związku p. poseł Górczak, przy udziale 103 delegatów, reprezentujących 57 towarzystw. Zgodnie z porządkiem obrad przystąpiono do wyboru prezydium zjazdu. Na marszałka poproszono prezesa Tow. Przemysłowego (Stary Przemysł) z Poznania p. Ksawerego Gadebuscha, na zastępcę marszałka p. Placzka z Leszna, na sekretarza p. Kazimierza Kaliszewskiego z Wrześni a na ławników p. Hejnowicza z Gostynia, Rożniewskiego z Wągrowca i Maciejewskiego z Poznania.

Odczytany przez syndyka p. Tadeusza Piotrowskiego protokół z zeszłorocznego zjazdu delegatów przyjęto bez zmian, poczem przewodniczący udzielił głosu p. posełowi Górczakowi jako prezesowi organizacji do referatu sprawozdawczego. Sprawozdanie to przyjęto burzą oklasków.

Z kolei zdaje sprawozdanie z działalności biura syndyka Związku p. T. Piotrowski. Dowiadujemy się z niego, że Związek skupia w swych szeregach obecnie 88 towarzystw z cyfrą ca 10 tysięcy członków. Ostatnie lata znamionuje stały rozwój i wzrost sił Związku; i tak gdy do Związku w dniu 1 stycznia 1929 roku należało 28 towarzystw, to w dniu 1 stycznia 1930 roku było ich już 66, w dniu 1 stycznia 1931 roku — 78 towarzystw, a w dniu 1 stycznia r.b. cyfra wyżej podana 88. — Sekretariat Związku wysłał od siebie 7800 listów, 9 komunikatów i 5 referatów. Porad prawnych i podatkowych udzielono razem ca 1000, a referatów do towarzystw wysłano w 60 wypadkach.

Poza to dążył Związek usilnie do skonsolidowania całego rzemiosła, zakładając „Radę Rzemiosła Ziemi Zachodnich R. P.” a później — po osiągnięciu porozumienia z organizacjami b. Kongresówki — Zjednoczenie Chrz. Organizacji Rzemieślniczych R. P. — Radę Rzemiosła Ziemi Zach. R. P. nie jest narazie czynną, gdyż jej prezydium nie chce wprowadzać niezgody lub choćby pozorów tejże pomiędzy rzemiosłem b. dzielnic pruskiej i prowadzi nadal pertraktacje celem złączenia wszystkich przedstawicieli rzemiosła Śląska, Pomorza i Wielkopolski.

Związek zorganizował w ub. roku również kilka potężnych zebrań manifestacyjnych tak w sprawie noweli do ustawy o pracy młodocianych, jak w sprawie podatku przemysłowego i wreszcie najważniejszej dla rzemiosła noweli do Polskiego Prawa Przemysłowego. W przeciwieństwie do ogólników i frazesów z różnych stron, Związek jako pierwszy rzucił wśród rzemiosła całej Polski konkretny, rzeczowo opracowany projekt. Podkreślił jeszcze należy, że dzięki niezmierniej żywotności Związku Tow. Przem. i Rzemieślniczych w Poznaniu rzemiosło powoli wywalcza sobie należne mu stanowisko w życiu gospodarczym Polski.

Następnie skarbnik Związku p. Stanisław Libera wygłasza sprawozdanie kasowe Związku oraz Funduszu Zapomogowego. Wpływy i rozchody Związku zamykały się w roku

sprawozdawczym w sumie 19 797,26 zł a Fundusz Zapomogowy wypłacił w roku sprawozdawczym tytułem wsparć pośmiertnych 85 050,— zł (od chwili założenia, t. j. od 1 grudnia 1930 roku razem sumę zł 121 000,—). Jest to suma potężna, temwięcej, że zbiera się ją od członków w groszach, albowiem po 25 groszy za wypadek śmierci.

Imieniem komisji rewizyjnej Związku wygłosił sprawozdanie i wnioski o pokwitowanie p. Krzyżagórski z Poznania a imieniem komisji rewizyjnej Funduszu Zapomogowego p. Wacław Olek z Wrześni.

W obszernej dyskusji, którą prowadzono w dwóch etapach i to oddzielnie nad sprawami Związku i oddzielnie nad Funduszem Zapomogowym, przemawiali p. in. pp. Rosiński z Mogilna, Reinke z Barcina, Budziński z Bydgoszczy, Bajon z Śmigła, St. Rowiński z Ostrowa, Terczewski z Mosiny, Górski z Dolska, J. Zabłocki z Poznania, Baranowski z Skoków, Hejnowicz z Gostynia, Mroczek z Nakła, Nowicki z Kostrzyna, Wesołowski z Inowrocławia, Duczmal z Raszkowa, Rabięga z Kępna, Gątownski z Kościana, Malinowski z Buku, Malinowski z Poznania, Stelmazyski z Główny, Krzyżagórski z Poznania, a w odpowiedzi pp. poseł Górczak, wiceprezes Adam Piotrowski, Stanisław Libera i syndyk p. T. Piotrowski. Poczem udzielono zarządowi jednogłośnie pokwitowania.

Ustępujących członków zarządu pp. Górczaka, Adama Piotrowskiego, Stanisława Libere i Władysława Kościńskiego wybrano ponownie. Poza to wobec ciągłego rozrostu Związku uchwalono zmianę statutu w tym kierunku, że powiększono liczbę członków zarządu do liczby dwunastu. Wybrano więc dwóch nowych pp. Ksawerego Gadebuscha z Poznania i Hejnowicza z Gostynia.

Do komisji rewizyjnej Związku wybrano pp. Fr. Krzyżagórskiego, Ed. Piotrowskiego i Tom. Napierałę z Poznania, a do komisji rewizyjnej Funduszu Zapomogowego pp. Olka z Wrześni, Malinowskiego z Buku i Niewiadę i Ruczkowskiego z Poznania.

Przedłożony przez zarząd budżet, zamierzający się sumą zł 20 000,— przyjęto jednogłośnie.

Przy wnioskach rozpatrywano cały ich szereg, nadesłanych przez towarzystwa i po obszernej dyskusji uchwalono następujące:

1) Wsparcie pośmiertne na bieżący rok a więc do następnego zjazdu delegatów ustala się na 900 zł.

2) Zmienia się regulamin w tym kierunku, że do Funduszu mogą przystępować członkowie do 50 roku życia, o ile byli conajmniej jeden rok członkami Towarzystwa.

3) Wszelkie porady prawne są bezpłatne.

Poza to udzielono zarządowi pełnomocnictw do czynienia wyjątków przy przyjmowaniu nowych towarzystw i ich członków do Funduszu Zapomogowego.

Wobec wyczerpania porządku obrad wniósł p. przewodniczący okrzyk na cześć Najjaśniejszej Rzeczypospolitej, podchwyczony przez zebranych i solwuje przeszło sześciogodzinne obrady. Imieniem zebranych dziękuje p. Zabłocki przewodniczącemu za sprawne i bezstronne prowadzenie obrad. (td)

Losy funduszy stypendjalnych

Cieńskie położenie kształcącej się młodzieży przywodzi na myśl dawne czasy, kiedy tak znaczną dla młodzieży pomocą były liczne stypendja. Siegają one nieraz XVI i XVII stulecia.

Tak np. fundusz kanonika Ambrożygo Beynarta i jego brata, podskarbiego litewskiego, Stanisława Beynarta sięga 1602 r., ks. Antoniego Sapiehy, starosty mereckiego, 1729 r., biskupa Szaniawskiego — 1732 r. itd. Mi-pa Urbanowicz, który cały zaoszczędzony fundusz przeznaczył na stypendja dla młodzieży, żył literalnie jak nędzarz i gdyby go znajomi nie żywili wprost z łaski, to kto wie, czy nie umarłby z głodu.

Ofiary tego rodzaju ludzi umożliwiały przed wojną całemu zastępom naszej młodzieży czerpanie ze skarbnicy wiedzy tak w wyższych, jak średnich i niższych szkołach, zarówno

ogólnie — kształcącej, jak specjalnych. Jaka była ogólna suma tych funduszy trudno powiedzieć, gdyż sprawa ta dotąd nie została dokładnie zbadana. Dla największego zaboru — rosyjskiego — możnaby ustalić mniej więcej 1.500 fundacyj na sumę około 3 milj. rubli. Trzeba pamiętać bowiem, że oprócz b. królestwa kongresowego należy brać pod uwagę Wileńszczyznę, Kijowszczyznę, Krzemieniec, ponadto istniały stypendja przy rosyjskich zakładach naukowych, (przeważnie wyższych w Petersburgu i Moskwie), przeznaczone dla mieszkańców b. zaboru rosyjskiego.

Wszystkie fundusze, leżące w gotówce w kasach państwowych rosyjskich, zostały zaraz na początku wojny wywiezione do Rosji i te należy uważać za stracone bezpowrotnie, a takich stypendjów było około 90 proc.

Ofiarodawcy robili swe zapisy przeważnie nie w gotówce, lecz w nieruchomościach. Z biegiem czasu wszakże, gdy właściciele, na których

ciążył obowiązek opłat, nader nieregularnie wywiązywali się ze swych zobowiązań, lub gdy skutkiem nieudanego zarządu nieruchomości nie dawały należytego dochodu, władze rosyjskie systematycznie dążyły do zamiany nieruchomości na gotówkę, którą następnie z chwilą wybuchu wojny wywieziono do Rosji.

Tak np. fundacja biskupa Szaniawskiego, utworzona w r. 1732, a więc 200 lat temu, składała się pierwotnie z majątku ziemskiego Woli Bystrzyckiej w pow. Łukowskim i domu z ogrodem w Łukowie. Tak było do roku 1865, kiedy skutkiem zarządzenia władz rosyjskich majątek i dom sprzedano, a otrzymaną gotówkę w sumie 63.800 rubli ulokowano w 4 proc. renty państwowej, z odsetek zaś utworzono 12 stypendjów dla chłopców, z pierwszeństwem dla rodziny Junosza-Szaniawskich. Oczywiście skutkiem wyżej przytoczonych okoliczności, fundacja ta obecnie przestała istnieć. To samo stało się z innymi.

Nadmienić wypada, że zwłaszcza na terenie obecnych województw wschodnich rząd rosyjski mając na widoku cele rusyfikacji tej prowincji, nie krępował się wolą testatorów i ofiarowane fundusze obracał na cele, nie wspólnego nie mające z pierwotnym ich przeznaczeniem. Tak się stało z zapisem ks. Sapiehy, Pilchowskiego i wielu innych. A były to sumy niemałe, dość powiedzieć, że na sam tylko wileński okręg naukowy, według obliczeń przedwojennych, przypadało 900.000 rubli (zdolność nabywca rubla przedwojennego odpowiada conajmniej dzisiejszemu dolarowi).

Wątpić należy, czy kiedykolwiek fundusze stypendjalne dla kształcącej się młodzieży osiągną poziom dawny. A była to dla wielu pomoc zbawienna. Z. K.

Stowarzyszenie katolickiej służby żeńskiej

Cwierzewickowy jubileusz istnienia obchodziło we wczorajszą niedzielę uroczyste Stowarzyszenie Służby Żeńskiej pod wezwaniem Matki Boskiej Różańcowej, powstałe w roku 1907 z założonego w roku 1906 w Poznaniu Towarzystwa Opieki Katolickiej, którego zadaniem było podniesienie żeńskiej służby domowej.

Rano o godzinie 9 odbyło się nabożeństwo w Kolegiacie Farnej. Mszę św. odprawił założyciel Stowarzyszenia i patron długoletni, ks. infułat Kłos, który też poświęcił sztandar z wizerunkiem Matki Boskiej Różańcowej. Kazanie wygłosił obecny patron Stowarzyszenia ks. red. Forecki. W podniosłej uroczystości asystowały sztandary stowarzyszeń i chrześni sztandaru.

Obchód uroczysty jubileuszowy, odbył się popołudniu w sali restauracji Boulevard, wypełnionej po brzegi.

Obrady zagała przewodnicząca Stowarzyszenia p. Aleksandra Górnicka przemówieniem powitalnym. Z okazji jubileuszu nadesłano około 100 telegramów i pism gratulacyjnych, z których ważniejsze odczytał ks. wicepatron Forecki. Między innymi przestali życzenia biskup śląski ks. Adamski, ks. prałat Gąsiorowski z Warszawy, ks. kanonik Szydelski ze Lwowa i różne pokrewne organizacje z wielu miast polskich. Szereg przemówień powitalnych rozpoczął Ojciec superior Golebiewski Jezuita, składając życzenia imieniem Stowarzyszenia Służby Żeńskiej pod wezwaniem św. Zyty. W imieniu Związku Kobiet Pracujących w Poznaniu przemawiał sekretarz generalny ks. dyr. Marlewski i p. Zofja Starkowa przewodnicząca tegoż Związku. Witany gorącymi oklaskami przemawiał też założyciel Stowarzyszenia ks. infułat Kłos, omawiając przyczyny, które skłoniły do założenia organizacji. Podkreślił inicjatywę ks. arcybiskupa Stablewskiego, ks. biskupa Adamskiego, uczcił zasługi zmarłych przewodniczących śp. Marji Kobylińskiej i śp. Marji Brylińskiej.

Po licznych przemówieniach przedstawiciele bratnich stowarzyszeń, przemówił w podniosłych słowach Jego Eksceleńcja ks. biskup Dymek, który podkreślił wagę i znaczenie katolickiego ruchu społecznego. Wyraził uznanie Stowarzyszeniu obchodzącemu srebrny jubileusz i wskazał, że należy ono bezspornie do rzędu pierwszych organizacji katolicko-społecznych w naszej archidiecezji i ma poza sobą chlubną kartę narodowej działalności z czasów zaboru. Uczcił zasługi założycielek święcących jubileusz równocześnie z ich organizacją. — Na 25-lecie Stowarzyszenia Służby Żeńskiej odznaczono pamiątkowymi zeto-

nami 25 jubilatki. Odznaki te w towarzystwie ks. biskupa Dymka wręczyła jubilatkom przewodnicząca Stowarzyszenia p. Aleksandra Górnicka, która zwróciła się następnie do ks. biskupa z zapewnieniem wierności dla Kościoła i prośbą o błogosławieństwo dla Stowarzyszenia.

Sprawozdanie z 25-lecia działalności Stowarzyszenia wygłosiła sekretarka tegoż p. Władysław Gierszałówna, a przekonywujący referat na temat „Nasza idea” wygłosiła p. Stanisława Stopowa członek zarządu głównego Związku Kobiet Pracujących.

Do urozmaicenia całości programu obchodowego przyczyniły się występy chóru męskiego „Arion” pod batutą p. Al. Klichowskiego. Produkcje chóru oklaskiwano bardzo gorąco. Frenezytne oklaski towarzyszyły solistce wieczoru p. Lucji Pieprzowni, która odśpiewała arję z „Damy Pikowej”, oraz inne pieśni. Akompanjował p. sędzia Stach.

Wczorajszy obchód jubileuszowy wywarł na uczestniczkach tłumnego zebrania silne wrażenie. (k)

Sytuacja finansowa Polski

Staraniem Stowarzyszenia Polskich Dziennikarzy i Publicystów Gospodarczych — oddział w Poznaniu — b. wiceminister skarbu, p. dyr. dr. Wacław Fajans z Warszawy wygłosił odczyt n. t. „Sytuacja finansowa Polski” we wtorek, dnia 5 kwietnia r.b. o godzinie 20-tej w auli Wyższej Szkoły Handlowej w Poznaniu, Al. Marcinkowskiego nr. 3. Wstęp 1 zł.

Z RÓŻNYCH STRON POLSKI

Ruch statków rzecznych w porcie gdańskim

W ciągu roku ubiegłego przybyło do Gdańska 5.906 statków rzecznych, o ogólnej pojemności 680.302 tonny. Z ogólnej liczby 2.862 statków przybyło z miejscowości, położonych na terenie w. m. Gdańska, 1.169 z Prus Wschodnich (w tem 258 z Elbląga i 381 z Królewa), oraz 1.875 statków z Polski, w tem 80 Wisłą z Tczewa, 660 Wisłą z Grudziądza, Chełmna i Bydgoszczy, 629 przez kanał bydgoski, 182 Wisłą z Włocławka i Płocka, oraz 324 Wisłą z Warszawy.

W tym samym okresie czasu odpłynęło z Gdańska 5.661 statków rzecznych, o ogólnej pojemności 659.579 tonn. Z ogólnej liczby statków 2.871 odpłynęło do miejscowości, położonych na terytorjum w. m. Gdańska, 1.111 do Prus Wschodnich (w tem 249 do Elbląga i 281 do Królewa), oraz 1.679 statków do Polski (w tem 53 do Tczewa, 1.022 do Grudziądza, Chełmna i Bydgoszczy, 127 przez kanał bydgoski, 68 do Włocławka i Płocka, oraz 409 do Warszawy).

Przygoda komornika sądowego

Wśród komorników i sfer ziemiańskich z okolic Warszawy opowiadają o niezwykłej przygodzie, jaka w tych dniach spotkała pewnego komornika w czasie jego urzędowej wizyty u ziemianina p. B. pod stolicą.

Pomysłowy ziemianin nie pozwolił rozpocząć licytacji, aż odbędzie ćwiczenia gimnastyczne. Cwiczył ciężarami, robił przysiady i zdołał przylgającego się komornika namówić do podobnych ćwiczeń. Zmęczeni, pokrzepiali się... domową winiówką, a ćwiczenia trwały dość długo. W międzyczasie zebrał się licytanci przed dworem, ale zatrzymała ich służba, radząc, aby poczekali „aż panowie skończą”. Skończyli po paru godzinach i komornik „bardzo zmęczony”, odjechał nieprzytomny do miasteczka. Obecnie wstydzi się swej słabości i naglej ochoty do gimnastyki.

Ciągnięcie 4-proc. premj. pożyczki inwestycyjnej

W dniu 1 kwietnia r.b. odbyło się ciągnięcie 4 proc. premjowej pożyczki inwestycyjnej.

Wylosowano główne wygrane (numer serii podajemy w nawiasach):

200.000 zł. (7856) 39.

10.000 zł. nr. nr.: (6390) 17, (1469) 2, (1749) 2, (5965) 20, (5766) 19, (7940) 32.

Po 1.000 zł. nr. nr.: (7187) 35, (4246) 25, (1526) 50 (1179) 18, (8189) 41, (8736) 12, (1313) 1, (3104) 20, (3748) 50, (9841) 11, (8831) 4, (9568) 35, (5759) 38, (2371) 12, (9343) 5, (2104) 21, (5276) 31, (6828) 13, (1826) 46, (5601) 11, (9889) 45, (551) 30, (9929) 2, (8277) 47, (3115) 45, (3089) 21, (3084) 1, (4866) 44, (2812) 11, (7368) 41, (5840) 17, (5265) 27, (896) 4, (9582) 4, (6870) 30, (3373) 5, (7679) 7, (8963) 19, (2556) 10, (8193) 38.

Po 500 zł. nr. nr.: (4519) 38, (4593) 22, (9035) 42, (2220) 28, (576) 18, (3471) 1, (6360) 18, (741) 43, (9819) 45, (8962) 2, (5767) 45.

Pożar domu

Września, 4. 4. (PAT). W Strzałkowie spalił się dom, należący do spadkobierców Maciejewskich. W domu tym mieściły się 3 sklepy. Straty wynoszą około 40.000 złotych.

WIADOMOŚCI POTOCZNE

Tragiczna wycieczka kajakiem

Pierwsza ofiara Warty w roku bież — Więcej ostrożności!

Wstrząsający wypadek wydarzył się wczoraj na Warcie. W pobliżu stoczni wojewódzkiej (za mostem kolejowym na Tamie Garbarskiej o godzinie 18-tej wyrzuciła się łódź (kajak), a obaj sportowcy wpadli do wody. Przywołano pogotowie ratunkowe miejskiej straży pożarnej. Przed przybyciem jej jednak przejeżdżająca przypadkowo załoga łodzi Klubu Wioślarskiego 04 wyratowała 27-letniego biurowego Józefa Kroszyńskiego (Chwaliszewo 53). Nie odniósł on poważniejszych poszwankowania. Natomiast rówieśnik jego Adam Okupniak (ul. Półwiejska 18) został porwany przez fale i nie można go było wyratować. Złwoki porwał prąd i nie zdołano ich wyłowić. Uratowano też kajak.

W ostatnich dniach ożywiło się na Warcie. Wioślarze klubowi wyjechali z szalasów i basenów treningowych na pełną wodę wezbranej jeszcze silnie rzeki. Oprócz wioślarzy klubowych z dużą rutyną i panujących nad falami dzięki dobremu sprzętowi, oraz umiejętności pływania, wyruszyli też na wody amatorzy sportu kajakowego. Widzi się na wodzie czasami tak wąskie i

wrażliwe na drgnienia fal łupiny, że jazda na nich wydaje się prosto i-graszką z życiem. Duża część wioślarzy na kajakach nie posiada jednej z kardynalnych kwalifikacji wioślarza, a mianowicie nie umie pływać. Wycieczka kajakiem bez pasa ratunkowego jest conajmniej dużą lekkomyślnością, zwłaszcza, w pobliżu mostów, gdzie są silne wiry i w pobliżu portu oraz na przystankach statków wojewódzkich tak zwanej stoczni (naprzeciw Osiedla Oficerskiego), gdzie głębiny dochodzą do ośmiu metrów.

W obliczu zbliżającego się ruchu wioślarskiego na Warcie i wobec faktu, że w Poznaniu jest przeszło 300 łodzi kajakowych od nielicznych składaków poczynając do bardzo prymitywnie zbudowanych muszli wskazana jest jaknajwiększa ostrożność. Obejście łodzi, przez znawców, których w Poznaniu w gronie amatorów nie brak, przez nieznaczne nieraz ulepszenia może uchronić niejednego zwłaszcza młodego kajakowca od przykrych następstw, a nawet od utraty życia.

Opiekuni młodzieży, a nawet szkoły mają tu do spełnienia duże i odpowiedzialne zadanie. (k)

Trzydziestolecie Sokola Łazarskiego

W niedzielę wczorajszą obchodziło gniazdo Poznań IV św. Łazarz 30-lecie swego istnienia. Rano o godz. 9 odbyła się msza św. w kościele parafialnym na intencję towarzystwa, w której uczestniczyli członkowie pod sztandarem oraz liczne delegacje sztandarowe bratnich organizacji sokolich oraz innych towarzystw łazarskich. Po nabożeństwie udano się w pięknym pochodzie do sali „Belwederu” na uroczyste zebranie jubileuszowe, które zajął prezes gniazda dh. Wawrzyniak powitaniem gości i władz sokolich, reprezentowanych przez prezesa dzielnicy dh. Wolskiego oraz prezesa Okręgu dh. Kapelę i kilku członków zarządu okręgowego. Treściwe sprawozdanie z 30-letniej działalności towarzystwa odczytał dh. sekr. Sarnowski, poczem dh. prezes Wolski wygłosił dłuższe, gorące przemówienie, w którym szczególnie podkreślił działalność Sokolstwa na straży ducha narodowego. Następnie uczczono zasługi 3 członków założycieli dhów: Maksymiljana Dolatkowskiego, Stanisława Stolpego i Rauscha oraz kilkunastu dalszych członków za 25-letnią pracę w sokole przez wręczenie pięknych dyplomów. Życzenia jubileuszowe składał prezes okr. dh. Kapela, ks. prob. Gorgolewski, druchna Liberowa imieniem okr. wydziału sokolich i długi szereg delegatów reprezentowanych na uroczystości towarzystw. Do uroczystości i upiększenia obchodu przyczyniły się również udatne występy koła śpiewackiego im. Nowowiejskiego. Piękną i podniosłą tą uroczystość zakończono okrzykiem na cześć Najjaśniejszej Rzeczypospolitej oraz odśpiewaniem „Roty”. Szczegółowy referat podamy w następnym „Życiu Sokolem”.

Głośna sprawa w instancji apelacyjnej

Izba karna sądu okręgowego w Poznaniu rozważała dziś ponownie pod przewodnictwem prezesa K. Bojarskiego sprawę z oskarżenia prywatnego, wniesionego przez zastępcę starosty krajowego dr. Huberta, wyższego radcę Ubezpieczalni Krajowej B. Wybierańskiego i radcę dr. Baumgartena przeciwko Fr. Bartoszkiewiczowi, który w broszurce p. t. „Dziwy w Ubezpieczalni Krajowej” dopuścił się zniesławienia. Na odbytej już swego czasu w sądzie grodzkim rozprawie Bartoszkiewicz zasądzony został na 1200 zł grzywny wzgl. na więzienie przez 120 dni. Oskarżycielom zaś sąd pozwolił, po uprawomocnieniu wyroku, ogłoszenia jego sentencji w pismach.

Oskarżyciele prywatni z uwagi na to, że zarzuty i zniewagi są zbyt ciężkie, by się zadowolić łagodnym wyrokiem, wnieśli apelację. Sprawa zatem stała się dziś ponownie aktualną. Bartoszkiewicz na rozprawę się nie zjawił.

Oskarżycieli zastępują adwokaci dr. Rosner, Krzyżankiewicz i Machiński. Rozprawa trwa. (z)

KALENDARZYK

Poniedziałek, 4 kwietnia 1932.
Słońce: wschód 5,21 — zachód 18,31 — długość dnia 13 godzin 10 min.
Księżyc: wschód 4,56 — zachód 16,59 — przed nowiem.
Stan pogody według spostrzeżeń Stacji Meteorologicznej przy Uniw. Pozn.: Poniedziałek, godz. 7 rano: Temperatura powietrza wysoka + 6 st. C., pochmurno, wiatr połudn.-wschodni, ciśnienie atmosferyczne niskie 744 mm. — W ubiegłej dobie temperatura najwyższa + 19 st. C., najniższa + 4 st. C.

Stan wody w Warcie według notowań Inspekcji Dróg Wodn. w Poznaniu: Wczoraj + 1,14 mtr., dziś + 1,14 mtr.
Kal. rzek.: Izidor bł. — jutro Wincenty.
Kal. słow.: Włastaw — jutro Bożywój.

Zebrania

Dziś o 17 Zw. Pań Domu oddz. Pozn., w sali Śniadeckich Coll. Minus, ulica Fredry 10;
o 18,30 Sodalicia Marjańska Urzędników — uroczystość święconego w Marianum, ul. Szewska 18;
o 19 Sodalicia Pań Zawodu Kupieckiego, w sali bibl. U. P., ul. Ratajczaka;
o 19,30 Tow. Powst. i Wojaków (Stare Miasto), w Domu Kat. na Śródcie;
o 19,30 Chór Kościelny (Św. Jan Jer.) w salce parafialnej;
o 19,45 „Sokół” — zebranie zarządu okręgu w salce na boisku;
o 20 Tow. Cech Czeladzi Szewskiej, u p. Ograbowiczowej, ul. Ślusarska 6;
o 20 Kat. Tow. Rzemieślników Polskich, w Domu Król. Jadwigi;
o 20 Tow. Abstynenckie pod wezw. Św. Kazimierza, w Domu Św. Wojciecha, al. Marcinkowskiego 22;
o 20 Stow. Polskich Kupców Papierniczych — walne zebranie w Domu Kupectwa, ul. Zwierzyniecka 12.

Nocna służba aptek

Śródmieście: Apteka „Pod Złotym Lwem”, Stary Rynek 75. — Apteka Sapieżyńska, pl. Sapieżyński 1. — Apteka Chwaliszewska, Chwaliszewo 76. — Apteka „Pod Eskulapem”, pl. Wolności 13.
Wilda: Apteka „Pod Koroną”, G. Wilda nr. 61.
Jeżyce: Apteka „Pod Gwiazdą”, ul. Kraszewskiego 12.
Łazarz: Apteka „Przy parku Wilsona”, ul. Marsz. Focha 47.
W innych dzielnicach miasta pełnią nocną służbę apteki tamtejsze.

ZEBRANIA, ZJAZDY

— **Posiedzenie Rady miejskiej** odbędzie się w środę, 6 bm., o godz. 18,30. Na porządku obrad m. in. wybór przewodniczącego rady miejskiej, wybór delegata rady miejskiej na Międzynarodowy Zjazd Związku Miast, uchwalenie dodatkowych kredytów dla budowy Palmiarni, uchwalenie dodatkowych kredytów dla budowy Miejskiej Szkoły Handlowej, zamiana terenu ulicznego na Dębcu, wykupno parcel nad Wartą.

ŻYCIE SOKOLE

— **„Sokół” — Jeżyce.** Uprasza się wszystkich członków o zapisanie się i

swych żon do Kasy Zapomogowej przy okręgu na wypadek śmierci. Zgłoszenia przyjmuje i informacji udziela: prezes drh. Bartkowiak, ul. Poznańska 25 i skarbnik drh. Gronowski, ul. Dąbrowskiego 54, najpóźniej do dnia 15 bm.

KOMUNIKATY RÓŻNE

— **Dyrekcja Okręgowa Kolei Państwowych.** Z powodu zmiany dotychczasowych godzin urzędowania kasa dyrekcyjna otwarta jest dla publiczności od 1 bm. w zwykłe dni tygodnia od godz. 8,30 do 12,30, a w soboty od godz. 8—11.

— **To nie „Prima Aprilis”, lecz fakt,** że sobota, dnia 9 bm. zgromadzi wszystkich na podwieczorku z obfitym programem artystycznym na sali amarantowej przy ul. Słowackiego 24, urządzany przez sekcję misyjną Sodalicii Pań Miejskich pod wezw. Niepok. Począ N. M. Panny — nie tylko dla swych członków, lecz i dla wszystkich jej sympatyków, przyjaciół i życzliwych. Przygotowania w pełnym toku. Wstęp wolny. Ceny za najwyszukawsze smakołyki niebawem niskie. Dary dla zasilenia bufetu przyjmuje się w dniu 9 bm. w sobotę od godz. 12 w południe. Program ogłosimy jeszcze.

— **Wielkopolskie Stow. Myśliwskie.** Zebranie miesięczne odbędzie się w czwartek, 7 bm. o godz. 20 na sali p. Hermana (Centrum) Stary Rynek 8. — Dn. 7 i 8 maja br. konkursowe strzelanie na strzelnicy Bractwa Kurkowego na Szelagu o cenne nagrody dla członków, a dla gości żetony. Wpisowe 3 zł. dla członków a dla gości 5 zł. Blizsze szczegóły i zgłoszenia w sekretariacie w m. iejsku, ulica Szwajcarska 15, m. 8. — Od 13 bm. co środę od godz. 16 próbné strzelania myśliwskie na strzelnicy Bractwa Kurkowego na Szelagu.

KRONIKA MIEJSCOWA

— **Winiarnia i restauracja „Tabarin”.** W lokalach dawniejszej winiarni „Carlton” (plac Wolności 17) otwarto w sobotę winiarnię i restaurację pod nazwą „Tabarin”. Koncertuje b. orkiestra p. W. Roszkowskiego, która grała w swoim czasie w warszawskiej „Oazie”. Urządzenia i przebudowę wykonało szereg znanych firm poznańskich, jak: „Strzała”, Ign. Wrembel, Czajka, Biernacki i Malecki, Linke oraz Zurawski. Właścicielami są pp. Feliks Przybylski i Albin Dux (k.).

— **Z Aeroklubu Poznańskiego.** Okres zimowy wykorzystał Aeroklub Poznański do generalnego przeglądu swojego tabo-ru, tak, że od 6 bm. członkowie rozpoczęli treningowe loty. W miesiącu kwietniu trening odbędzie się codziennie, oprócz niedziel, rano od godziny 6 do 10, po południu od godz. 17 do zmroku.

Z początkiem maja nastąpi uroczyste otwarcie sezonu sportowego oraz odbywać się będzie programowe szkolenie kandydatów w pilotażu. Jako inowację wprowadzone zostanie amatorskie szkolenie, co bezwzględnie przyczyni się do powiększenia grona lotników sportowych w Klubie. Amator lotnik będzie mógł korzystać z lotów w rychłych godzinach porannych i wieczorowych. Każdy lot szkolny opłacać będzie amator oddzielnie, przez co wyszkolić może się w miarę zasobów finansowych.

Specjalne zainteresowanie lotnictwem sportowym okazują kobiety. Wspomnieć wypada, że Aeroklub Poznański wyszkolił trzy panie, z których jedna posiada już dyplom pilota turystycznego I stopnia i jest upoważniona do latania z pasażerami.

Loty odbywają się pod kierownictwem znakomitego lotnika pana Hołodyńskiego, a szkolenia w pilotażu podjął się pan H. osobiście. Zapisy oraz bliźsze informacje w sekretariacie Aeroklubu, Al. Marcinkowskiego 18, w lokalach Miejskiego Komitetu L. O. P. P.

— **Opłaty pocztowe na Osiedlu za Bramą Warszawską.** Piszna nam z kół Czytelników: Od blisko 3 lat rozparce-

Przy bólach lub zawrotach głowy, szumie w uszach, bezsenności, złem samopoczuciu, pobudzeniu, należy natychmiast zastosować wypróbowany przy tych dolegliwościach środek — wodę gorzką „Franciszka — Józefa”.
nw 9 636

lował magistrat m. Poznania za Bramą Warszawską na terenie miejskim, należą-cym do wielkiego Poznania, szmat ziemi, którą nazwał „Osiedle za Bramą Warszawską”. Na tym terenie powstała w międzyczasie dość liczna kolonia, która przydzielona została administracyjnie do Poznania a parafialnie do Główniej — Agencji pocztowo-telegraficznej niestety niema na terenie osiedla, a najbliższy urząd pocztowy mieści się dość daleko. Gorzej natomiast, że niema choćby jednej skrzynki listowej. Czemu jednak przypisać to, że listonosz żąda większej opłaty za przesyłki pocztowe, nadane z osiedla niż w Poznaniu? Za przesłanie pocztówki żąda się 20 groszy, a przecież obowiązująca opłata wynosi tylko 15 gr. — Niezwykłe to ządanie motywuje się tem, że osiedle nie należy pocztowo do gminy Poznań?!. Więc pytam, czyja jest ta część m. Poznania i dokąd pocztowo przydzielona, bo mimo to na osiedle dostawia Urząd Pocztowy Poznań I. wszelkie przesyłki pocztowe?

— **Z targu.** Dnia 4. b. m. na placu Sapieżyńskim płacono za nabiał: 1 kg. masła wiejskiego 3,00—3,20 zł; masła mleczarskiego 3,80—4,00 zł; twarogu 0,60—0,80 zł; mendel jaj 1,20—1,40 zł; litr śmietany 1,60—1,80 zł; litr mleka pełnego 20—24 gr; za mięso: 1 kg. słoniny świeżej 1,40 do 1,60 zł; słoniny wędzonej 2,00—2,20 zł; wieprzowiny 1,40—2,00 zł; wołowiny 1,00 do 1,80 zł; cielęciny 1,20—1,80 zł; skopowiny 1,60—2,60 zł; koziny 0,90—1,40 zł; smalcu 2,60—2,80 zł; za drób: kura 2,50 do 4,00 zł; perlica 3,00—3,50 zł; kaczka 3,00 do 5 zł; gęś 7—11 zł; para gołębi 1,20 do 1,50 zł; królik 1,30—1,60 zł; bażant 4,50 zł; za ryby: 1 kilogram karpia 3,20 do 3,40 zł; łina 3,20—3,40 zł; okonia 1,20—1,60 zł; karasia 2,00—2,80 zł; białych ryb 0,80 do 1,60 zł; sandacza 4,00—5,00 zł; 1 kg. leszcza 2,40 zł; 1 kg. suma 2,40 zł; 1 kg. szczupaka 3,20—3,60 zł; za ryby śnięte 60—80 gr; mniej. Płacono za jarzyny: 1 kg. ziemniaków 6—8 gr; cebuli 0,30—0,40 złotych; szpinaku 1—1,20 zł; 1 kg. jarmużu 30—40 groszy; 1 kilogram bobu 1,20 zł; główka włoskiej kapusty 15—30 gr; białej 15—30 gr; modej 30—50 gr; 1 kalafior 0,30—1,00 zł; 1 kg. kalarepy 0,20 zł; 1 kg. marchwi 20 do 30 groszy; brukwi 20 groszy; seleru 40—50 gr; pietruszki 30—50 gr; poro 40—50 gr; brukselki 60 groszy; owoce: 1 kg. jabłek 1,00—1,60 zł; żurawin 2,00 zł; owoców suszonych 0,80—2,00 zł; grzybow suszonych 4,00—8,00 zł; 1 kg. świeżych śledzi 0,80—0,90 zł; 1 kg. rabarbaru 0,80 do 1,20 zł; 1 peczek rzodkiewek 10—20 gr; główka zielonej salaty 20—25 gr. — Ruch mało ożywiony. Dowozy średnie. Ceny bez zmian. (hu.)

KRONIKA WYPADKÓW

— **Z rozpaczy czy z nędzy?** Wczoraj wieczorem w domu na Chwaliszewie nr. 69 znaleziono zawiąniętą z dwumiesięcznym chłopczykiem. Przy dziecku nie było bliższych objaśnień, któreby umożliwiły stwierdzenie jego tożsamości. Kwilące maleństwo odstawiono do żłobka miejskiego na Piekarach. Władze mają już pewien ślad kobiety, która dziecko podrzuciła. W bliższych dochodzeniach okaże się też zapewne, czy krok ten był aktem rozpaczy lub też nędzy. (k.)

— **Pożar trawy.** Na terenach pomiędzy nową elektrownią a nowym korytem Warty zapaliła się wczoraj wieczorem trawa. Zaniepokojeni przechodnie przywołali miejską straż pożarną, która stłumiła pożar. Spaliło się około pół morga suchego trawnika. Czy był to pożar przypadkowy, lub też ogień spowodowany rozmyślnie, celem wypalenia trawy, nie ustalono. (k.)

Nasi korespondenci donoszą

JARMARKI

— **Ostrów.** Dnia 5 bm. odbędzie się w Ostrowie jarmark na bydło i konie. Towarów kramnych na rynku wystawiać nie wolno. (or)

— **Koźmin.** W czwartek, 7 bm. odbędzie się jarmark ogólny na konie, bydło i towary kramarskie.

— **Swarzędz.** Dnia 7 bm. odbędzie się jarmark ogólny. Spęd zwierząt razi-cowych z miejscowości nie objętych zarządą dozwolony.

— **Śmigiel.** W środę, 6 bm. odbędzie się w Śmiglu jarmark tylko na konie. Z powodu wybuchu pryszczycy zostai spęd bydła i świń zakazany.

Z WIELKOPOLSKI

— **Gniezno.** (Z Banku Pożyczkowego.) Dnia 30 marca br. odbyło się roczne walne zgromadzenie Banku Pożyczkowego w Gnieźnie. Zgromadzeniu przewodniczył p. dyr. Scholta, sekretarzem obrano p. Anderscha. Sprawozdanie rady nadzorczej referował jej prezes. Wynika z niego, że odbyło 24 zebrań plenarnych i

5 zebrań komisji rewizyjnej. Również z-komunikował, że dotychczasowy prezes rady p. Ignacy Waberski we wrześniu ubiegłego roku złożył swój mandat, który piastował zgórą 22 lata. Rachunek z roku 1931 przedłożył p. Smętkowski. Ogólny obrót wynosił 77 704 605 zł. Rachunek zysków i strat wynosił 161 379 zł i do dyspozycji walnego zgromadzenia pozostaje 48 726 zł. Bilans per 1. 1. 32 r. równoważy się kwotą 3 757 151 zł. Nowych pożyczek udzielono 3 380. Na propozycję p. Górskiego przyjęto jednogłośnie bilans oraz udzielono pokwitowania. Zysk podzielono: 29 725 zł na dywidendę, 2 700 zł jako wynagrodzenie dla rady nadzorczej i zł 16 301 na rezerwę specjalną. Przystąpiono do wyboru 3 członków rady nadzorczej. Jednogłośnie i ponownie obrano na 3 lata p. Józefa Przybyszewskiego, a w miejsce ustępujących wybrano pp. Stanisława Różakolskiego i inżyniera Śmieleckiego. (br.)

— **Kepno.** (Kradzież amunicji w pociągu towarowym.) Z Wielunia donoszą, że ostatnio dokonano kradzieży amunicji z pociągu towarowego, idącego w kie-

Spółeczeństwo kaliskie wobec dymisji dyrektora gimnazjum

Kalisz, 3. kwietnia.

Jak już donosiliśmy, dyrektor tu-
tejszego gimnazjum im. Asnyka p.
Stanisław Pacholski został zdymisjo-
nowany nagle w związku z zajściami
antyżydowskimi. Dymisja zasłu-
żonego dyrektora sprawia na społeczeń-
stwie kaliskim przygnębiające wra-
żenie. Dyr. Pacholski, pracując od
lat 16 w szkolnictwie kaliskim, po-
łożył na tem polu wielkie zasługi, szcze-
gólniej zaś jako dyrektor gimn. im.
Asnyka, zjednał sobie wielką miłość.
Dlatego też na wieść o tej dymisji po-
spieszyło społeczeństwo kaliskie ze
szczególnem współczuciem, wśród wy-

chowalców zaś czcigodnego pedagoga
wiadomość o jego ustąpieniu wywo-
łała niezwykły odruch: uczniowie i
abiturjenci publicznie wyrażali ubole-
wanie i ślali wyrazy czci i uwielbienia.
Obecnie ukazał się list imiennie pod-
pisany przez kilkunastu lekarzy, praw-
ników, inżynierów, przemysłowców,
którzy w słowach serdecznych współ-
czują swojemu wychowawcy i wyra-
żają zdziwienie i żal, że tak zasłużona
dla społeczeństwa jednostka ustępuje
z placówki, którą z takim pożytkiem
i godnością przez długie lata dyr. Pa-
cholski sprawował. (or)

runku Radomska. Sprawców tej kra-
dzieży: Władysława Ziembę z Dobryszyc
i Henryka Łacisza z Karkoszków, ujęto
Władze sądowe skazały Ziembę na 3 la-
ta więzienia, Łacisza na 1 rok więzienia.
— (Wyrocznia matka.) W rzecze Pro-
śbie znaleziono w pobliżu Cieszcina po-
wiatu wielunińskiego zwłoki 6-letniego
chłopca, znajdującego się w stanie zupeł-
nego rozkładu. Śledztwo ustaliło, że chło-
paka utopiła własna matka, Marianna
Zamolska, licząca lat 27, nie mająca
miejscza stałego zamieszkania, gdyż —
według jej zeznań — był jej tylko zawa-
dą i ciężarem w życiu.
— („Gdzie klucz od mamony...“) Do
sądu grodzkiego w Wieruszowie włama-
li się w ub. tygodniu złodzieje. Sprawcy
włamania porzucili kufry i porzucili
znajdujące się w kancelarii sądowej
rzeczy, jakby czegoś ważnego szukali.
Na ścianach kasy pozostawili ślady kilku
uderzeń. Złodzieje zostawili kartkę z
napisem: „Gdzie klucz od mamony?“ i
zbiegli. W związku z włamaniem przy-
trzymano J. Gacuka, pochodzącego z
Wilna, któremu zatrzymano kilka ku-
frów, w których prawdopodobnie znaj-
dowały się jakieś kompromitujące przed-
mioty. Dalsze śledztwo trwa. (op)

prezes, Antoni Kośmider — wiceprezes,
Franciszek Nowak — sekretarz, Zofia
Świątkówna — zast. sekretarza i Alfred
Ackermann — skarbnik. Komisję rewizyj-
ną tworzą pp. Franciszek Klamrow-
ski, Szczepan Kielbowski i Leon Szy-
mankiewicz. Jako delegatów do koła
powiatowego wybrano pp. burmistrza
Sarnowskiego i kier. szkoły Kędzier-
skiego. (an)

— * **Odolanów.** (Z Uniwersytetu Ludo-
wego.) W dniu 23 marca rb. odbyło się
uroczyste zakończenie dziewiątego kursu
w Uniwersytecie Ludowym w Odolan-
owie. Uroczystość poprzedziła msza św.,
odprawiona w kaplicy Uniwersytetu
przez ks. Brylińskiego, w czasie której
absolwenci przystąpili do Komunii św.
Po mszy św. rozpoczęła się dalsza część
programu, na którą złożyły się śpiewy
chórowe pod batutą dyrygenta p. St.
Przymusińskiego, referaty, przemówie-
nia i deklamacje w wykonaniu absolwen-
tów kursu. W referatach młodzież dała
dowód zrozumienia swego stanowiska
społecznego i zadań, jakie w dobie obec-
nej stoją przed młodem pokoleniem, wy-
chowanem w duchu miłości Boga i Oj-
czyzny. Do mających się rozjechać po
całej Polsce, aż po Kresy Wschodnie i po
za granice kraju ojczystego, absolwen-
tów przemawiali: od ołtarza ks. Bryliń-
ski, potem Dyr. Uniwersytetu Ludowego
w Odolanowie p. Krajewski oraz Insp.
szkolny p. Cienciala. Całość wypadła
bardzo podniosło i uroczysto. Z łez
opuszczała młodzież mury zakładu, w
którym wśród żoźnej pracy nad posze-
rzeniem swych wiadomości, nad dosko-
naleniem i urabianiem swych charakte-
rów, spędziła okres zimy.

— (Osobiste.) Pan Edward Zdanow-
ski, syn znanego na terenie naszego mia-
sta obywatela i przemysłowca Jana Zda-
nowskiego, otrzymał dyplom i tytuł in-
żyniera rolnictwa na Uniwersytecie Po-
znańskim. (or)

— * **Ostrów.** (Ze Stow. Pań św. Winc.
a Paulo.) Dnia 25 marca rb. obdarzono
na wielkiej sali Domu Katolickiego
święconem 250 ubogich. Rozdano im
mięso, okrasę, kielbasę, cukier i strucle.
Dyrektor Stow. ks. prob. Zamysłowski
przemówił w serdecznych słowach do
zgromadzonych. Następnie poświęcił
rozłożone dary, życząc wszystkim weso-
łych świąt.

— (S. M. P.) Stow. Młodzieży Polskiej
w Kępnie urządziło w drugie święto wiel-
kanocne na sali p. Karasińskiego „Świe-
cone“ dla drahów, rodziców i gości. Po-
witania dokonał prezes p. Stodolski; p.
Fudziński wygłosił okolicznościowy re-
ferat. Wygłoszono także kilka deklama-
cyj i odśpiewano pieśni wielkanocne. Po-
święcenia potraw dokonał patron tow.
ks. Sterczewski. Całość zrobiła wrażenie
milde i podniosłe.

— (Czerwony Krzyż dla żołnierzy.) W
Wielką Sobotę obchodzono uroczystość
„Świecone“ w szpitalu wojskowym. Cze-
rwny Krzyż tradycyjnym swoim zwycza-
jem pamięta zawsze o żołnierzu, którego
zmusza choroba do pozostania w czasie
świąt zdale od domu rodzinnego. Temu
choremu żołnierzowi urządzili panie z
Czerwonego Krzyża obfitą „Świeconkę“.
Uroczystość tę zaszczycili swą obecnością
ks. proboszcz Zamysłowski. W imieniu
Czerwonego Krzyża przemówił do żoł-
nierzy w serdecznych słowach ks. proboszcz
Zamysłowski. Na uroczystości był także
obecny dowódca puiku, który podzięko-
wał Paniom z Czerwonego Krzyża za ob-
darowanie żołnierzy. (or)

— * **Ostrzeszów.** (Z sądu.) Tutejszy
sąd grodzki na szczęście nie uległ likwi-
dacji, tak jak to miało miejsce z władza-
mi powiatowemi, jednakże nastąpiły
znaczące zmiany personalne. Opuszczył
tutejszy naczelnik sądu Stroski, który
przeszedł do adwokatury i otwiera z
dnem 1 kwietnia rb. własną kancela-
rię w Ostrowie. Również i sędzia grodzki
Hoffmann po przesłuz 10-letniem ur-
zędowaniu w Ostreszowie przeniesiony
został na stanowisko sędziego grodzkiego
do Wągrowca. Komendant powiatowy
Policji P. Poprawa otrzymał przeniesie-
nie do Kępna. Z urzędniczych starostwa
otrzymali przeniesienia sekretarz powia-
towy Suchocki, asesor i sekretarz wydzia-
łu powiatowego Golus do starostwa w
Kępnie oraz 10 innych urzędników dawn.
starostwa, m. in. budownicz powiatowy
Marjan Janiak. — Naczelnikiem sądu
grodzkiego został mianowany sędzia są-
du grodzkiego w Ostrowie Maciejewski.

— (Z Wielkopolskiego Towarzystwa
Kółek Rolniczych.) Odbyło się tu zebra-
nie Rady Powiatowej W. T. K. R., która
uchwaliła protest przeciwko likwidacji
powiatu i postanowiła zabiegać u cen-
tralnych władz organizacji o zachowanie
odrębnej rady na obszarze b. powiatu
ostrzeszowskiego. Sekretarjat ze wzglę-
du na oszczędność zostały połączone z
Kępnem. Stanowisko sekretarza objął p.
Czesław Hącia z Kępna. (op)

— * **Rogoźno.** (Bezrobocie.) Liczba
bezrobotnych w mieście tutejszem nie
maleje. Z okazji świąt obdarzono prze-
szło 200 rodzin bezrobotnych produktami
żywnościowemi, jak mięsem, chlebem,
maką i cukrem. Komitet dożywia w dal-
szym ciągu dzieci w szkole powszechnej
i wydaje racje żywnościowe bezrobotnym
raz w tygodniu. Wskutek unieruchomie-
nia miejscowych zakładów fabrycznych
istnieje słaba nadzieja, aby liczna rze-
sza bezrobotnych w krótkim czasie zna-
lazła pracę.

— (Przedstawienie amatorskie.) Tow.
Powstańców i Wojaków urządziło w nie-
dziele, dnia 3 bm. przedstawienie ama-
torskie. Odegrano komedję p. t. „Lekarz
mimowoli“ Moliere. (aka)

— * **Sroda.** (Ze Straży Pożarnej.) W
czasie Wielkiego Tygodnia członkowie
tut. Straży Pożarnej pełnili przy grobie
P. Jezusa w kolegiacie straż honorową w
galowych strojach i z historycznym u-
zbrojeniem (halabardy).

— (Zgon nauczyciela.) Zmarł w tych
dniach senior nauczycieli średnich, śp.
Edmund Kaemmerer w 70 roku życia. —
Śp. Zmarły około 20 lat pracował w Śro-
dzie i był członkiem Rady Szkolnej oraz
członkiem Stow. Chrześ. Narod. Naucz.

— (Kreślarnia.) Tut. Klub Kreśl-
arzy urządził kulanie o mistrzostwo na
rok 1932. W wyniku kulania zostali: mi-
strzem — Celestyn Nizielski, wicemi-
strzem — Stan. Kabat, pierwszym ryce-
rzem Edw. Dydymski, drugim ryce-
rzem Zyg. Foltynowicz. (ak)

— * **Szamotuły.** (Straż Pożarna.) Na
nadzwyczajnem walnem zebraniu Ochot-
niczkiej Straży Pożarnej wybrano naczeln-
nikiem w miejsce p. B. Sprutty, który z
powodu choroby zrezygnował z tego stanow-
iska, dotychczasowego podnaczelnika p.
Szczęsnego, a podnaczelnikiem p. Jana
Sujaka.

— (Osobiste.) Radca miernictwa p.
inżynier Józef Tillmann, który był kie-
rownikiem tut. urzędu katastralnego już
od czasów zaborczych, został przeniesio-
ny w stan spoczynku.

— * **Strzałkowo.** (Pożar.) W zabudo-
waniu spadkobierców Maciejewskich wy-
buchł pożar i w krótkim czasie objął ca-
ły dom mieszkalny, w którym mieścił się
skład siodlarski, skład galanterji i kape-
luszy damskich p. Jana Ziemińskiego oraz
mieszkanie p. Dolatowej. Szkoda wynosi
około 40 000 złotych. Przyczyną pożaru
narażenie nie stwierdzono. (br.)

— * **Wolsztyn.** (Osobiste.) P. Marjan
Stefan Rypiński, syn znanego obywatela
tutejszego miasta, p. Stefana Rypińskiego,
otrzymał dyplom lekarza weterynarii
na Uniwersytecie Lwowskim.

— * **Żerków.** (Z Ochotniczkiej Straży
Pożarnej.) Walne zebranie Ochotniczkiej
Straży Pożarnej odbyło się dnia 29 ub. m.
na salce p. Wierchowickiego. Zagaił
zebranie prezes p. Zygmunt Jaksa. Do
prezydium walnego zebrania wybrano p.
Wojciecha Latuska jako przewodniczą-
cego, który powołał na ławników pp. dr.
Jachowskiego, B. Zenkera, Ekerta i Ko-
strzewskiego, na sekretarza p. Stanisła-
wa Barankiewicza. Sprawozdanie zda-
wał kolejno prezes, naczelnik, sekretarz,
skarbnik, gospodarz i komisja rewizyjna.
Ustępujących członków zarządu pp. Ba-
naszka Walentego i Krukowskiego Wła-
dysława, wybrano ponownie. Naczeln-
kiem wybrano p. Stanisława Maciejew-
skiego.

— (Przedstawienie amatorskie.) Tu-
tejszy Klub Sportowy „Polonia“ urządził
w drugie święto wielkanocne przedsta-
wienie amatorskie. Odegrano „Klub
kawalerów“. Amatorzy wywiązali się
znakomicie ze swoich ról.

Z POMORZA

Repertuar Teatru Polskiego w Gdyni
Wejherowo, 4. IV. Rozkosze ojcostwa.
Tetew, 5. IV. Roxy.
Gdańsk, 7. IV. Pierwsza Pani Selby.

— * **Chojnice.** (Roboty miejskie.) W
nadchodzącym sezonie budowlanym za-
mierza się w naszym mieście wykonać
szereg prac, przy brukowaniu oraz na-
prawie ulic i mostów, gdzie szereg be-
zrobotnych znajdzie pracę. Projektuje się
wybrukowanie ulicy Wysokiej, naprawę
ulic: Augowickiej, Pietruszkowej, Ogro-
dowej, Szosy Gdańskiej, Bytowskiej, oraz
drog do Chojniczek, Władysławka, Jar-
cewa i Doliny. Nowo brukowane zostaną
ulice: Mickiewicza i Rzezalna.

— (Ze szkoły rolniczej.) W Pawłowie
pod Chojnicami nastąpiło w ub. tygodniu
uroczyste zakończenie roku szkolnego w
szkole rolniczej Pom. Izby Rolniczej. Eg-
zamin zdało 19 absolwentów.

— (Wymowny znak czasu.) Niebawa-
lego rozgłosu nabrała wieść o niemoż-
ności wypłaty diet przez miejscową Kasę
Sądową. Otóż zaważany jako świadek
na pewną rozprawę karną niej. Raznia-
czyk, starzec z Płociczna pow. kościer-

skiego, wraz z swą córką udali się po
rozprawie do kasy sądowej po odbiór na-
leżnych kosztów. Niemal było ich zdzi-
wienie, gdy im oświadczone, że w kasie
nie ma pieniędzy i zostaną wysłane pocztą.
Starzec wraz z swą chorowitą córką,
nie mając pieniędzy na podróż koleją,
zmuszeni byli 70-kilometrową drogę do
domu odbyć pieszo. (tts.)

— * **Czersk.** (Sekciarze grasują.) W
ostatnim czasie uwijają się po naszym
mieście, a nawet okolicy sekciarze Bada-
czy Pisma św., usiłując wszędzie wcisnąć
swą bibulę. Ludność katolicka, wierna
Kościołowi, nie ulega bałamuceniu sek-
ciarzy, a przeciwnie odpycha ich wypra-
wy po swojemu. Otóż pewien sekciarz,
znalazszy się na podwórzu pewnego za-
jazdu wśród rolników, przybyłych z oko-
licy, rozpoczął swą agitację, przyczem
jednak spotkała go taka odprawa, o któ-
rej napewno długo będzie pamiętał. Nie-
lepiej poszło innemu agitatorowi, który
zjawiwszy się u pewnej kobiecinie na
wybudowaniu, został wygoniony miłą.
(tts)

— * **Gasawa.** (Ze świąt.) Po raz pierw-
szy bodaj od niepamiętnych czasów, czy
też wogóle, w Wielką Sobotę od południa
do Wielkiejnocy godz. 6 rano — Straż
Pożarna pełniła wartę nad grobem
Ukrzyżowanego w kościele parafjalnym.
— (Aż 5 ślubów!) Jak nigdy dotąd, w
obecnym roku w drugie święto Wielkiej-
nocy 5 par zawarło ślub w kościele pa-
rafjalnym. Na ślub pani B. (córki go-
spodarza z Szelejewa) z nauczycielem p.
K. z Izdebną, wszyscy mieszkańcy poda-
żyli do kościoła. Należy się dodać, że w
czasie obu świąt również odbyło się 6
chrztów.

— * **Grudziądz.** (Zjazd nauczyciel-
stwa.) Dnia 31 marca odbył się doroczny
walny zjazd Chrześ. Narodow. Naucz.
Szkół Powsz. przy liczny udziałem dele-
gatów z całego województwa pomorskie-
go. Po nabożeństwie w kościele farnym
delegaci zebrałi się na sali hotelu pod
Złotym Lwem. Zjazd zagał wiceprezes
Wojciechowski z Torunia. Zyczenia o-
wocnej pracy składali starosta Niepokul-
czycki, radca miejski Klimek, kol. Gła-
dysz w imieniu Głównego Zarządu i in.
Po ukształtowaniu się prezydium i obra-
niu poszczególnych komisji, wygłosił
rektor Dzieciół z Działdowa referat na te-
mat „Nauczyciel a środowisko uczni-
ski“, drugi referat p. t. „Udział nauczyciel-
stwa w ruchu spółdzielczym“ wygłosił
kol. Bieliński z Torunia. Sprawozdanie
zarządu wygłosił rektor Ryczakiewicz z
Grudziądza. Sprawozdanie kasowe wy-
kazuje w dochodach 39 584 zł a w rozcho-
dach 39 394 zł. Zarządowi udzielono ab-
solutum. Następnie w myśl propo-
zycji komisji matki wybrany został prze-
sem okręgowym rektor Ryczakiewicz. —
Poza tem wybrano delegatów na zjazd
ogólnokrajowy, odbyć się mający w Cze-
stochowie. Przyszły zjazd doroczny od-
będzie się w Starogardzie. (ski)

— * **Świecie n. W.** (Samobójstwo.)
Wstrząsające wrażenie wśród obywatel-
stwa miasta i powiatu wywarła wiado-
mość o popełnieniu samobójstwa, przez
dr. jur. Klemensa Pruszkowskiego, adwo-
kata w Świeciu. Wymieniony pozbawił
się życia wystrzałem z rewolweru.

— (Zanik ruchu pocztowego.) Wyso-
kie opłaty pocztowe powodują wszędzie,
a specjalnie po wsiach, ograniczenie ko-
respondowania pocztą, wobec czego daje
się zauważyć zanik ruchu pocztowego.
Z tego powodu likwiduje się z dnem
1 bm. dwa urzędy pocztowe na terenie
powiatu świeckiego, z zamianą na agen-
cje pocztowe. Objęte likwidacją są urzę-
dy pocztowe w Świątkowie i Wielkim
Komórsku.

— (Z Szkoły Rolniczej.) W ub. ty-
godniu odbyło się uroczyste zakończenie
roku szkolnego w tutejszej Szkole Rolni-
czej, utrzymywanej przez Pomorską Izbę
Rolniczą. Po egzaminach przemawiał na-
czelnik Wydziału Pom. Izby Roln., p.
Głębowski, a następnie dyr. szkoły p. Ja-
gła rozdał abiturjentom szkoły świad-
ectwa.

— (Świeconka ubogich.) Miejscowe
Konferencje Żeńska i Męska św. Wincen-
tego a Paulo urządziły w sobotę święcon-
kę dla ubogich. Ks. dziekan Konitzer po-
święcił dary i przemówił w serdecznych
słowach. Nastąpiło rozdanie artykułów
spożywczych; przeszło 120 osób otrzyma-
ło okrasę, mięso, kiszki, placek, jajka
itd. Radość była wielka. (tts)

Pos. Stawicki jeszcze nie zwolniony

Ostrów, 3 kwietnia.

Jak już donosiliśmy, aresztowano
tutaj zgórą 2 tygodnie temu, por. w st.
sp. Stawickiego, działacza O. W. P. A-
resztowanie nastąpiło w warunkach
niezwykle osobliwych. Po aresztowa-
niu wszczęto śledztwo, z którego oka-
zuje się, że chodzi o zniewagę (par. 185
k. k.). Przesłuchani dotąd świadkowie
nie zeznali nie obciążającego, wobec
czego p. Stawicki wniósł zażalenie,
które nie zostało uwzględnione. Sąd
okręgowy na posiedzeniu w dniu 26
ub. m., powołując się na art. 156 k. p.
k., powziął uchwałę, mocą której p.
Stawicki pozostaje w dalszym ciągu w
areszcie śledczym. (or.)

— * **Mogilno.** (Z uroczystości kościel-
nych.) W Wielką Sobotę, tak jak w in-
nych latach, w roku bieżącym wierni na-
szej parafji licznie dążyli do grobu Chry-
stusowego, przy którym modlili się w
skupieniu. Adorowały stowarzyszenia,
należące do Akcji Katolickiej. Przy gro-
bie nieustrudzona czuwała straż ognio-
wa. W pierwsze święto Wielkiejnocy rezurek-
cja odbyła się o godz. 6 rano przy ogrom-
nym udziale wiernych.

— (Świeconka ubogich.) Tow. Pań Mi-
łosierdzia urządziło swem staraniem
święconkę dla ubogich, starców, chorych,
wdów i sierot. Świeconkę otrzymało 250
osób, a między niemi uwzględniono kilka
rodzin bezrobotnych. Przemówienie oko-
licznościowe wygłosiła przewodnicząca p.
Dembeżyńska. Wszyscy biedni po otrzy-
maniu święconki opuszczali salę Domu
Katolickiego z zadowolonymi twarzami.
(mm.)

— * **Nowe Miasto n. Wartą.** (Nowa
placówka.) Z inicjatywy miejscowego
burmistrza p. Edwarda Sarnowskiego, u-
tworzone zostało w tych dniach lokalne
koło L. O. P. P. W skład zarządu tego
koła weszli pp.: Walenty Kędziński —

WIADOMOŚCI SPORTOWE

O puchar „Kurjera Poznańskiego”

W dwunastym dorocznym biegu na przełaj zwyciężył Jan Robiński z „Warty” po dyskwalifikacji kolegi klubowego — Franciszka Janowskiego

Tradycyjnie pogoda dopisała i w tym roku. Nic też dziwnego, że również już tradycyjnym zwycięzcom zwały tłumy pośpieszających na boisko „Sokoła”. Ponadto nieprzeliczone rzesze zebrały się wzdłuż trasy, a specjalnie w pobliżu boiska. Można też śmiało mówić o kilkunastu co najmniej tysiącach, razem biorąc, widzów, co świadczy najlepiej o ogromnej popularności naszego biegu.

W roku bieżącym miał on specjalny, wybitnie regionalny charakter. W dalszym ciągu będziemy się starali utrzymać ten charakter, aby możliwie jak najwięcej

Dramatyczny i zacięty przebieg walki na trasie

Na starcie stanęło na ogólną liczbę 108 zgłoszonych — 83. Wszystkich badali bardzo starannie przed biegiem pp. doktorzy Paczkowski, Śniegocki i Spychała. Następnie odbyła się zbiórka w hali, ustawiono zawodników w kolumnę czwórkową i poprzedzani przez kolarzy, pod kierownictwem p. T. Weselika, ruszyli ku mecie, obchodząc wokoło boisko, serdecznie witani przez publiczność. Na starcie objaśniono im dokładnie całą trasę i po wytrzymaniu krzyżowego całego aparatu fotograficznych na strzał zwartą ławą ruszyli w dystans.

Zrazu prowadzenie objął Walewicz z „Warty”, mając tuż za sobą Miałkasa, Jakubowskiego i Janowskiego. Barwna wstęga okazywała boisko, wydłużając się już w węża, którego czoło zajmowali wyżej wymienieni razem z Robińskim i Rutkowskim. Po zniknięciu na chwilę za trybuną ukazali się znów z drugiej strony, przedefilowali przed publicznością (w tym samym niemal wciąż porządku) i wypadli przez główną bramę na szlak przełajowy.

Mniej więcej do „Columbii” prowadził Miałkas, a za nim podążali Jakubowski i Janowski. Później zaczął się coraz bar-

środków sportowych z Wielkopolski przede wszystkim brało udział. Zeszłoroczny zwycięzca, a zarazem dwukrotny zdobywca pucharu Janusz Kusociński nie mógł startować, ponieważ, jak wiadomo, znajduje się obecnie na Riwierze, gdzie trenuje, przygotowując się starannie do olimpiady.

Ogółem uczestniczyli zawodnicy z następujących ośrodków, poza Poznaniem: Dopiewiec, Gdynia, Gniezno, Grodzisk, Jarocin, Kalisz, Katowice, Kępno, Klecko, Lasek, Leszno, Oborniki, Opalenica, Ostrów, Rawicz, Sępólno i Wiry.

dzie wysuwać Jakubowski i nastąpiło też pewne przetasowanie czołowej grupy. Za łazienkami kolejność była następująca: Jakubowski, Miałkas, Robiński, Rutkowski, Janowski. W pewnej chwili ten ostatni przy podbiegu na sam nasyp skrócił sobie drogę o jakieś 20 do 30 metrów, wysuwając się na czoło i oddał nie pozwała już odebrać sobie prowadzenia. Tymczasem Jakubowski próbuje go minąć w nieodpowiednim momencie (pod górę), wskutek czego wyprzedza się i zbrakło mu już sił na finiszu.

Na boisko pierwszy wpada Janowski, za nim o jakieś 20 metrów — Jakubowski, za którym tuż podąża Robiński, niedaleko Miałkas i Rutkowski; ci stanowią czołową grupę. Janowski wygrywa swobodnie (w 14 m. 45 s.) od ładnie finiszującego Robińskiego o przeszło 20 m.; za nim w takiej samej niemal odległości przybywa zmęczony Jakubowski, i niedaleko — Miałkas. Wobec zgłoszonego protestu komisja sędziowska postanowiła zdyskwalifikować Janowskiego za samowolne skrócenie sobie trasy, w dodatku na trudnym jej odcinku.

Kolejność pierwszych trzydziestu zawodników — Wręczenie nagród zwycięzcom

Uwzględniając już dyskwalifikację Janowskiego, kolejność pierwszych trzydziestu jest następująca: 1. Jan Robiński (Warta), 2. Jan Jakubowski (Sokół, gn. Śródmieście), 3. Brunon Miałkas (W), 4. Henryk Rutkowski (W), 5. Alfons Płotkowski (SMP-Poznań), 6. Walenty Kościelniak (KPW-Jarocin), 7. Kazimierz Nowakowski (W), 8. Adam Nogaj (W), 9. Leon Walkowiak (SMP-Poz), 10. Zdzisław Olszewski (W), 11. Franciszek Wiciak (SMP-Wiry), 12. Marjan Benkowski (gimn. kl. sp., Gniezno), 13. Iwański (SMP-Poz), 14. Stefan Bartkowiak (Sok-Poz), 15. Władysław Muszyński (Sok-Lazarz), 16. Stanisław Nowicki (niestow., Poz), 17. Józef Petzold (Sok-Kalisz), 18. Arning (SMP-Poz), 19. Władysław Kaczmarek (St. M. Pol. Kat. Ostrów), 20. Kazimierz Kaźmierczak (W), 21. Kazimierz Hemmerling (Sok-Sępólno), 22. Władysław Mikolajczyk (S. M. Pol. Kat. Ostrów), 23. Jan Stróżyk (W), 24. Cyryl Walewicz (W), 25. Mieczysław Włosek (Kępno), 26. Morasik (HCP-Poz), 27. Władysław Kaczmarek (Dr. Bl.), 28. Djonizy Aumüller („Posn.”), 29. Tadeusz

Kamiński (SMP), 30. Stanisław Maciejewski (SMP).

Ogółem do mety przybyło 72 zawodników, zatem 11 odpadło. Po ustaleniu wyników w imieniu redakcji „Kurjera Poznańskiego” przemówił p. red. Jerzy Herkiewicz. Wręczenia nagród dokonał p. dyr. Roman Leitgeber, oraz poszczególni ofiarodawcy, a mianowicie pp.: St. Frankowski (zegarek Robińskiemu), Ryszczewski w im. „Warty” (jej puchar, przechodzący już na własność Robińskiego), prez. Karge w im. gniazda Śródmieście Sokola (puchar Jakubowskiemu); ponadto puchar SMP dostał Płotkowski, a tort fundowany przez p. Ruprychta — Wł. Muszyński.

Z ramienia POZLA czuwały nad całością, wywiązując się bez zarzutu ze swych zadań pp. wicepr. Ryszczewski, wicepr. Stróżyk, T. Weselik, Szwarc, Szyk, por. Serwatkiewicz i in. Doskonale wywoływał w tym był p. red. B. Piotrowski.

Jutro podamy — ze względu na nawal materiał w dzisiejszym numerze — krótki zarys działalności sportowej zdobywcy naszego pucharu, Jana Robińskiego.

Automobilizm

Wielka nagroda Tunisu, do której stanęło 21 najwybitniejszych kierowców Europy, wygrał Varzi na „Bugatti”, w czasie 2 g. 14:13, uzyskując przeciętną 134,2 km na godzinę; drugie miejsce zajął Lehoux, również na „Bugatti”, 3. Etancelin i 4. Siena — obaj na „Alfa Romeo”. Trasa wynosiła 470,4 km, a każde okrążenie miało 12,7 km długości. (Tel. wł.)

Lekka atletyka

Bieg na przełaj o nagrodę wędrowną marsz. Wolnego na dyst. 5.500 mtr wygrał Hartlik (Stadion) w czasie 20:25, 2. Sitko (Pog), 3. Grzesik (Stad). Wśród pań zwyciężyła Szuasówna (Pog). Bieg juniorów wygrał Strach (Stad) przed Tysikiem (Sok). Drużynowo pierwsze miejsce zajęła Pogoń — Katowice, uzyskując 79 pkt. (Tel. wł.)

Bieg na przełaj WOZLA dla panów na dystansie 5.000 mtr przy 29 startujących wygrał Puchalski (Leg) w czasie 19:02, 2. Adamczyk (Orzeł) 19:35, 3. Milcz. Bieg pań na dystansie 700 mtr: 1. Casanova (AZS) 2:58, 2. Ginko (Orzeł). Startowały dwie zawodniczki. (Tel. wł.)

Bieg na przełaj we Lwowie na dyst. 4.500 mtr przy 24 startujących wygrał Jaworski (Pogoń) w czasie 14:39, 2. Judenberg. (Tel. wł.)

Bieg na przełaj w Łodzi na dystansie 2.800 mtr wygrał Starosta (LKS) w czasie 8:01, 2. Wróblewski (Union). (Tel. wł.)

Nurmi został zawieszony przez fiński ski związek aż do chwili zbadania ciężących na nim zarzutów.

Pięściarstwo

Zawody młodzieżowe „Warty” przyniosły następujące wyniki: papierowa: Szmuda (S) bije Rogalskiego II (W) na pkt; musza i papierowa: Olszański (W) u-

zyskuje zwycięstwo na pkt. nad Iżęskim Książkowskim (Dr. Bl.); kogucia: Cendlak bije kolegę klubowego Łęckiego II (W); piórkowa: Wojewoda II (HCP) i Wolniakowski II (W) remisują; Maniecki (W) wygrywa z Bączkowskim (Bl.), a Jarecki (W) — z Mikulskim (HCP) na pkt.; lekka: Wyrzykiewicz (W) walczy bez wyniku z Maciejewskim (Bl.); półśrednia: Matuszewski (W) bije Wojewodę I (HCP), a Forlański II (W) — Dziamskiego (Bl.), obaj na pkt. Sędziował w ringu i na pkt. por. Lapiński.

„Goplanja” i „CWS” 7:7. Mecz wzbudził duże zainteresowanie w Inowrocławiu, to też na długo przed rozpoczęciem sale wypełniło 1.500 osób. Spotkał jednak wszystkich srogie zawod, bowiem Karpiński, mistrz Polski wagi średniej, mimo że przyjechał, do walki nie stanął, tłumacząc się zakazem wydziału sportowy WWOZ, oraz zaleceniem medyka warszawskiego okręgu. Lekarz miejscowy stwierdził jego zdolność do walki. Spotkania stały — za wyjątkiem walki koguciej — na dość wysokim poziomie. Poszczególne walki przyniosły następujące wyniki: Wieczorek (CWS) bije nieznacznie na punkty Rogowski; w koguciej Smiech (CWS) zwycięża w 3 st. przez k. o. Markieckiego; w piórkowej Goss (CWS) pokonał nieznacznie na punkty Lelewskiego, który po opanowaniu tremy w trzecim starciu górował nad warszawianinem; w lekkiej Radomski (Gopl) wygrał na punkty z Orliczem (CWS); w półśredniej Lewandowski (G) remisował z Bartosiakiem (CWS); w średniej Zieliński (G) zdobył dwa punkty bez walki, oraz w półciężkiej Józkiwski (G) pokonał przez k. o. w 1 st. Hymera (CWS). Prowadził zawody system jednego sędziego p. Kubik. (Tel. wł.)

W Bogucicach miejscowy „Bogucice 29” pokonał „Wawel” Kraków 12:2. (Tel. wł.)

W Rudzie miejscowa „Slavia” pokonała „Mikulczyer Boksklub” 12:4. (Tel. wł.)

Drużynowy mistrz Estonii „Boks Klub” z Tallina po przegraniu z „I. K. P.” w Łodzi 6:10, pokonał reprezentację Białegostoku 13:0 i zespół Wilna 10:6.

Piłka nożna

Niedzielne wyniki ligowe. Poznań. „Warta” i „Cracovia” 3:2 (2:1). „Warta” wystąpiła bez Knioty, który przechodzi obecnie spadek formy; zastąpił go powodem znowu szybki i pracowity Prósiński. Na lewym łączniku grał bardzo dobrze zapowiadający się Nowacki, doskonale strzelał i przytomny, szybko orientujący się łącznik. Zadowolili tym razem, powracający do formy Scherfke II i prowadził atak sprawnie. Na wysokości zadania stanęła pomoc. Najlepiej spisywał się w niej Przykucki, a do przerwy — i Wojciechowski, który po zmianie stron osłabł, wykazując brak treningu. W obronie Scherfke I był lepszy od Nowickiego. Fontowicz nie miał pola do popisu. Goście wystąpili w znacznie odmłodzonym składzie, zwłaszcza w ataku, gdzie najsłabszym był prawoskrzydłowy. W trójce najlepiej wypadł Małczyk, grający zrazu na prawym łączniku, a po zmianie stron — na środku. Jego partnerzy są znacznie słabsi, a zwłaszcza Krucek. W obronie wybił się Lassota. Otwinowski — dobry, a strzelonych bramek nie mógł obronić. — Gra początkowo toczyła się przy przewadze gości, którzy już w 12 min. wskutek błędu Nowickiego uzyskali przez Piątkiewicza prowadzenie. Gospodarze niebawem przychodzą powoli do głosu, a dobrze pracujący ich atak zagroził oddać części brame przeciwnika. Doskonale pracuje zwłaszcza lewa strona. Andrzejewski wraz z szybkim Nowackim mają niejednokrotnie okazję zdobycia bramki. W 23 min. po krótkim zamieszaniu Wojciechowski pięknym strzałem wyrównuje, a w 10 minut później po strzale z rogu Andrzejewskiego drugą Scherfke II głową dobija ostry strzał Prósińskiego — Po zmianie stron już w 12 min. „Warta” uzyskuje przez Prósińskiego trzecią bramkę. „Cracovia” gra w tej części bardzo nerwowo i chaotycznie, a gospodarze w dalszym ciągu napierają bardzo energicznie. W pewnej chwili „zieloni” podchodzą pod bramkę przeciwnika, a specjalnie niebezpieczny Nowacki przeprowadza po krótkim biegu piłkę i strzela nieuchronnie. Tej bramki sędzia nie uznaje. Wspomniany moment był początkiem niemiłych scen na boisku i wśród publiczności, która żywo dawała wyraz swemu niezadowoleniu z powodu zupełnie niesłusznego rozstrzygnięcia. W kilka chwil później „Cracovia” uzyskuje drugą bramkę przez Małczyka mimo brawurowej obrony Fontowicza. Gra oddał traci na wartości i zaczyna być ostra, przyczem fatalny sędzia p. Andrzejewski, który nie dorósł do prowadzenia poważnego meczu, popisuje się całym szeregiem fałszywych rozstrzygnięć (p. in. zdumiewający „karny”, świetnie obroniony przez Fontowicza). Wynik utrzymuje się do końca gry. Zwycięstwo gospodarzy było zupełnie zasłużone. Publiczności zebrało się około 4.000 osób. (Śm.)

Kraków. „Garbarnia” i „Warszawianka” 4:2 (3:0). Pierwszy ten mecz zgromadził przy pięknej pogodzie około 2.500 osób. Grę rozpoczyna „Garbarnia” brawurowymi atakami i już w 4 min. przez Smoczyka uzyskuje prowadzenie. Napięcie gospodarzy wciąż przebiega i w odstępach pięciominutowych padają dalsze bramki ze strzałów Batora oraz Joksza. Goście oddają grają ostrożnie i celowej w ataku, podchodząc częściej pod bramkę przeciwnika, jednak bez wyniku. Dopiero po zmianie stron „Warszawianka” poprawia się znacznie i w stosunku do pierwszej części jest nie do poznania. Mimo to groźny w dalszym ciągu napad gospodarzy uzyskuje w 22 min. czwarty punkt ze strzału Joksza, świetnie wypuszczonego przez Smoczyka. Teraz goście nacierają silniej i niebawem Korngold uzyskuje pierwszą bramkę, a w 10 minut później Królowski, nabytek z „ŁTSG”, grający na prawym łączniku, — drugą. Mimo rozpaczliwych wysiłków „Warszawianki”, która ma oddać widoczną przewagę, wynik pozostaje do końca bez zmiany. Wyrównali się w „Warszawiance” świetny Piliszek i Królowski w ataku, oraz Zwierz po zmianie stron. Domański jest nie w formie. W „Garbarni” niedysponowana była obrona. Bator — dobry; w ogóle w ataku znać było brak Pazurka. Bez zarzutu spisywał się Wilczyński w pomocy. Sędziował p. Schneider. (Tel. wł. — ks)

Warszawa. „Legia” i „Ruch” 2:1 (2:1). Gra obustronnie słaba, a wybił się jedynie z pośród wszystkich na boisku Nawrot, zdobywca obu bramek dla „Legii”. Prowadzenie uzyskuje gospodarze już w 15 min., wyrównuje w 31 min. Włodarczyk, najlepszy gracz u Ślązaków po wolnym rzucie z powietrza. W 42 min. Nawrot po pięknym ataku z podania Wypijewskiego strzela zwycięską bramkę. Do pauzy przeważała „Legia”, a po zmianie stron znacznie lepiej grający „Ruch” atakował. Tuż przed końcem kontuzjonowany Mazur opuszcza boisko. Sędziował p. Grabowski. (Tel. wł.)

Mistrzostwa klasy A PZOPN. „Olimpia” i „Warta” 3:1 (3:0). Zwycięcy w pierwszej połowie gry górowali pod każdym względem. Po zmianie stron „Warta” przeważała, jednak chaotyczny jej atak nie umie uzyskać licznych dogodnych sytuacji. Specjalnie zawiódł Knioty, który był najsłabszy na boisku. Bramki zdobyli dla „Olimpii” Wiśniewski i Przybyłowicz. Jedyny punkt dla „Warty” strzelił Sobkiewicz. Sędziował p. Rosala I

Liga i „Ostrowia” 7:0 (4:0). Zwycięstwo „Ligi” nawet w tym stosunku było w za-

pełności zasłużone, gdyż „Ostrowia” zawiodła na całej linii. U zwycięzów wyróżnił się bojowy i dobrze zgrany oraz strzałowo zdecydowany napad. Bramki uzyskali: Nowicki 4, Gensler, Gośliński i Woźniczka — po jednej.

Leszno. „Polonia” i „Legia” 2:2 (0:0). „Legia” górowała taktycznie, oraz technicznie i prowadziła już 2:0, jednak ambitna i ofiarna „Polonia” potrafiła wyrównać. Pierwszą bramką zdobywa „Legia” tuż po przerwie ze strzału Mazza, który też kilka minut później uzyskuje drugą. W 36 min. gospodarze przez Galubińskiego strzelają pierwszą bramkę, a na dwie minuty przed końcem ten sam gracz z karnego wywalcza wyrównanie. Sędziował p. Koperski. (Tel. wł.)

Rawicz. „Sokół” (Leszno) i „R. K. S.” 2:1. Goście grali lepiej niż w ostatnich meczach, to też zasłużyli w zupełności na zwycięstwo. Bramki uzyskali Musielak i Kaczmarek, dla gospodarzy jedyny punkt strzelił bramkarz z karnego. (Tel. wł.)

Gniezno. „Stella” i „Sparta” 5:2 (2:1). Mecz był ciekawy i przyniósł zasłużone zwycięstwo gospodarzom, którzy mieli swój dobry dzień. „Sparta” już w pierwszej minucie uzyskuje prowadzenie przez Kacza. „Stella” wyrównuje wkrótce potem z karnego. Po przerwie „Stella” przeważa. Drugą bramkę dla „Sparty” uzyskał również Kacz, a dla „Stelli” podzielił się punktami Zgórecki, Fudziński i Zamiar. Sędziował p. Leracz, który w drugiej części gry usunął z boiska Furmanowicza ze „Sparty”.

Mistrzostwa klasy B. „Unia” i „Pogoń” 1:0 (1:0). „Sokół” Rawicz i „Polonia” II 1:0 (1:0). „Olimpia” II i „Stella” II 5:2 (2:1). „Sparta” II i „Legia” II 2:1. „Jutrznia” i „Korona” 5:2 (2:1).

Kraków. „Wisła” i „Korona” 3:1. **Lwów.** „Pogoń” i „Świtez” 11:0 (6:0).

Pływanie

Międzynarodowe zawody w Siemianowicach, rozgrywane w sobotę i niedzielę, przyniosły następujące wyniki: Panie: 200 m klas.: 1. Jarkuliszówna (Skla) 3:22,8, 2. Badorówna (Gliwice) 3:36. 100 m dow.: 1. Raszdorfówna (Skla) 1:27, 2. Maszkotówna (Siem); 3×100 m: 1. „Skla” 4:59, 2. „EKS” 5:12. Panowie: 200 m klas.: 1. Richter (Gliwice) 2:55, 2. Weiss (Gl), 3. Stanoczek (Kat); 200 m dow.: 1. Wille (Gl) 2:24,4, 2. Karliczek (Kat) 2:25; 100 m wznak: 1. Deutsch (Gl) 1:10,6, 2. Richter (Gl) 1:11,3, 3. Frania (Siem) 1:21,2; 4×200 m: 1. Gliwice 13:34, 2. Siemianowice 13:12; 3×100 m: 1. Gliwice 3:39. (Tel. wł. — ek)

W Zgierz odbyły się zawody, w których startował Bocheński, uzyskując na 100 m fantastyczny czas 57,4. Jednak ze względu na nieprawidłowe wymiary pływalni wynik ten nie może być miarodajny. (Tel. wł. — ek)

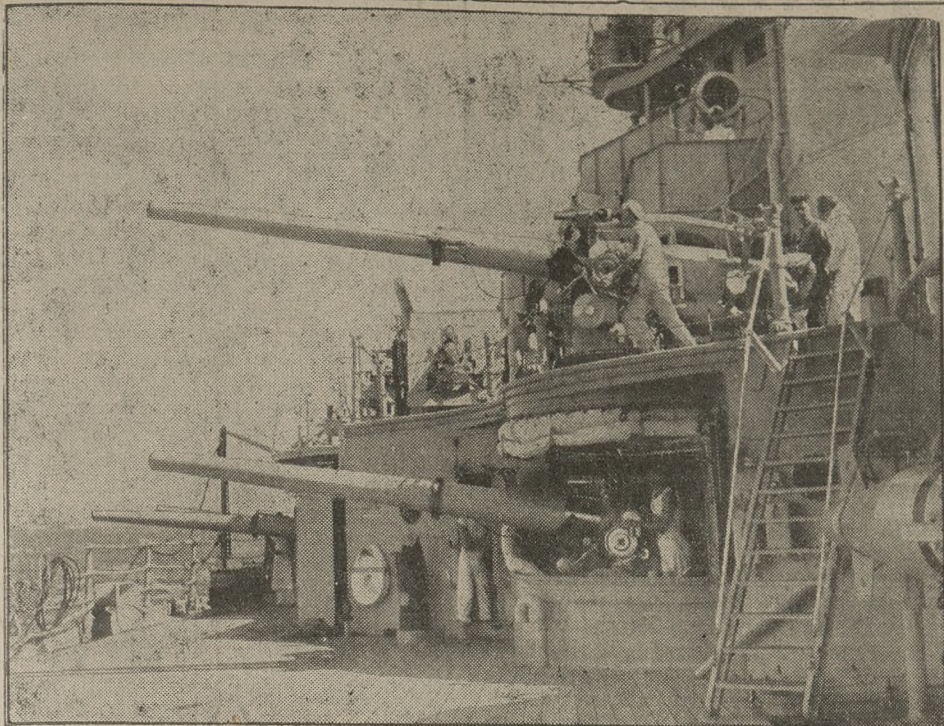
Życie organizacyjne

Walne zebranie Związku Polskich Związków Sportowych odbyło się w niedzielę pod przewodnictwem plk. Ulricha przy udziale delegatów prawie wszystkich związków. Nieobecni byli jedynie przedstawiciele Związku Hokeja na Trawie (który od trzech lat już nie płaci składek) i Związku Gier Sportowych. Po zagajeniu w poczet członków przyjęto cztery nowe związki, a mianowicie: kajakowy, łuczniczy, ping-pongowy i Polski Automobilklub. W dyskusji poruszono sprawę ekspedycji hokejowej do Ameryki, przyczem p. Krieger nie złożył merytorycznego wyjaśnienia, zasłaniając się tem, że nie odbyło się dotąd ogólne zebranie Związku Hokeja na Łodzi. Po dyskusji, która miała harmonijny i rzeczowy przebieg, udzielono ustępującemu zarządowi pokwitowania. Szersza wymiana zdań potoczyła się przy wnioskach zarządu, przyczem dłuższe przemówienie wygłosił PUWF plk. Kiliński. Najciekawszym z tych wniosków to kwestia opodatkowania się na rzecz Z. Z. Zebranie większością wszystkich przeciw głosom pięściarzy i łyżwiarzy przyjęło projekt zarządu podwyższenia opłat od imprez sportowych z 1 na 3 proc. pod warunkiem, że będzie obniżony lub całkowicie zniesiony podatek komunalny od imprez sportowych. Jak wyjaśnił plk. Ulrich sprawa ta jest na najlepszej drodze. W dyskusji nad wnioskami Komitetu Olimpijskiego przyjęto jako zasadę, że przy obywateli zawodów w Los Angeles należy zachować jak najdalej posuniętą ostrożność i oględność. Komitet olimpijski wyjaśnił zebranym, iż organizacje wychodzą polskiego w Ameryce oddały już do dyspozycji komitetu 7.000 dolarów i oczekuje się jeszcze wyasygnowania przez pozostałe organizacje dalszych 3.000 dolarów. Sprawa ta zajmuje się podkomitet olimpijski w Chicago. W wyborach uzupełniających powołano ponownie wszystkich czterech ustępujących członków zarządu: pp. plk. Głabisza, inż. Lotha, Wojakowskiego i Lesiewicz. Do komisji rewizyjnej weszli pp. mjr. Dudryk, Pappé i Blachier. Zebranie na wniosek PZTW postanowiło odpisać sumę 5.600 zł, jaką p. Z. T. W. był winien komitetowi olimpijskiemu od czasu ostatniej olimpiady w Amsterdamie. (Tel. wł. — ts.)

KSIĘGI STANU CYWILNEGO

Zgony:

Henryk Gromadziński, 2 l. 6 mies. 20 dni. Franciszka Trawińska, z domu Gulńska, wdowa, 60 l. Urszula Lisiecka, 3 l. 8 mies. 3 dni. Irena Marja Wojteczka, 4 dni. Ewa Przeźwińska, z domu Szfrankowa, wdowa, 78 l.

Z ostatnich manewrów floty amerykańskiej. Pancernik „Oklahoma” odbywa ćwiczenia w manewrowaniu olbrzymimi działami pokładowymi.

Ch. Lindbergh o swoich lotach

Pod tytułem „My dwaj” ukazała się autobiografia słynnego lotnika amerykańskiego, Ch. Lindbergha, nieszczęściu, którego współczesność obecnie całe Stany Zjednoczone. Autobiografia odnosi się do czasów, kiedy Lindbergh nie był jeszcze znakomitością światową. Epizod, który tu przytaczamy, wydarzył się podczas lotu Lindbergha nad Texas: nastąpiło pęknięcie śmigła i lotnik zmuszony był do lądowania w stepie.

„Dzisiaj grupa farmerów postanowiła urządzić kawał co się zowie. Złożyli się każdy po 50 centów w celu opłacenia lotu z pasażerem-murzynem, pod warunkiem, że urządzi porządną „kołysankę” w powietrzu. Murzyn zgodził się chętnie na propozycję podróży w przestworzach, nie podejrzewając niczego. Szczegół zęby, śmiejąc się wesoło, wdrapał się na swoje siedzenie w aeroplanie, zapewniając przytem swych czarnych ziomków, iż w czasie lotu będzie przysyłał im pozdrowienia czerwona chustką. „Ja się nie bać” — zapewniał nas.

Motory puszczono w ruch, wystartowałem pełnym gazem. Mój murzyn zapomniał jednak pociągnąć za wentyl gazowy i dojechawszy do końca lotniska, musieliśmy znowu wracać na start.

Obiecałem coprawda moim kompanom, że urządzi murzynowi kołysanie jak się patrzy. Ale — prawdę mówiąc — nie miałem sam żadnego doświadczenia w ekwilibryście powietrznej. Trudno — przyrzekłem, trzeba więc było dotrzymać słowa. Wyciągnąłem moją „Jenny” na wysokość tysiąca metrów i przechryliłem aparat mocno na bok. Murzyn hałasował, ale nie tracił odwagi.

Postanowiłem wykonać t. zw. looping. Rozpędziłem aparat, nadałem mu największą możliwą szybkość, podciągnąłem ster i — aparat stanął prawie prostopadle na ogonie, wirując przez chwilę w powietrzu bez oparcia. Pociągnąłem teraz za prawy ster, aby zatoczyć koło, ale było już za późno, stery nie działały. Murzynowi wydawało się, że popis już się skończył, z radości wychylił się do połowy ciała przez burzę i w tym momencie aparat przewrócił się. Zaczęliśmy zlatywać nadół, na łep na szyję, pędząc z niesamowitą szybkością i zbliżając się ku ziemi. Wreszcie udało mi się opanować sytuację i przywrócić aparatowi właściwy kierunek. Ale looping nie powiódł się. I murzyn nie zbladł ze strachu, jak sobie obiecywałem, przeciwnie był dobrej myśli i cieszył się po swojemu.

Loty z pasażerami-amatorami powtarzałem jeszcze niejednokrotnie w ciągu dwóch tygodni mego pobytu w Maben. Przyniosły mi one blisko 300 dolarów. Aż pewnego razu, gdy odleciałem na kilkadziesiąt kilometrów od lotniska, w czasie lotu nad dzikim stepem, zламаło się śmigło i musiałem lądować, jak się dało. Bliższe doświadczenia tak przy uszkodzonym aparacie w pustkowiu, czekając na pomoc, która wreszcie nadeszła z Maben.”

Or.

Fałszywi szejcy, jako gigolo afrykańscy

Filmy z szejkiem, jako bohaterem, wywodzące swój ród od Szeika w kreacji Rudolfa Valentino, wywołały swoisty odzwiek w sferach zamożnej publiczności, rodzaju żeńskiego, oczywiście. Niejedna Amerykanka, Angielka czy Franzuzka o usposobieniu romantycznym, zblazowana i przesycona rozrywkami i wrażliwością, wybrała się w podróż do ojczyzny Szeika, do Algeru, Marokka, czy Tunisu, aby poznać prawdziwego Szeika i móc później w salonach swych znajomych opowiadać o niesłychanych, arabskich przygodach, przeżytych pod afrykańskim niebem.

W naszych czasach każde zapotrzebowanie stwarza podaż, przeto na brzegach północnej Afryki zaroiło się wkrótce od

wietrzających łatwe zyski awanturników, którzy występowali pod maską i w przebraniu filmowego szeika.

W ten sposób narodził się w nocnych lokalach i dancinгах Kairu, Algeru, czy Fezu, nowy typ i nowy zawód: fortancerza — fałszywego szeika arabskiego. — Przebrani w szaty burnusy i zawoje beduinów, rzekomi szejcy zawiązywali znajomości z damami żądniemi przygód a z sobornymi w pieniądze i biżuterię, poczem ograbiali je z jednego i drugiego. Zawód paryskiego gigolo prześladowany został żywcem na grunt afrykański.

Jednym z takich gigolo — szejków, który zyskał niejaką sławę, był Mahomet ben Ali, fortancerz w lokalach nocnych i kabaretach Blidah. Mahomet ben Ali rozpoczął swoją karierę jako poganianiec wielbłądów, wywiodował się na „wyższe” stanowisko oprowadzając turystów, w końcu zaś, przyswoiwszy sobie zasady oglady i elegancji towarzyskiej, objął posadę fortancerza w dancinгах w oazie Blidah.

Mahomet zdobył sobie szybko, dzięki wrodzonemu sprytowi, wybitne stanowisko wśród tłumu miejscowych gigolo. — Zdobywał szturmami netylko serca dam, ale i ich kasetki z biżuterią i pieniędzmi. Grasaował tak długo, póki wreszcie pewien milioner amerykański z Denver nie wniósł nań skargi do policji o przywłaszczenie sobie klejnotów.

I na tem skończyła się karjera afrykańskiego gigolo vel szeika. Poszedł do więzienia. Ale zostali jego poprzednicy i naśladowcy, oraz spora liczba naiwnych cudzoziemców, wyobrażających sobie, iż prawdziwi szejcy arabscy tańczą po nocy w lokalach, gdzie „rumi” (niewierni) raczą się szampanem, likierem i innymi trunkami alkoholowymi, zakazanymi przez Mahometa.

Or.

Grota skalna, licząca 25 milionów lat

Znany paleontolog, dr. Fr. Micholson wykrył w stanie Texas (U. S. A.), niedaleko miasta San Antonio rozległe groty i pieczary, których wiek określa on na 25 milionów lat. W pieczarze znalazł Micholson pewną ilość ślępych ryb, białych nietoperzy i białych żab. Główna pieczara mierzy prawie milę długości i styka się z dużym jeziorkiem podziemnym. Izba handlowa w San Antonio postanowiła wyasygnować fundusze na dalsze badania oraz udostępnienie dojazdu do grot, które — jak się spodziewają — staną się atrakcją dla turystów.

Czy wiecie że...

— Najwyższe góry, najgłębsze jeziora, największe rzeki, najwyższe płaskowzgórza i największe stopy znajdują się w Azji.

— Waga atmosfery, otaczającej ziemię, wynosi 526 000 miliardów podwójnych centnarów.

— Ilość połączeń telefonicznych na całym świecie wynosiła w końcu 1931 r. cyfrę 35 milionów, a pierwsze miejsce zajmowały Stany Zjednoczone z cyfrą 21,7 miliona połączeń.

— Na uroczystość urodzin syna lorda majora Londynu przygotowano tort, który waży 2 centnary i mierzy 8 stóp wysokości.

Konserwacja jaj

W dzisiejszym przemyśle jajczarskim wielką rolę odgrywa konserwacja tego łatwo ulegającego zepsuciu produktu. Tutaj również, jak zresztą i w wielu innych wypadkach przychodzi z pomocą zarówno producentom jak i konsumentom — chemia, ta niestety w masach tak mało popularna, a w szkołach tak po macoszemu traktowana nauka.

Chcąc zapobiec wysychaniu i psuciu się jajek, stosuje się w Stanach Zjednoczonych specjalne zabiegi, oparte na wieloletnich doświadczeniach popieranych i kontrolowanych przez departament rolnic-

stwa St. Zjedn. Ameryki Północnej. Sposób konserwacji jaj w Ameryce polega na zanurzeniu ich do naczyń, zawierających nie gorzkniejące tłuszcze. Rzecz ta odbywa się przy małym obniżeniu ciśnienia atmosferycznego. Z chwilą gdy jajko się poogrąży, ciśnienie się doprowadza do pierwotnej normalnej wysokości przez dodanie do rozrzedzonego powietrza dużych ilości dwutlenku węgla. Dwutlenek węgla, chcąc się dostać przez pory skorupki do jajka, wciska w nie tłuszcz, skutkiem czego otworki na skorupce zostają hermetycznie uszczelnione.

Podane temu zabiegowi jajka po dziesięciomiesięcznym przechowywaniu traciły tylko jedną tysięczną swej wagi, wtedy kiedy jajka, których skorupka była zanurzona w tłuszczu przy normalnym ciśnieniu traciły na wadze szesnaście razy więcej, a zupełnie nie zabezpieczone dwadzieściasiedem razy więcej. Co jest rzeczą najważniejszą, że ten sposób konserwacji jaj pozwala im zachować swą świeżość i doskonały smak, który niczem się nie różni od smaku jaj świeżych, niedawno zniesionych. Jak widzimy, chemia i tutaj przysłała człowiekowi z wydatną pomocą.

Wszędzie poza Polską — mamy na myśli zachód — jaja są sprzedawane na wagę, nie na sztuki jak u nas. Przeto w małej utracie wagi produktu są bardzo zainteresowani przedsiębiorcy, których straty na wadze spowodowane przez długie leżenie towaru były dość duże.

Aka.

24-ta Loteria Państwowa

(Nieurzędowa).

W osiemnastym dniu ciągnięcia 5 klasy wygrane padły na numery następujące:

150.000 zł. na nr. 8982.

5.000 zł. na nr.: 134278.

Po 3.000 zł. na nr. nr.: 69 32 44334 84041 159540.

Po 2.000 zł. na nr. nr.: 9011 20884 22274 26732 55656 62855 66431 71780 78500 80034 85607 93296 96596 107744 125651 131276 134747 141148 157007.

Po 1.000 zł. na nr. nr.: 2127 2248 7323 15372 17661 25379 27132 31574 42423 44186 44787 54336 60633 61710 62557 65726 87590 91509 94604 96615 96925 100826 103623 111321 120136 122016 123354 125428 127077 127129 131461 133395 136538 146119 147087 152718 155087 157176.

Po 500 zł. na nr. nr.: 340 876 4381 5372 5712 5757 9666 7929 8019 8236 8948 9000 9351 9376 9858 9908 10352 10961 15576 15733 17138 17287 17435 20373 20644 22272 24227 24793 26340 27566 28699 28852 30012 32126 32370 32630 332366 33259 35090 35544 36826 39421 39779 41345 41554 43049 43089 43293 44901 46589 47014 48512 51152 52281 52350 52947 53507 53542 53984 55375 55472 55818 56337 56710 57271 62755 63097 68048 69423 69486 71477 72085 72203 76888 77050 77422 77842 78879 78959 79474 81675 82579 86789 90516 90557 94696 95106 95241 97467 98306 98552 101319 101822 102895 103126 103683 103795 104959 105041 106621 107675 107945 109012 111426 114517 114911 115027 115153 115409 117806 119339 120724 121776 122526 122727 123900 124147 125324 128197 128554 128805 129399 130418 131869 134043 134744 134754 135543 136534 139307 141141 141367 143465 143538 143683 145093 145627 145824 148219 149722 149815 150189 154088 143799 155950 158969.

Po 250 zł. wygrały numery następujące:

130 55 66 76 256 309 16 511 32 835 46 927 70 1037 234 318 528 89 614 65 826 49 2022 148,81 206 13 24 29 301 2 61 64 479 527 64 622 26 77 770 910 3056 65 85 180 261 307 44 442 43 62 513 603 85 757 911 68 4004 13 19 59 70 307 462 530 638 718 34 62 916 58 5068 80 92 431 541 665 78 919 43 6006 142 52 83 89 222 372 412 23 90 504 64 632 85 730 997 7022 83 87 200 26 300 48 411 52 667 74 702 72 810 918 8092 107 69 242 309 18 48 408 579 611 40 59 82 93 703 841 98 937 80 9017 122 84 200 360 82 454 58 545 50 84 636 40 707 10 52 92 843 94 915 26 40 10018 40 44 112 320 30 535 647 718 945 77 11158 224 430 615 74 705 29 31 824 45 67 92 953 59 69 12185 254 71 420 25 82 653 63 79 764 79 861 905 15 38 13025 27 75 143 60 211 306 38 65 468 528 29 33 99 764 809 21 97 924 14054 282 88 308 83 426 561 632 62 714 15138 52 229 40 369 85 484 508 41 621 22 87 720 809 914 16082 257 481 528 33 47 605 45 78 94 819 67 914 60 75 17005 118 200 498 685 781 94 931 55 18033 72 222 67 73 445 509 35 40 48 608 48 98 728 856 951 85 19031 49 144 225 62 64 438 541 618 737 42 79 95 803 6 999 20013 81 373 531 82 604 5 27 704 31 38 49 89 919 60 21162 306 58 643 702 33 65 842 925 67 22076 94 160 88 232 37 311 27 82 498 513 761 815 36 79 908 60 23012 130 272 95 378 52 696 98 734 62 95 874 82 929 35 37 24051 114 17 206 57 94 335 73 96 469 584 647 64 66 717 823 39 911 14 27 25375 95 491 722 70 84 942 95 26022 123 261 328 40 537 77 680 749 97 27065 77 146 66 69 266 72 74 75 84 408 21 95 501 850 967 28020 80 126 35 232 56 83 348 453 511 627 34 763 75 802 17 18 47 961 29018 32 101 50 252 68 380 498 568 740 49 53 74 802 32 67.

30057 71 94 98 141 44 221 62 309 52 93 400 55 86 501 69 640 892 96 923 31007 62 68 259 367 494 506 20 761 801 85 91 963 73 74 76 32027 63 420 38 506 732 46 846 908 33028 113 72 224 379 582 606 851 85 937 80 34056 355 431 551 75 602 11 25 52 743 73 865 35179 334 38 60 64 71 520 97 639 50 742 55 873 910 36010 14 17 164 77 222 37 331 421 29 532 68 888 993 37052 56 131 65 308 74 433 66 520 41 97 620 871 905 8 38018 433 505 23 33 664 805 11 17 936 39011 14 58 139 63 90 92 318 27 57 458 589 707 44 55 963 40024 211 427 65 529 76 772 802 926 41072 208 60 325 445 583 84 90 700 95 819 29 906 21 40 93 42031 56 99 100 39 413 556 91 621 23 752 938 49 65 43115 32 65 86 234 62 74 92 324 438 67 552 733 50 832 44062 130 247 78 93 550 59 632 33 39 715 55 69 45070 85 134 80 344 542 96

685 802 46017 52 141 70 84 238 388 531 604 14 39 97 705 12 838 39 65 93 99 919 47055 86 105 72 330 58 548 810 195 203 64 427 81 534 693 700 79 935 50 76 49106 95 242 321 452 82 86 565 728 99 833 58 933 61 50018 298 300 15 456 619 772 808 945 51026 36 60 87 96 356 451 80 540 620 793 854 903 65 52022 49 121 236 388 99 466 607 24 707 846 994 53020 102 12 321 672 811 53 58 976 84 54014 158 231 33 70 540 673 87 758 857 976 84 54014 158 231 33 70 540 673 87 758 857 55137 372 521 70 77 842 73 966 56002 11 130 58 59 90 231 432 501 2 86 711 887 905 10 57023 169 215 20 22 71 98 371 82 613 78 790 97 943 86 58000 118 19 210 75 528 633 700 60 59015 199 219 82 99 501 42 646 896.

60169 236 41 329 438 47 659 749 859 84 918 61058 106 221 785 818 21 901 41 62162 256 643 700 34 55 915 78 99 63024 104 7 449 546 89 809 51 60 64035 288 302 17 99 495 583 823 33 36 57 82 927 65046 187 281 92 402 560 648 772 891 976 66002 98 282 335 61 70 77 425 39 512 24 45 776 822 67037 38 78 80 107 51 243 304 51 83 490 609 38 83 712 90 905 13 36 68028 123 69 264 66 310 441 542 71 73 761 806 22 86 69009 271 335 88 449 694 99 70073 102 309 99 432 519 602 15 777 890 911 71058 118 32 48 262 504 9 30 627 830 54 76 947 84 72008 23 57 159 380 468 528 39 76 77 604 38 60 814 21 57 996 73025 108 19 28 54 261 75 371 78 83 461 89 512 44 838 907 74190 246 490 514 78 641 738 75 847 970 75018 200 67 98 316 511 12 600 29 70 872 86 981 76090 101 240 54 318 36 41 472 533 78 603 48 68 792 919 54 77006 27 32 60 128 242 91 346 87 468 553 649 64 708 84 85 937 46 71 78029 149 246 395 425 566 667 98 700 804 903 91 79162 86 466 585 628 710 12 85 99 877 942 88 80140 42 98 303 447 541 61 656 709 984 95 81137 55 68 201 23 417 69 564 65 72 85 759 82016 63 116 82 436 43 576 636 65 729 84078 250 306 51 60 481 516 654 729 78 834 938 62 81 84044 113 248 74 360 524 77 89 60276 814 76 85041 90 103 17 71 79 98 230 48 78 237 97 409 88 518 69 602 916 62 86063 88 172 96 264 300 474 76 95 610 40 91 748 804 13 87018 55 99 112 19 209 59 336 42 54 76 402 55 72 500 25 53 77 747 821 52 926 94 88018 36 62 95 108 15 34 54 201 23 30 40 363 495 565 73 633 35 85 798 814 900 75 89123 32 63 412 43 49 501 3 22 627 65 69 734 889 97 99 941.

90046 122 331 33 51 402 76 551 616 74 712 97 863 79 966 73 78 91006 186 223 53 306 442 503 61 600 36 97 746 978 99 92169 209 447 59 90 559 71 682 761 856 93155 71 289 302 551 611 750 61 70 82 963 98 94001 136 315 25 92 410 62 94 593 659 92 780 927 95214 59 73 96 328 413 23 580 705 39 812 914 66 96011 13 30 167 225 90 327 93 400 4 53 535 640 97026 27 88 101 37 218 91 327 97 406 80 539 641 95 743 66 67 875 88 937 67 98063 161 201 51 97 330 84 814 917 99172 233 50 58 70 82 455 642 56 75 83 784 828 46 914 19 100007 83 162 202 40 83 397 507 26 70 74 622 37 46 823 49 910 36 101052 55 99 107 79 213 305 6 23 558 97 752 92 933 92 102036 86 141 97 210 315 47 468 517 39 40 61 74 706 55 57 845 65 103071 213 356 65 421 878 89 104090 103 258 92 371 76 487 522 26 699 704 904 5 14 25 30 54 105004 161 85 231 41 65 75 305 41 582 610 15 21 68 98 769 91 98 106052 60 64 179 269 74 80 355 57 69 403 20 33 59 87 510 28 640 52 66 90 91 715 32 57 718 46 50 60 71 88 107077 164 307 81 94 424 60 592 95 99 606 75 81 735 56 891 979 108058 124 52 230 32 411 60 81 612 725 79 802 67 72 981 92 109015 73 226 84 99 463 518 33 86 775 93 912 29 110120 22 41 318 77 406 56 570 74 83 615 42 45 783 818 65 85 939 76 111029 37 109 36 239 61 331 403 17 40 62 66 573 87 664 749 65 819 112026 96 105 46 261 349 498 564 670 716 48 52 828 85 93 901 113011 39 53 56 91 92 911 23 78 273 91 453 586 649 69 78 807 79 85 944 46 93 94 114051 199 204 11 67 77 354 87 480 609 73 891 115001 69 274 429 82 99 521 95 689 709 27 62 906 56 116015 44 48 51 620 971 73 117038 75 104 13 98 294 327 407 22 519 56 84 717 984 118031 81 91 138 230 53 62 82 461 70 604 84 85 918 51 60 119096 142 211 17 21 392 409 536 67 69 626 30 88 712 14 23 829 90 935.

120026 58 59 121 46 84 302 66 72 494 579 816 44 957 121181 208 29 70 96 463 566 75 607 47 78 928 49 122073 80 151 327 448 502 681 804 27 45 83 996 123045 149 204 9 451 87 547 93 612 78 936 124024 89 94 185 290 91 353 64 66

DZIAŁ GOSPODARCZY

Położenie młynarstwa w Wielkopolsce

Dnia 30 marca rb. odbyło się walne zgromadzenie Zjednoczenia Młynów Handlowych w Poznaniu, na którym prezes organizacji, p. dyr. A. Grandkowski wygłosił referat o położeniu przemysłu młynarskiego, który w streszczeniu podajemy ze względu na to, że w sposób jasny przedstawia istotę kryzysu w młynarstwie oraz porusza sprawy ważne dla rolnictwa ziem zachodnich, które dotąd nie znajdują takiego zainteresowania, na jakie zasługują.

Rok 1931 był dla młynarstwa ziem zachodnich katastrofalny. Zatrudnienie młynów spadło do niestępanie niskiego poziomu i wynosiło przeciętnie 20 proc. zdolności przemysłowej. — Wobec tak niskiego zatrudnienia część młynów żytnich zupełnie wstrzymała przemiał i na rok 1932 nie wykupiła patentów przemysłowych.

Przyczyną katastrofalnego położenia młynów handlowych było utracenie najważniejszych rynków zbytu, jak Górny Śląsk, Małopolska i częściowo Kongresówka, a to przede wszystkim wskutek interwencyjnej działalności PZPZ, na tutejszym rynku zbożowym.

PZPZ, utrzymywały zgodnie z interesem tutejszego rolnictwa ceny żyta i pszenicy na możliwie wysokim poziomie, jednak sposób wykonywania interwencji uniemożliwiał młynom sprzedaż maki, ponieważ ceny zbóż w innych dzielnicach Polski były niższe. Jasne jest, że jeżeli cena żyta w Kongresówce lub Małopolsce była o 2 do 3 zł niższa niż w Poznaniu, to wtedy młynom poznańskim nie opłacało się kupować droższe zboże i mąkę z tego zboża sprzedawać po cenie konkurencyjnej na rynkach zbytu, odległych od 300 do 500 km.

Ponieważ skutki szkodliwego sposobu przeprowadzania interwencji przez PZPZ, znane były młynarstwu już z roku gospodarczego 1930-31, młynarstwo w czerwcu 1931 r. przedłożyło PZPZ, projekt takiej współpracy, któraaby pozwalała na osiągnięcie maksimum korzyści dla rolnictwa, a nie doprowadziła do zrujnowania młynarstwa handlowego. W projekcie naszym zwrócono uwagę, że jeżeli PZPZ, zamierzają utrzymywać w r. 1931-32 ceny żyta i pszenicy na pewnym stałym poziomie, to muszą dysponować funduszem od 100—200 milionów złotych oraz muszą się liczyć ze znacznym powiększeniem podaży tych zbóż niezależnie od urodzaju wskutek zastępowalności tych ilości zbóż, które są przeznaczone do zużycia w gospodarstwach wiejskich na paszę, wyżywienie itd. Pogląd ten w zupełności podzielało ministerstwo rolnictwa, wobec czego odstąpiono od początkowego zamiaru utrzymywania ceny zbóż na pewnym stałym poziomie. Działalność PZPZ, w roku 1931-32 została zatem ograniczona do wysokości posiadanych kapitału oraz możliwości magazynowania. Opierając się na tem, uzasadniliśmy konieczność współpracy młynów z PZPZ, ponieważ w przeciwnym razie interwencyjna działalność PZPZ, zostaje w wysokim stopniu osłabiona wskutek tego, że młyny handlowe muszą się jej siłą rzeczy przeciwstawić, skoro tylko różnica cen w poszczególnych okręgach będzie tak wielka, że uniemożliwi sprzedaż maki tutejszym młynom na rynku krajowym.

Pozatem uzasadniliśmy konieczność eksportowania jak największej ilości zboża zaraz po żniwach, aby jak najbardziej odciążyć rynek wewnętrzny oraz ograniczyć do minimum konieczność zakupywania i składowania zboża przez PZPZ, które uważaliśmy jako jedno z narzędzi, i to o ograniczonej skuteczności, ogólnej polityki zbożowej. Postulaty te pozostały niewzględnione i do współpracy z młynami nie doszło wskutek zdecydowania etatystycznego kierunku działalności PZPZ. W nowym roku gospodarczym rozpoczęły PZPZ, skupować zboże, podwyższając cenę na giełdzie poznańskiej o przeciętnie 2 zł w stosunku do cen, płacanych w innych dzielnicach. Wskutek utrzymywania stosunkowo wysokiej ceny eksport zboża jak i maki był minimalny. Młyny handlowe nie znajdując kalkulacji przy tak wysokich cenach, przestały być odbiorcą zboża, szczególnie żyta, od rolników, a

PZPZ, stały się prawie wyłącznym odbiorcą zboża handlowego, t. j. ofiarowanego wagonowo. Fakt ten dawał wprawdzie PZPZ, dominujące stanowisko na giełdzie, był jednak przyczyną załamania się cen. PZPZ, bowiem, nie licząc się z konsekwencjami oraz zasadniczą linią interwencji nakreśloną na rok 1931-32 przez ministerstwo rolnictwa, utrzymywały mniej więcej od października 1931 ceny żyta i pszenicy na równym poziomie, co spotęgowało jeszcze podaż zboża wskutek stosunkowo niższych cen innych zbóż. W takich warunkach w krótkim czasie, bo niespełna w ciągu trzech miesięcy PZPZ, wyczerpały swój fundusz interwencyjny i musiały zaprzestać skupować zboża, co pociągnęło za sobą spadek cen zboża o kilka złotych. Spadek cen byłby silniejszy, gdyby nie sprolongowanie kredytów lombardowych, podatków itd. rolnictwu, co oprócz niskiej ceny i nadziei na poprawę zmniejszyło podaż.

Okazało się poraż wtóry, że polityka PZPZ, była błędna i w roku bieżącym nie dała rolnictwu tych korzyści, jakie by dać mogła, uwzględniając wysokość strat, poniesionych na interwencji.

Przy rozpatrywaniu sprawy interwencji należy przede wszystkim wziąć pod uwagę, że utrzymywanie na ziemiach zachodnich cen zboża na poziomie wyższym, aniżeli w innych dzielnicach, jest zadaniem, które przeraża możliwości finansowe PZPZ, tak ze względu na posiadany fundusz obrotowy, jak i interwencyjny, przeznaczony na pokrycie strat, ponieważ z chwilą utrzymywania cen na wyższym poziomie nasze młyny handlowe przestają być odbiorcami zboża, bo sprzedaż maki im się nie kalkuluje. — Jest to zjawisko, którego nikt negować nie może. Z drugiej jednak strony rolnictwo ziem zachodnich ma uzasadnione prawo domagać się, aby ceny zboża były wyższe, ponieważ ziemie zachodnie mają znacznie wyższe obciążenie socjalne, wyższe koszty robocizny oraz płacę wysokie podatki, co w rezultacie daje znacznie wyższe koszty produkcji zbóż niż w innych dzielnicach. Wynikałoby z tego, że istnieje zasadnicza sprzeczność pomiędzy interesami rolnictwa, a młynarstwa tutejszego. Tak jednak w rzeczywistości nie jest, ponieważ rolnictwu tutejszemu winno również na tem zależeć, aby młyny handlowe pozostały nadal najważniejszym odbiorcą zboża, a PZPZ, odgrywały tylko rolę dodatkowego czynnika interwencyjnego, przeznaczonego jedynie do odbierania chwilowych nadwyżek podaży, a nie wyłącznego regulatora cen, który

rym, jak się okazało, PZPZ, mogą być tylko na krótki czas. Rolnictwo tutejsze winno się domagać, aby podstawę cen był zbył zboża w ziarnie lub mąki na rynku wewnętrznym, natomiast nie powinno uznać koncepcji, wysuwanej przez PZPZ, oparcia cen tutejszych na interwencji i eksporcie, ponieważ PZPZ, są na to za słabe, a państwo również niema odpowiednich funduszy na premijowy eksport zboża na szerszą skalę.

Aby móc utrzymać ceny na wyższym poziomie, a mimo to nie stracić krajowych rynków zbytu, koniecznym jest wydatne obniżenie taryfy kolejowej na zboże i mąkę dla ziem zachodnich. Straty kolei nie byłyby znaczne, ponieważ wzmożony przewóz zboża i maki w dużym stopniu wyrównałby obniżenie taryfy, a w każdym razie straty skarbu z tytułu obniżenia taryfy byłyby znacznie niższe, aniżeli straty na interwencji i premijowym eksporcie. Tej koncepcji można tylko stawić jeden konkretny zarzut, mianowicie, że byłoby to wyraźnym uprzywilejowaniem rolnictwa ziem zachodnich w stosunku do rolnictwa w innych dzielnicach. Sądzymy jednak, że ziemie zachodnie mają obecnie prawo do tego uprzywilejowania, ponieważ od chwili powstania państwa polskiego nie szczędziło olbrzymich ofiar przy odbudowie państwa, płaciły punktualnie i skrupulatnie najwyższe podatki, a rolnictwo tutejsze, w imię hasła samowystarczalności, stosowało intensywną gospodarkę, a dzisiaj jest to dzielnica najbiedniejsza.

Wydaje się nam, że obniżenie taryfy jest jedynie realną możliwością poprawienia opłacalności produkcji żyta i pszenicy na ziemiach zachodnich, musimy jednak zaznaczyć, że sprawa powyższa nie znajduje dotąd dostatecznego zrozumienia w sferach rolniczych, które się jeszcze kurczowo trzymają polityki interwencyjnej, mimo smutnych doświadczeń od trzech lat.

Przy omawianiu działalności PZPZ, poruszył p. dyr. Grandkowski również sprawę sprzedawania przez PZPZ, maki, wyprodukowanej w państwowych młynach na rynku krajowym, co również utrudnia młynom sprzedaż maki. Przemówienie swoje zakończył p. prezes A. Grandkowski apelem do rządu i organizacji rolniczych, aby uwzględniając olbrzymie straty, jakie fałszywie stosowana przez PZPZ, interwencyja wyrządziła tutejszemu rolnictwu i młynarstwu, nie tolerowano dłużej takiego stanu rzeczy i nie dopuszczono do zupełnego zrujnowania tutejszego młynarstwa handlowego.

Do zarządu Związku wybrano pp.: dyr. A. Grandkowskiego z Poznania, A. Muslewskiego ze Śremu, P. Schillinga z Nowego Myna i dyrektora St. Prymkego z Poznania.

KRONIKA GOSPODARCZA

Z działalności Polskiego Związku Bekonowego

Na zebraniu dnia 1 bm. stworzono przy Polskim Związku Bekonowym specjalną komisję hodowlaną, składającą się z przedstawicieli wszystkich organizacji rolniczych całej Polski. — Na prezesa tej komisji wybrano dyrektora Wielkopolskiej Izby Rolniczej p. prof. dra Konopińskiego, który równocześnie wszedł do rady Związku Bekonowego.

Komisja ta ma stanowić wspólną platformę, na której wszystkie zagadnienia produkcji, zakupu surowca, przerobu itd. będą uzgadniane i ustalane według opracowanego wspólnie planu. Pozatem komisja ta ma się zająć rozdziałem funduszu bekonowego, przeznaczonego wyłącznie na cele poprawy trzody bekonowej. Wysokość funduszu tego wynosi narazie 175 000 złotych.

Z KRAJU

(k) Rozporządzenie w sprawie stosowania cel maksymalnych. W „Monitorze Polskim” z dnia 1 kwietnia br. zostało ogłoszone rozporządzenie ministra skarbu z 29 marca br. w sprawie stosowania cel maksymalnych. h. Postanowienia tego rozporządzenia mają zastosowanie do towarów, pochodzących z Rzeszy niemieckiej, wymienionych w załączonym do rozporządzenia szczegółowych listach A i B. Dla udowodnienia, że towar nie pochodzi z Rzeszy niemieckiej, należy przedstawić w urzędzie

celnym przy odprawie przywózowej świadectwo pochodzenia, wystawione bądź przez urząd celny jednego z tych państw, które honorują świadectwa pochodzenia polskich urzędów celnych, bądź przez Izby Przemysłowo-Handlowe lub też inne instytucje, zanotyfikowane rządowi polskiemu i przez rząd polski uznane, przy czym w tym ostatnim wypadku wymagana jest wiza konsularna. W ciągu 30 dni po dniu wejścia w życie powyższego rozporządzenia nie będą wymagane świadectwa pochodzenia przy przesyłkach nadanych do bezpośredniego przywozu do polskiego obszaru celnego nie później siódmego dnia po dniu wejścia w życie tego rozporządzenia, o ile z załączonych przy odprawie przywózowej dokumentów przewozowych lub handlowych będzie wynikało, że przesyłki te nie pochodzą z Rzeszy niemieckiej. Cła maksymalne nie mają zastosowania do towarów: a) znajdujących się przed wejściem w życie powyższego rozporządzenia w celnych składach urzędowych, kolejowych, pocztowych oraz składach nieurzędowych, pozostających pod zamknięciem celnym, b) objętych postanowieniami polsko-niemieckiej konwencji Górnośląskiej, podpisanej w Genewie dnia 15 maja 1922 r., c) objętych umowami o małym ruchu granicznym, d) przewożonych w ruchu podróży, e) nadanych do bezpośredniego przywozu do polskiego obszaru celnego najpóźniej w przeddzień wejścia w życie powyższego rozporządzenia, o ile towary te zaopatrzone są w pozwolenia przywozu, wystawione przez min. przemysłu i handlu i o ile zostaną zgłoszone do odprawy celnej w terminie ważności pozwolenia, nie później jednak niż w ciągu 14 dni po dniu wejścia w życie niniejszego rozporządzenia. Rozporządzenie powyższe weszło w życie z dniem 1 kwietnia br.

TEATRY

Z Teatru Nowego

Dzisiaj i jutro ostatnie dwa razy najgłośniejsza sztuka nowoczesnego repertuaru „Żywa maska” Pirandella, stanowiąca niebywałą rewelację. Tytułową rolę kreuje Junosza - Stępowski, którego genialna gra przewyższa wszystko, co dotychczas widziano w Poznaniu.

„Azais” — najkapitałniejsza komedia współczesna wywołująca stale huragany oklasków i homeryczny śmiech, wystawiona będzie w środę, dnia 6 bm. jako pożegnalny występ Junoszy - Stępowskiego, który w tym dniu opuszcza nasze miasto. Fenomenalna kreacja tego największego artysty polskiego, jaką jest rola barona Würtza, ściąganie tłumnie wielbicieli talentu, pragnących pożegnać drogiego gościa.

„Marius” — najnowszy, nigdzie jeszcze w Polsce niegrany utwór sceniczny słynnego autora „Pana Topaza” M. Pagnola — wchodzi na repertuar w piątek, dnia 8 bm. Ten najgłośniejszy obecnie w całym świecie „przebój” grany w Paryżu przeszło 800 razy wśród szalonego entuzjazmu publiczności — odznacza się walorami, tak niepowszedniami, że stanowi sensację całego świata teatralnego.

Teatr Nowy wystawia tę przepiękną sztukę najgłośniejszego obecnie autora ze szczególną pieczołowitością. Role tytułowe grają pp. Cieszkowska i Czajkowski. Projekty dekoracji prof. Jarockiego.

Teatr Wielki

Dziś, w poniedziałek jedyny gościny występ światowej sławy tancerki Klaudji Goreva i baletmistrza Jana Kirewa z b. b. dworskiego carskiego baletu w Petersburgu. Po zgonie Anny Pawłowej, Klaudja Goreva jest największą dziś przedstawicielką najszlachetniejszej sztuki tanecznej, nie też dziwnego, że wszędzie jej występy przyjmowano entuzjastycznie. Na program dzisiejszego wielkiego pokazu tańca składają się utwory (przy pełnej orkiestrze) Chopina, Saint-Saensa, Webera, Debussy'ego, Rachmaninowa i in. Kostjumi Klaudji Goreva, według projektu znakomitych malarzy Sudejkina, Baksyta, Gonsiarowa i in.

Jutro i w środę przeobrażona „Królowa kina”, entuzjastycznie przyjęta przez publiczność i prasę. Popisowa rola Wł. Bratkiewicza, najbardziej lubianego króla śmiechu i humoru, mimowolny amant filmowy, oraz kreacja uroczej J. Fontanowej w roli królowej ekranu, to murowane pewniki, że nową operetką przez długi szereg wieczorów zachwycić się będzie całe miasto. Efektowne tańce, któremi pomysłowy reżyser J. Sendecki przeplata zawrotną i bogatą w sytuacje akcję „Królowej kina” w wykonaniu primabalerin St. Przewłockiej, Igi Dix i baletmistrza K. Ostrowskiego, jak również piękne dekoracje projektu p. prof. Jarockiego stanowią prawdziwą atrakcję tej szlaggerowej operetki. — Orkiestra pod batutą kapelmistrza p. B. Tyllji.

„Faust” w Teatrze Wielkim

W sobotę wieczorem wystawia dyr. Wojciechowski wspaniałe dzieło Gounoda „Faust”, w którym tytułową rolę odtworzy jeden z najwybitniejszych tenorów, święcący obecnie prawdziwe triumfy w Operze warszawskiej, p. Gołębiowski przy współudziale p. J. Dębickiej. W partii Mefista — znakomity reżyser K. Urbanowicz, zaliczający rolę tę do swych najlepszych.

Składki i pokwitowania

W administracji pisma naszego złożono w dalszym ciągu:

Na pomnik Serca Jezusowego: Radziszewska 5 zł. — A. B. 0,50 zł. — N. N. z prośbą o opiekę 2 zł. — Janiszewski 10 zł. — Razem z poprzednio pokwitowanymi 788,65 zł.

Na Tanie Kuchnie: Rodzina Anson 5 zł. — Razem z poprzednio pokwitowanymi 22 zł.

Na polską kaplicę św. Antoniego w Nazarecie: K. i Z. R. 10 zł. — N. N. 10 zł. Razem z poprzednio pokwitowanymi 171 złotych.

Na Tow. „Caritas”: J. R. 10 zł. — Maja B. 20 zł. — Razem z poprzednio pokwitowanymi 83 zł.

Na ubiegł. m. Poznania: Pracownicy gastronomiczni fy. „Nowa Warszawa” zamiast kwiatów w dniu imieninnszego 10 zł. — Razem z poprzednio pokwitowanymi 200 zł.

Na ościennych żołnierzy: Rodzina Anson 5 zł. — Razem z poprzednio pokwitowanymi 30 zł.

**POPIERAJCIE TANIE KUCHNIE
BO ONE KARMIA WSZYSTKICH
GŁODNYCH!**

*) W r. 1931 wyeksportowały młyny prywatne tylko 45.000, a P. Z. P. Z. 21.000 tonn maki.

RADJO

Programy radiofonijne:

Wtorek, dnia 5 kwietnia 1932 r.
Poznań (335 m) godz. 11.45 (Warszawa);
 godz. 13.05 koncert z płyt; godz. 14.00 notowania giełdy pien. cen targ. Rzeźni miejskiej; godz. 15.25 (W); godz. 16.20 (W); godzina 16.40 płyty; godz. 16.55 komunikat propagandowy ex-re tegor. Targów Poznańskich; godz. 17.05 „Wieści z frontu”; godz. 17.10 (W); godz. 17.35 (W); godz. 19.15 lekcja jęz. włoskiego; godz. 19.30 „Świat książek”; godz. 19.45 (W); godz. 20.00 (W); godzina 20.15 koncert wieczorny; wyk.: Orkiestra 14 p. o. l. pod batutą ppor. Marjana Sujkowskiego, Tola Kopczyńska (sopran); godzina 21.30 recital fortepianowy p. Nadzieji Padlewskiej; godz. 22.00 sygnał czasu, komunikaty sport. i polic.; godz. 22.15 płyty; godz. 22.30 (W); godz. 22.35 muzyka taneczna z „Cukierni Nowej”.

Warszawa (1412 m) godz. 12.10, 13.35 i 14.45 płyty gramofonowe; godz. 15.15 „Chwilka lotnicza”; godz. 15.25 odczyt z cyklu dla maturzystów szkół średnich (dział „Historja”); godz. 15.45 giełda pieniężna oraz kom. Centr. Biura Hydr. dla żegluga i rybaków; godz. 15.50 program dla dzieci młodszych: a) opowiadanie pióra I. Trzywdar-Rakowskiej pt. „Wspomnienie kurczątka”; b) Listy dzieci — omówi p. W. Tatar-kiewicz; godz. 16.20 odczyt z cyklu dla maturzystów szkół średnich (dział „Historja”) „Słowacki” — odczyt III — wygł. prof. K. Górski; godz. 16.40 płyty; godz. 17.10 „Sto pięćdziesiąt lat elektryczności” — wygł. prof. L. Wygrzywalski; godz. 17.35 popołudniowy koncert symfoniczny — wyk.: Orkiestra Filharmonji Warszawskiej pod dyr. Ignacego Neumarkę; godz. 19.15 „Książka rolnicza” — wygł. inż. Wł. Sawicki; godz. 19.30 wiadomości sportowe; godz. 19.35 płyty; godz. 19.45 prasowy dziennik radiowy; godz. 20.00 feljeton pt. „Człowiek na ulicy” — wygł. dr. Lech Niemojewski; godz. 20.15 koncert popularny — wyk.: Orkiestra P. R. pod dyr. Józefa Ozimińskiego, Wanda Łozińska (sopran) i Ludwik Urstein (akomp.); godz. 21.55 „Skrzynka Poczta Technicz-

na” — korespondencję bieżącą omówi i porad technicznych udzieli p. Wacław Frenkiel; godz. 22.00 recital fortepianowy Marji Chasin; godz. 22.40 dodatek do prasowego dziennika radiowego; godz. 22.50 muzyka taneczna.

Programy zagraniczne. **Huizen** (1875 m) 20.40 koncert z Wiednia; **Paryż** (1724 m) 21.45 tr. opery Messager'a „Fortunio”; **Koenigswusterhausen** (1635 m) 19.05 tr. koncertu z Wiednia; **Daventry** (1554 m) i **Londyn** (261 m) 22.35 mieszana audycja muzyczno-literacka; **Kalundborg** (1154 m) 20.00 oratorium Haendla „Jozue”; **Oslo** (1083 m) 20.00 koncert filharmonji; **Budapeszt** (550 m) 19.40 koncert utworów Bacha i Mozarta; **Ryga** (524 m) 20.30 muzyka rosyjska; **Wiedeń** (516 m) 19.05 „Stworzenie świata” orat. Haydna; **Praga** (488 m) 20.05 tr. pieśni Dvořaka, 21.00 koncert; **Beromuenster** (459 m) 20.15 koncert kameralny; **Rzym** (441 m) 20.15 koncert i słuchowisko; **Sztokholm** (435 m) 20.00 koncert; **Soettens** (403 m) 21.30 koncert symfoniczny, przedtem słuchowisko; **Bukareszt** (394 m) 20.00 „Manon” op. Masseneta.

RUCH W TOWARZYSTWACH

— **Koło Absolwentek II. Szkoły Wydziałowej.** Schadzka kółka literackiego odbędzie się w poniedziałek, dnia 4 bm. o godzinie 19.

— **Tow. Powstańców i Wojaków Łazarz - Górczyn.** Z powodu obchodu 10-lecia odbędzie się w poniedziałek, dnia 4 bm. nadzwyczajne walne zebranie zamiat plenarne.

— **Koło Kuzniczanek.** Zebranie w poniedziałek 4 bm. o godzinie 16 u p. Zakrzewskiej, Wały Wazów 15.

— **K. P. H. Wilków Morskich.** Zebranie plenarne odbędzie się w poniedziałek, dnia 4 bm. w szkole im. Konarskiego przy ul. Marji Magdaleny 2. Początek o godzinie 19.30.

— **Tow. Hodowli Gołębi Pocht. „Wesoła Nowina” Poznań - Jeżyce.** Zebranie odbędzie się dnia 4 bm. o godz. 20 w lokalu p. Jaszky, ul. Kraszewskiego 16.

— **Tow. Przemysłowców Poznań-Wilnary.** Plenarne zebranie odbędzie się

Teatr świetlny „SŁOŃCE“

Dzisiaj w poniedziałek

nieodwołalnie poraz ostatni

gigantyczne arcydzieło filmowe

ANIOŁOWIE PIEKŁA

Pw 12 153-14.3

we wtorek, dnia 5 bm. o godz. 10 w lokalu p. Kotlińskiego przy ul. Obornickiej.

— **Tow. Restauratorów na m. Poznań i okolice.** Zebranie plenarne odbędzie się we wtorek, 5 bm. o godz. 16 w lokalu kol. Boesa przy pl. Świętokrzyskim „Cukiernia Poznańska”.

— **Koło Tow. Rękodzielników w Poznaniu.** Kwartalne zebranie odbędzie się we wtorek, 5 bm. o godz. 19.30 w lokalu zebrani Nowy Rynek 4. W kasie pośmiertnej płatny wypadek 106.

— **Tow. Czeladzi Cukierniczej przy Cechu 1901 r. w Poznaniu.** Zebranie miesięczne odbędzie się 5 bm. o godz. 19.30 w

„RÓŻOWA KUKUŁKA” daje dziś, w poniedziałek, ostatnie przedstawienie trzeciego programu pod tytułem „Orzeł i Orlik”. Początek o godz. 8.30 wiecz. Ostatnie bilety do nabycia przy wejściu na salę, kawiarnia Warszawianka, Aleje Marcinkowskiego. Dzisiejsze przedstawienie jest przeznaczone dla tych nieszczęśników, którzy z jakiegokolwiek powodu nie widzieli jeszcze „Orla i Orlika”. Bogaty dział kroniki miasta, w której porusza się wszystkie miejscowe skandaliki, satyra, piosenki, humor, recytacje, żarty muzyczne. — Dziś po raz ostatni. zw 14 101

cukierni p. Boesa, pl. Świętokrzyski 2.

— **Związek b. Uczennic uczelni im. Dąbrowski.** Herbatka miesięczna odbędzie się we wtorek, 5 bm. w lokalu p. Dobskiego pomiędzy godz. 8—10 wieczorem.

— **Tow. Powstańców i Wojaków im. gen. J. Hallera Poznań-Jeżyce.** Plenarne zebranie odbędzie się we wtorek, 5 bm. o godz. 20 na sali p. Jaszky, ulica Kraszewskiego 16.

— **Klub Mandolinistów „Chopin”.** Zebranie miesięczne odbędzie się we wtorek, 5 bm. o godz. 19 w lokalu klubowym przy ul. Marc. Mottego 5.

— **Sodalicia Marjańska Młodzieży i Uczniów Kupieckich.** Zebranie plenarne odbędzie się we wtorek 5 bm. o godz. 20 na sali Czytelni Sodalicyjnej, św. Marcin nr. 69, dom ogrod. I piętro.

— **Tow. Przemysłowców Poznań-Wilnary.** Zebranie plenarne odbędzie się we wtorek 5 bm. o godz. 19 w lokalu p. Zawadki, Górna Wilda 75. W kasie pośmiertnej płatny jest wypadek 68.

— **Cech Krawiectwa Damskiego.** Plenarne zebranie odbędzie się we wtorek, 5 bm. o godz. 20 w salce posiedzeń przy ul. Rom. Szymańskiego 10 parter prawo.

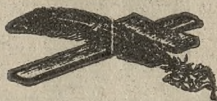
— **Oddział Pływacki T. S. „Unja”.** Zebranie miesięczne odbędzie się we wtorek, 5 bm. o godz. 20 na sali p. Jarockiej przy ul. Masztalarskiej. Na porządku obrad sprawa P. O. S., badań lekarskich, sezonu oraz referat por. Jankowskiego.

Za ogłoszenia i reklamy odpowiada administracja w osobie Antoniego Leśniewicza w Poznaniu.

KURSY RYTMIKI I PLASTYKI

Walentyny Wiechowiczowej

Od kwietnia nowy kurs dla pań. Lekcje w śródmieściu, plac Wolności 14-a, w podwórzu, prawo. Wpisy i informacje na miejscu we wtorki i czwartki od 6.30 do 7.30 i w Poznańskim Instytucie Muzycznym, Ogrodowa 4, od 11 do 1 i od 5 do 7. zw 14 100

Dnia 3 kwietnia 1932 r. rozstał się z tym światem, opatrzony Sakramentami św., mój najdroższy mąż, nasz troskliwy ojciec, kochany brat, zięć, kuzyn i szwagier, ś. p.

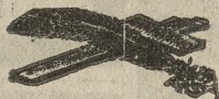
Stefan Kubś

przemysłowiec

przeżywszy lat 52. Pogrzeb wyruszy z domu żałoby przy ul. św. Wojciecha 27, dnia 6. b. m., o godz. 4 po południu, o czym donoszą
 zw 14 096

Poznań, dnia 4 kwietnia 1932 r.

w ciężkim smutku pogrążeni
żona, dzieci i rodzina.

Dnia 3 kwietnia 1932 r. zakończył swój uczciwy i pracowity żywot, mój długoletni i kochany przyjaciel, ś. p.

Stefan Kubś

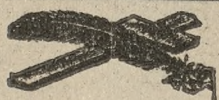
współwłaściciel firmy Kubś i Gogołkiewicz.

O tej dotkliwej stracie donosi wszystkim Znajomym

Poznań, dnia 4 kwietnia 1932 r.

zw 14 093

Feliks Gogołkiewicz.

Dnia 3 kwietnia 1932 r., po krótkiej, lecz ciężkiej chorobie, opatrzona św. Sakramentami, w 25 wiośnie życia, zgasła w Bogu, moja najukochańsza żona, nasza najukochańsza córka i siostra, ś. p.

z Petrykowskich

Alicja Zembalowa

żona Dyrektora Państw. Szkoły Ogrodnictwa w Poznaniu.

Pogrzeb odbędzie się w środę, dnia 6 kwietnia, o godz. 15.30 z domu żałoby przy ulicy Śniadeckich 60.

Pw 12 153-14.3

Poznań, Warszawa, Kraków, Kalisz, Dąbrowa Górnicza, Sosnowiec, Lwów.

W nieutulonym żalu pogrążeni
mąż, córka, rodzice i bracia.

Dnia 3 kwietnia 1932 r. zasnęła w Bogu, po długich i ciężkich cierpieniach, opatrzona Sakramentami św., moja najdroższa żona, nasza kochana matka, siostra, bratowa, szwagierka i ciocia, ś. p.

z Iwińskich

Elżbieta Hoppowa

Pogrzeb odbędzie się w środę, dnia 6 kwietnia w Rogoźnie. Eksperta o godz. 9,30 od szosy poznańskiej do kościoła, poczem msza św. z wigiljami i złożenie zwłok do grobu.

Wągrowiec, Rogoźno.

Rodzina.

Osobnych zawiadomień nie wysyła się. dw 3225
Ostatnia Posługa Zakład Pogrzebowy, Poznań, ul. Jeruzalska 12.

W sobotę, dnia 2 kwietnia 1932 r., zmarł po krótkiej chorobie, opatrzony Sakramentami św., mój najdroższy mąż, nasz najukochańszy ojciec, teść, dziadek, stryj, wuj i szwagier, ś. p.

Augustyn Dolczewski

emeryt. urzędnik skarbowy

w 64 roku życia. Pogrzeb odbędzie się w środę, 6 b. m., o godz. 15-tej, z Zakładu św. Józefa na cmentarz przy ul. Bukowskiej, o czym donoszą strapieni

zw 14 090

żona, dzieci i rodzina.

Poznań, Bydgoszcz, Ludomy, Mosina i Leszno,
Piekary 8.

Dnia 2 kwietnia 1932 r. rano zmarła po długich i ciężkich cierpieniach, opatrzona Sakramentami św., moja najukochańsza żona, mamusia, nasza jedyna najdroższa córka, siostra, synowa, bratowa, ciocia i kuzynka, ś. p.

Irena z Urbaniaków Maciejewska

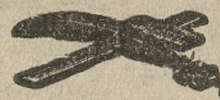
przeżywszy lat 25. Pogrzeb odbędzie się we wtorek, dnia 5 kwietnia 1932 r., o godz. 4 po południu, z kostnicy cmentarza w Górczynie.

W ciężkim smutku pogrążeni

mąż z synkiem, rodzice i rodzina.

zw 14 091

Poznań, ul. Marsz. Focha 87, — Inowrocław, Karolin, Szamotuły.

Dnia 3 b. m., rano o godz. 9-tej, zasnął w Bogu po długich i ciężkich cierpieniach, opatrzony Sakramentami św., mój najdroższy mąż, nasz najukochańszy ojciec, wujek, dziadek i teść, ś. p.

Jan Szypulski

przeżywszy lat 58, o czym donosi

ciężko strapiena

rodzina.

Leszno, Poznań, Bydgoszcz, Gostyń, Pleszew, Dobrzyca, 4. IV. 1932.

Pogrzeb odbędzie się w środę, dnia 6 kwietnia 1932 r., o godz. 4 po południu, z domu żałoby Leszno, Nowy Rynek 15. nw 9 762

Osobnych uwiadomień nie wysyła się.

W sobotę, dnia 2 kwietnia 1932 r., o godz. 3 po południu, zasnął w Bogu, opatrzony Sakramentami św., po krótkich lecz ciężkich cierpieniach, mój kochany syn, nasz kochany brat, wujek i szwagier, ś. p.

Władysław Misiak

w 25 roku życia, o czym zawiadamia

w ciężkim smutku pogrążona
rodzina.

Pogrzeb odbędzie się w środę, dnia 6 kwietnia 1932 r., o godz. 5-tej po południu, z domu żałoby Pleszew, ul. Sienkiewicza 20, a msza św. będzie odprawiona za duszę ś. p. Zmarłego w kościele Farnym o godz. 9 przed południem. zw 14 086

Broniszewice, Czermin, Pleszew, Poznań, Wieczyn, 2 kwietnia 1932.

Dnia 2. IV., o godz. 6.40 rano, zmarła po długich i ciężkich cierpieniach, opatrzona kilkakrotnie Sakramentami św., moja najdroższa żona, nasza kochana i troskliwa ciocia - mamusia, ś. p.

z Maciejewskich

Marja Władysławowa Wojciechowska

przeżywszy lat 29. Pogrzeb odbędzie się we wtorek, 5 b. m., o godz. 15.30, z kostnicy cmentarza św. Marcina przy ul. Bukowskiej. Msza św. na jutro o godz. 7.30 w kościele św. Marcina.

W ciężkim smutku pogrążony
mąż z dziećmi.

zw 14 099

Przewielebnemu Duchowieństwu, Czcigodnym Przełożonym, Wielebnym Siostronom Miłosierdzia, Szanownemu Nauczycielstwu, Młodemu Polkom, wszystkim Krewnym, Przyjaciółom i Znajomym, jako i Działwie Szkolnej za okazane współczucie, złożone wieńce i liczny udział w pogrzebie naszej najdroższej córki siostry, ś. p.

Anny Jasielskiej

składamy serdeczne

Bóg zapłać!

Rodzina.

zw 14 095

Tapety Linoleum Ceraty

kupuje się
bardzo korzystnie
przy ul. Pocztowej 31

w firmie

Zb. Waligórski

tylko naprzeciw poczty.
dw 2 903

EKSPEDJENTKI

młodszej, najchętniej z branży,
poszukuje specjalny ład
wyrobów tytoniowych od
1. 4. 32. Zgłoszenia „PAR”
pod nr. 14,1 Pw 12 155-14.1

Oprawy książek
wszelkiego rodzaju
Introligatornia
rukarni Toruńskiej
T. A. w Toruniu
ul. św. Katarzyny 4.

Wszystkim, którzy okazali nam tyle dowodów współczucia z powodu zgonu naszej najdroższej matki, ś. p.

Heleny Drobnikowej

a w szczególności Przewielebnemu Duchowieństwu za udział w obrzędzie żałobnym, składamy na tej drodze z głębi serca płynące

podziękowanie

dw 14 098

Dzieci i wnuczki.

Dnia 3 kwietnia, o godz. 12,30 w południe, zmarł po długich i ciężkich cierpieniach, opatrzony kilkakrotnie Sakramentami św., mój najdroższy mąż, nasz najukochańszy ojciec, ś. p.

Stanisław Brochwicz-Palędzki

własc. maj. Łącznica.

Ekspertacja zwłok odbędzie się w Gdyni, dnia 6 kwietnia z domu żałoby, ul. Świętojańska nar. Lipowej, o godz. 8,30 rano, do kościoła Najświętszej Marii Panny, poczem nabożeństwo i pogrzeb.

W głębokim smutku pogrążeni

Łącznica, Gdynia, dnia 3 kwietnia 1932.

żona i dzieci.

zw 9 630

Wielebnemu Ks. Proboszczowi Manitusowi, Radzie Nadzorczej, Zarządowi i Personelowi Banku Spółdzielczego Właścicieli Nieruchomości st. m. Poznania, wszystkim Życzliwym, Kolegom i Znajomym składam za udział w pogrzebie liczone wieńce i dowody współczucia z powodu zgonu mego najdroższego męża, serdeczne

Bóg zapłać!

Helena Dobrowolska.

dw 3226

W sobotę, dnia 2 kwietnia b. r., o godz. 12-tej, zmarł po krótkich lecz ciężkich cierpieniach mój najdroższy mąż, nasz ojciec, s. p.

Szczepan Żurek

Pogrzeb odbędzie się w środę, dnia 6 b. m., o godz. 9.30, w Mrowinie pow. Poznań.

w smutku pogrążeni
żona z dziećmi.

zw 14 092

Niebywała sensacja

w „Moulin Rouge“

Redukcja cen na całej linii
naprzykład wieczorem

KAWA - HERBATA - PIWO
tylko 1 zł

Początek o 9 wiecz.

Początek o 9 wiecz.

Pw 12 157-14.5

Na nowy, codopiero rozpoczęty

3-letni kurs ogrodnictwa

w Szkole Ogrodniczej W. I. R. w Koźminie
przyjmie się jeszcze kilku kandydatów. Nauka bezpłatna.
Kandydat otrzymuje wszechstronne wykształcenie ogrodnicze. Przy szkole jest internat. — Zgłoszenie odwrotne.
Program na żądanie bezpłatnie. nw 9 764

DYREKTOR SZKOŁY.

No nowoczesną technikę warsztatową
Sprawozdania z organizacji zaw.
Zmiany ustawodawstwa przem.
Poradę zawodową i prawną

przynosi

Rzemieślnikowi

czasopismo fachowe

Przegląd Stolarski

dwutygodnik z bezpłatnym dodatkiem „Młody Stolarz”. Bogato ilustrowany. Działy: meblowy, budowlany, tapicerski i architekt. wnętrz. Corocznie bezpłatnie „Kalendarz kieszonkowy”. Prenumerata kwartalna zł 6.—.

Oprócz tego ukazują się: „Warsztat Metalowy”, „Gazeta Malarska”, „Powszechna Gazeta Fryzjerska”, „Przegląd Krawiecki”.

Numery okazowe bezpłatnie — wysyła Wydawca:

PAR Polska Agencja Reklamy

Franciszek Krajna, Poznań, Aleja Marcinkowskiego 11

WIOSENNE RAPELUSZE DAMSKIE

poleca w olbrzymim wyborze
M. MALCZEWSKI
Poznań, ul. Szkolna 13
(obok Szpitala Miejskiego)

zw 14 036

Magistrat miasta Śremu poszukuje

lekarza weterynaryjnego

na stanowisko kierownika rzeźni miejskiej.
Zgłoszenia z podaniem warunków przyjmuje Magistrat
do 15 kwietnia r. b. dw 3 224

Większa kancelaria adwokacka w Poznaniu
poszukuje

sekretarza

(kierownika biura).

Reflektuje się tylko na siłę pierwszorzędą. Oferty
Kurjer Poznański zw 14 088.

Najsukuteczniejsze i najtańsze środki lecznicze — to

Zioła lecznicze Dr. Breyera

Zatwierdzone przez Min. Zdrowia, odznaczone złotymi medalami w Nicei i Brukseli

skuteczne w chorobach:
Zaflegmienie płuc, gruźlica, astma, kokałusz, wszelkiego rodzaju kaszle, reumatyzm, artretyzm, nerwobóle, skrofle wszelkie zanieczyszczenia krwi, nieczystość cery, wypryski skórne, katary żołądkowe - kiszki, hem. croidy, zatwardzenia, biegunka, żółtaczkę, wszelkie choroby wątroby i innych organów brzusznych, choroby nerwowe, bezsenność bóle głowy, otępienie, zwapnienie tętnic i t. d. Można nabywać niemal w każdej aptece lub składzie aptecznym — albo w wytwórni

Polherba S-ka z o. o. Kraków - Podgórze

Kto chce leczyć się ziołami — niech zażąda darmo w wytwórni — broszurki „Jak odzyskać zdrowie”. nw 8 402

Posadzkę parkietową

wyborowej jakości, absolutnie suchą, z fachowym układaniem pod gwarancją dostarcza Pw 11 259-53.281

Reprezentant na Poznań

E. Kampe

Strzelecka 19.

Noże i widelce

Łyżki i łyżeczki
Młynki do kawy
Żelazka do prasowania
Wagi kuchenne
Wanny do prania
Garńki aluminiowe
Łóżka żelazne
Karnisze do okien

poleca korzystnie

JAN DEIERLING

skład żelaza

Poznań, Szkolna 3

Tel. 35-18 i 35-43.

Pw 11 973-13.125

OKRĘTKA

mtr 15 gr mierzka 20 gr. dek. tyzowanie 30 gr dziurki 2 gr plesowanie spódnie 2 zł obciążanie guzików tuż 40 gr podnosze oczka nadrabiam stopy hafty tania wykonuje terminowo „Haftoplis”, St. Rynek 10 (wejście Kurzanoga obok firmy Czepczyński Kruk).

Pw 11 256-35.32

Znana

Probiernia i Śniadalnica

J. KUJAWY, św. Marcin 63

poleca

gorące potrawy przy bufecie

o każdej porze dnia.

Piwa Żywieckie z beczki, likiery i koniaki, wódki.

Wyszynk i sprzedaż butelkowa.

Ceny bardzo umiarkowane. — Kuchnia pod kierownictwem rutynowanego kuchmistrza. zw 14 089

Racjonalno-indywidualna kosmetyka

Środki i sposób Paryskiego Uniwersytetu de B-
i amerykański. Odłuszczenie parafiną etc.
Trwałe barwienie brwi i rzęs.

„IRNIS“

Instytut Hygieniczno-Kosmetyczny

Piekary 5.

Tel. 25-91.

do 3192

Młyn z gospodarstwem

Młyn wodno-parowy, 3 pary walców dubeltowych, do tego 85 mórg ziemi pszennej, wszelkie zabudowania maszynowe, pod Poznaniem, sprzedam lub zamienię. Cena 120 000 zł, wpłaty 60 000 zł. zw 14 096

Zgłoszenia: Jaśkiewicz, Poznań, ul. Fredry 6, tel. 38.44.

Drzewa i krzewy, winorośle, róże, dalie, bzy, byliny, szparagi

poleca po zniżonych cenach Szkoła Ogrodnicza w Koźminie
Cenniki bezpłatnie. (Wystawia na Targach Ogrodniczych w Poznaniu od 9—12. IV. 1932). nw 9 763

UCHWAŁA. W sprawie postępowania układowego nad majątkiem firmy M. Wanek, wyznacza się termin ogólnego zgromadzenia wierzycieli na dzień 16 kwietnia 1932 r. o godz. 9-tej przed podpisaniem, pokój 24. Ostrów, dnia 17 marca 1932 r. Sąd Grodzki. nw 9 644

W sprawie upadłościowej firmy S. Rosenfeld Sohn, T. z o. p. w Swarzędzu, w. Wilhelm Rosenfeld, wyznacza się termin końcowy na dzień 29 kwietnia 1932 r., godz. 11, a to celem odebrania rachunku końcowego i do wniesienia zarzutów przeciwko końcowemu wykazowi. Poznań, dnia 25 marca 1932 r. Sąd Grodzki 2-a. nw 9 645

PRZETARG PRZYMUSOWY CEGIELNIA

z 80 mrg. ziemi, kompl. urządzona, przerabiająca około 3.5 milj. cegły, dren i dachówek, będzie sprzedana w dniu 15 kwietnia 1932 r. w Sądzie Grodzkim w Krotoszynie przez przetarg przymusowy. — Wartość przedwojenna przeszła zł 650.000. Reflektanci mogą kupić za ca. zł 165.000.—, przy wpłacie 85.000.— zł, reszta może pozostać na dogodnych warunkach. Zgłoszenia do „Par”, Poznań, Al. Marcinkowskiego 11, pod 54.260. Pw 11 927-54.259

Pomimo kryzysu
gospodarczego
znów zniżka cen
przez racjonalizowa-
nie pracy i zwiększenie
obrotów.

Ceny reklamowe

Szlifowanie
cylindra oraz
dostarczenie
kompl. tłoków
z pierścieniami
i sworzniemi
fabrykatu:

Chevrolet 4 c. 106,80 zł
Chevrolet 6 c. 165,80 zł
Ford A 134.— zł
Essex 6 c. ... 180.— zł
Fiat 501-503 . 110.— zł
Citroën B 14 . 106.— zł

Odsprzedażom rabat.

Wytwornia tłoków,
pierścieni i sworzni
tłokowych oraz zawo-
rów chromo-niklo-
wych. — Szlifiernia
cylindrów i wałów kor-
bowych.

ERGE-MOTOR

Kosztorysy, cenniki i porady fachowe bezpłatnie.

Poznań,
ul. Mylna 38
Telefon
79-29.

Napisowe słowo (tłusto) 25 groszy, każde dalsze
słowo 15 groszy, 5 liczb = jedno słowo,
i, w, z, a = każde stanowi 1 słowo.
Jedno ogłoszenie nie może przekraczać 50 słów.

OGŁOSZENIA DROBNE

Ogłoszenia wśród drobnych:
1-lamowy milimetr 50 groszy

Znak oferty (przykład: n 2395, z 21205, d 1811

i t. d. = 1 słowo.

Drobne ogłoszenia przyjmuje się do godziny 10.

Oferty wydajemy tylko za przedłożeniem dowodu

Zdarzają się liczne wypadki, że inserenci
zgłaszają się do ekspedycji naszego po odbiór
ofert bez dowodu, upoważniającego do ich po-
dejmowania. Oświadczamy wobec tego, że
w interesie samych inserentów oraz dla zasady
szyfrowanych ogłoszeń, wydajemy oferty
oraz udzielamy o nich życzonych
informacji tylko za przedłożeniem otrzy-
manego przy nadaniu ogłoszenia
dowodu, upoważniającego do podejmowania
ofert.

Przestrzegamy przed zagubieniem tego
dowodu, gdyż reklamacyj nie uwzględniamy.

Administracja

1 SPRZEDAŻE

Maszyna

Singer krawiecka, damska 125.
Szyperska 3. m. 3. zw 44 839

Sportkę

dziesięć tanio. Kościelna 49.
podwórze. zw 44 606

Sprzedam

okazyjnie 7 mórg ziemi w całości
lub w 2 częściach nadające się
na ogrodnictwo, jak również pod-
lega od zaraz rozparcelowaniu.
Oferty Kurjer Pozn. zw 44 718

Skład

kolonialny dobrze zaprowadzony,
jedno mieszkanie, z powodu
wykończenia budowy sprzedam
Małackiego 30. mdw 44 843

Skład

kolonialny, zaprowadzony, 2 po-
koje kuchnia, magiel z powodu
stosunków rodzinnych, spiesznie
sprzedam. Adres Kurjer Pozn.
zw 44 842

Wózek

dziesięć dobrze utrzymany i du-
ża wanne cynkowa. Krauze, Je-
żyńska 2. zw 44 621

Warsztat rzeźniczy

urządzeniem pokój i kuchnia. —
Jurkiewicz, Wroniecka 5.
zw 44 671

Samochód

6 osobowy Fiat 505 na chodzie
sprzedam. Półwiejska 36.
zw 44 663

Fortepian

(skrzydło) w dobrym stanie tanio
sprzedam. Zgłoszenia Kurjer
Poznański zw 44 657

Rozbiórka

domek fachówka tanio. Zgłosze-
nia Kurjer Pozn. zw 44 658

Domek

dwupokojowy, kuchnia, zabudo-
wania gospodarcze, 6 mórg, sta-
cja 8 km Poznania tanio. Oferty
Kurjer Pozn. zw 43 365/6

Sypialnie

sprzedaje najkorzystniej Stolar-
nia Rybski 15. nw 8 857/8

Radjo

4-lampowe komplet sprzedam. —
Grobła 20. m. 10. zw 44 724

Kolonjalka

z mieszkaniem i placem, nadaja-
cem (materiały opałowe), dzier-
żawa 75 zł. Informacje Wedzi-
kowski, Piekary 11. zw 44 726

Gramofon

szafkowy tanio. Słowackiego 48.
mieszkanie 6. jw 2882

Sprzedam

bardzo tanio wózek dziecięcy
oraz 16-litrowe koszykowe. Adres
Kurjer Pozn. zw 44 822

Torebki damskie

0.95: 1.—; 1.50: 3.—;
4.50: Bagdad 13.75;
Parasole 8.90: 4.50;
5.50: 7.—; Ceny o 50
procent obniżone.
W. Czyż Szkoła 11.
Plac Wolności 5.
Pracownia własna.
Pw 11 787-12.115

Antyki

meble używane sprzedaje, kupuje
Wielkie Garbary 39.
Pw 11 983-54.260

Motocykl

Maetches, zupełnie nowy niski.
sprzedam tanio. Matysiak, św.
Marcin 9. zw 44 706

Parcele

600—1000 mtr. przy tramwaju
Debiec sprzedaje właściciel Wier-
biecice 59. m. 3. godz. 8—3.
zw 44 017/8

Motocykl

jak nowy okazjnie do nabycia.
Wielka 19. m. 11.
zw 433 629

Sprzedam

okazyjnie całkowite urządzenie
do wyrobu wód owocowych i mi-
neralnych. Niefachowcom pomoc
w urządzeniu oraz objaśnienia.
Wiadomość Fredry 3. mieszk. 4.
zw 43 649

Sypialnie

debowe kompletne 350, jadalnie
445 kuchnie 108. Fabryka Mebli
Rynek Śródecki telefon 19-59.
zw 39 933

Restauracja

ze składem kolonialnym wraz z
30 mórg. kujawskiej ziemi. w du-
żej wsi kościelnej, bez konkure-
rencji tanio na sprzedaż. Oferty
Kurjer Pozn. zw 44 326

Piękna

parcela około 4 mórg, nad wodą
zalesiona w pobliżu parku Naro-
dowego Mała za cenę 10 tys.
do sprzedania. Zgłoszenia Ku-
rier Pozn. zw 43 908

Jadalka

sypialka, saloniki i różne drobne
meble okazjnie z masy upadło-
ściowej f-my M. Weslowski, Al.
Marcinkowskiego 20. podwórze,
prawo, otwarte od 9—1 i 3—7.
zw 44 136

Rakietę

angielską bardzo mało używaną
za 50.— sprzedam. Adres Kurjer
Poznański zw 43 963

Najtaniej, bo po cenach ściśle fabrycznych

materiały męskie na ubrania i
płaszczki materiały damskie oraz
materiały wojskowe nabyć można
w składzie fabryki sukna Karol
Jankowski i Syn Bielko, oddział
w Poznaniu Plac Wolności 2. I.
pietro. zw 42 910

Rogacza i sarnę

oswojone roczne sprzedam. Oferty
Kurjer Pozn. zw 44 002

Zdrowie — Humor

przywraca kieszonkowy
patentowany ahalator —
Mam — zapobiega cho-
robom dezynfekuje i od-
świeża organy oddechowe
stosuje się przy katarze,
kaszlu grypie, astmie i
chrypce. W aptekach i droge-
riach. dw 2 933/4

Parcele

Puszczykówo korzystnie sprze-
dam, Rymkiewicz, Wielkie Gar-
bary 9. zw 43 840

Nie kupuj mebli

zanim zwiedzisz Centralę mebli
Swarzędz gdzie tam najniższe ce-
ny. Pw 11 260/1-45.68/70

Ogródek działkowy

nowa alana przy ul. Dąbrow-
skiego zaraz. Zgłoszenia Staszica
10 mieszkanie 3 pomiędzy 3—5.
zdp 44 415

Złote

monety sprzedam. Oferty Kurjer
Poznański zw 42 804

Dom
ze składem, ogród, budynki gospodarcze 14 morgów ziemi drenażowej, w mieście na sprzedaż. — Oferty Kurjer Pozn. zdw 44 805

Piekarnia
do objęcia zaraz, dobrze prosperująca, urządzeniem według najnowszych wymagań, z mieszkaniami, cena 2 000 zł. Fr. Skowronski. Prydzry, ul. Kościuski 3. — Pw 9 638

Domek
ogrodem. Oferty Kurjer Pozn. zdw 47 702/3

Singera
damska okragle czelisko tania sprzedawca Warsztat Mechaniczny, Kraszewskiego 5. zdw 44 693/4

Klubowy
zarnitur elegancki jak nowy sprzedam 180. Grobla 4. m. 2. zdw 44 622

Limuzynę
mała, najnowszy typ, ekonomiczna sprzedam tania gotówka. Zgłoszenia Kurjer Pozn. zdw 44 594

O czym się mówi o tanich cenach w Hurtowni Porcelany
Wroniecka 24. — Tamże kupuje się korzystnie i najtaniej. — Calkowicie wyprawy — Najlepsza Porcelana Cielowska. — Najlepsze szkło. — Prima Alpaque. — Prezenty ślubne. — Prezenty różne. — zdw 44 832

Parcele
2 008 m przy szosie Poznań — Żegrze sprzedam 3 200 zł. Oferty Kurjer Pozn. zdw 44 826

Motocykl
Indian Scout, używany w bardzo dobrym stanie sprzedam. Zgłoszenia Ostrow, Wlkp., skrytka poczt. 21. zdw 44 752

55 morg
ziemi buraczanej, zabudowania maszynowe, dom 6 pokoi przy Poznaniu, cena 23 000, wpłaty 15 000. Poznań, Półwiejska 18, mieszkanie 19. zdw 44 644

Wózek
dziecięcy korzystnie. Półwiejska 32, mieszkanie 10. zdw 44 640

Samochód
Dodge dobrym stanie sprzedam lub zamienie na prawie nowy, do placu. Oferty Kurjer Pozn. zdw 44 633

4 piece
białe dobrze utrzymane zaraz korzystnie na sprzedaż. Zgłoszenia św. Marcin 15, mieszkanie 1. zdw 44 467

Remington
w dobrym stanie obejrzeć 6—7. Wały Jana III. 9, m. 8. zdw 44 513

Folwark 250 morg magdeburskich
sprzedam od majątku, w tem 170 morgów dobrej drenażowej roli, 50 morgów dobrej meliorowanej roli, 30 morgów dobrych ogrodzonych mineralnych pastwisk dobre budynki z inwentarzem ca. 2 km do stacji kolejowej, pow. węgrowskiej, cena 100 000 zł, zaliczki gotówka 40 000 zł. Zgłoszenia Kurjer Pozn. zdw 44 509

Folwark 530 morg magdeburskich
sprzedam od majątku, w tem 430 morgów roli żyrny kartoflanej w kulturze, 40 morgów dobrych smużnych lak 60 morgów sosnowego młodego lasu (dragowina), dobre budynki z inwentarzem, 3 km do stacji kolejowej pow. węgrowskiej, cena 180 000 zł, zaliczki gotówka 60 000 zł. Zgłoszenia Kurjer Pozn. zdw 44 508

Gospodarstwo
90 morg od Niemca, inwentarzem dom nowy, 6 pokoi, 25 000, wpłaty 10 000, reszta amortyzacja lat 20. Małecki, Poznań, Rybak 20 a. zdw 44 616

Sprzedam
skład kolonialny, towarem, magdalem, przyległy pokój, powód choroby. Adres wskaże Wielkopoleanin zdw 44 618

Harmonjum
(Kotycki) 11 rejestrowa, tania sprzedam. Oferty Kurjer Pozn. zdw 44 626

Sprzedam
amerykańskie biuro, duża szafa składana do rzeczy oraz 3 000 butelek do rozlewni piwa. Zgłoszenia św. Wojciech 2, m. 5. zdw 44 553

Klubowy
zarnitur zupełnie nowy włosiane wyszycie, okazynie. Al. Marcinkowskiego 3 b, m. 21. zdw 44 555

Lisy
jasne, ciemne. Wierzbicice 13. 3. zdw 44 581

Parcele
ul. Bukowska od 4 zł. Skład porcelany, św. Marcin 50. zdw 44 583

Bufet
kredens 600 zł. Szamarszewskiego 1, m. 5. zdw 44 580

Willę
z ogrodem Swarzędz, Kórnicka 31 sprzedam lub zamienie na rezydencję blisko lasu. zdw 44 566

90
morgów ziemi pszenno żytniej, dom 6-pokojowy, rodzaj willi, zabudowanie pierwszorzędne, inwentarz kompletny, położenie jeziora, lasy, letnisko, prywatne od Niemca. Poznań 18 km, cena 25 000, wpłaty 12 000, Rutkowski, Mickiewicza 28. zdw 44 567

Maszynę
„Singera” damską tania sprzedam. Wolnica 4/5, m. 8. zdw 44 760

Gospodarstwo
14 morgów przy Poznaniu sprzedam. Oferty Kurjer Pozn. zdw 44 355/6

„Centrala mebli”
Swarzędz, naprzeciw poczty, poleca meble po cenach niskich. Wielki wybór. Pw 11 251/2-30, 35/2

Tania
sprzedaż pończoch Bemberga 3.—, 3.75; 4.50; 5.— zł Olbrzymi asortyment kolorów tylko w specjalnym magazynie pończoch A. Szymański, Poznań, św. Marcin nr. 1, przy Placu św. Krzyskim. Pw 11 610/12-11, 31/82

Konia
oraz wóz dla handlarza tania. — Dolna Wilda 10. zdw 44 781-2

Dom
nowy interes kolonialny wyszynk w dużej wsi na sprzedaż. Oferty Kurjer Pozn. zdw 44 549

Brozka
mucha „Skarabeusz” 90 prawdziwych kamieni; brylanty, szmaragdy, rubiny i diamenty, okazynie bardzo tania. Aleje Marcinkowskiego 23 „Occasion”. zdw 42 889

Interes rzeźnicki narożnikowy
przy bardzo ruchliwej ulicy wraz z mieszkaniem, warsztatem tania na sprzedaż. Informuje Kowalik, Wielkie Garbary 20, skład. zdw 44 732

Wózek
dziecięcy sprzedam. Zagórze 5a, mieszkanie 13. zdw 44 577

Skład
spółwyczy bez mieszkania za zwrotem kosztów do wynajęcia. Zgłoszenia Mała Garbary 4. zdw 44 793

Maszyna
do pisania walizkowa za 150. — Józefa 6, m. 6. zdw 44 800

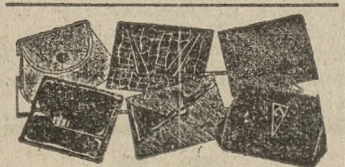
Lóżecko
siatkowe. Szkolna 9, mieszkanie 10. zdw 44 802

Skład kolonialny
w pow. mieście z urzędz. i tow. zł 1 500. — got. z powodu choroby natychm. sprzedam. Oferty Kurjer Pozn. zdw 44 815

Parcele
puszczykowsko sprzedam tania. — Telefon 27-46. zdw 44 823

Sprzedam
kanapę fotele umeblowane, szyfonierkę. Fr. Ratajczaka 12, m. 2. zdw 44 563

Narzędzia kowalskie
dymada tania rozsprowadza „Przewodnik” św. Marcin 30. Pw 11 733-12/78

Torebki damskie
0.95; 1.—; 1.50; 3.—; 4.50; Bagdad zł 13.75; Parasole 3.90; 4.50; 5.50; 7.— Ceny o 50 % obniżone! W Czyst. Szkolna 11 Plac Wolności 5. Pracownia własna. Pw 11 784-12/90

Koncesje
z zegarem dorozki samochodowej odstąpię. Zgłoszenia Kurjer Pozn. zdw 44 406

5 KUPNA

Willę
lub domek (także nieskończony) Poznań lub okolica kupie za gotówkę. Proszę uwagę zainteresowanych zwrócić na anons lub podać adresy. Spieszne podanie ceny opisu do Kurjera Poznańskiego zdw 44 012

Dobrego majątku
około 800 morgowego poszukuje w powiatach południowych i środkowych Poznańskiego, dysponuje odpowiednią gotówką. Zgłoszenia do Kurjera Pozn. dw 3 215

Kupię
majątek 200—500 morgów dobrej ziemi, dobrymi budynkami, okolica Poznań, Gnieźna, wpłacie 60 000 — 80 000. Agenci wykluczeni. — Oferty Kurjer Pozn. rw 5 147

Radioaparat
zepsuty, części kupię. Oferty Kurjer Pozn. zdw 44 460

Motocykl
pięciokonną lub silniejszy nowy model kupię. Szczegółowe oferty ostateczna cena Pogodziński, Szamotyły 3, Maja 2. zdw 44 516

Konserwator
i maszynę do lodów kupię. Pocztowa 28, Oukiernia. zdw 44 519

Altany
przenośnej poszukuję. Telefon 24-36. zdw 44 538

Kupię
motor spalinowy 1—2 k. używany (od motocykla). Oferty Kurjer Pozn. zdw 44 799

Kupię
dom czynszowy od właściciela w Krotoszynie, wpłacie 25 tys. — Oferty Kurjer Pozn. zdw 44 593

Kupię
wille Puszczykowie wartości ca. 30 000 zł za gotówkę. Spieszne zgłoszenia Kurjer Pozn. zdw 44 798

Folwark
kupię w Wielkopolsce 300—500 morgów ziemi pszennej budynkami maszynami, inwentarzem kompletnym przy wysokiej wpłacie. Agenci wykluczeni. Wyczerpujące oferty wraz ceną i ewent. zadłużeniem (procent) Kurjer Pozn. zdw 44 824

Kupię
jadalnie używaną w dobrym stanie. Oferty z podaniem ceny do Kurjera Pozn. zdw 44 712

Kupię
kasę rejestrową oraz skład, dwa pokoje z kuchnią. Oferty Kurjer Pozn. zdw 44 711

Maszynę do lodów
robieńia kupię. Oferty Kurjer Pozn. zdw 44 788

Piano
zaraz kupię. Oferty cena Kurjer Pozn. zdw 44 625

6 KAMIENICE

Kupię
dom w Poznaniu, wpłacie 25 000. Oferty Kurjer Pozn. zdw 44 042

Kamienice
Poznań, 2 składy handlowe, dochód roczny 10 000, cena 75 000, wpłaty 50 000 złotych sprzedam. Oferty Kurjer Pozn. zdw 44 541

Kamienica
nowa, dochód 4 100, cena 26 000, wpłata 12 000. Jaskiewicz, Fredry 6. zdw 44 649

Kamienica
2 piętrowa, 10 lokatorów, wolna od stempła, podatki, cena 37 000, wpłaty 20 000, dochód 5 200. Poznań, Półwiejska 18, mieszkanie 19. zdw 44 642

Kupię
kamienicę czynszową w Poznaniu wprost od gospodarza przy wpłacie 50 000 zł. Oferty Kurjer Pozn. zdw 44 635

7 PIENIĄDZ

10 000 zł
na I hipotekę domu poszukuję. Oferty Kurjer Pozn. zdw 43 982

Poszukuję
pożyczki 10—15 000 zł na hipotekę Pewna lokata, spłata w czterech latach. Oferty Kurjer Pozn. zdw 43 959

Kino
od 7 lat, dobrze zaprowadzone w Poznaniu i na Pomorzu przyjmie spółnika z gotówką 2 500. — zł. Zgłoszenia Kluska, Bydgoszcz, Czarneckiego 6. Pw 11 950-63, 106

15 000
ulożenie na I. hipotekę kamienicy centrum Poznania. Oferty Kurjer Pozn. zdw 44 542

300
wypożyczyć procent pokoiów śródmieście. Oferty Kurjer Pozn. zdw 44 554

15 000 złotych
wypożyczyć na I. hipotekę kamienicy czynszowej w Poznaniu. — Oferty Kurjer Pozn. zdw 44 786

Hipoteki kupuję
realności poznańskich natychmiast platne damno. Zgłoszenia Kurjer Pozn. zdw 42 164/5

750 zł
pożyczki poszukuję procent, dwuosobowy pokój centrum. Oferty Kurjer Pozn. zdw 44 710

Poszukuję
wspólnika fryzjerskiego z gotówką do 2 000 zł. Oferty Kurjer Pozn. zdw 5 163

8 DO WYNAJĘCIA

Za tanie komorne
6 pokojowe mieszkanie od zaraz do wynajęcia Kindler, Kraszewskiego 11. zdw 42 127

Mieszkanie
trypokojowe, obszerne kompletny komfort Placu Wolności okazynie odda. „Biuro Agrarne”. Plac Wolności 9. zdw 41 729

Ośmiopokojowe
komfortowe mieszkanie I. piętro przy ul. Słowackiego (strona słoneczna) wprost od gospodarza od 1. IV 32. do wynajęcia. Zgłoszenia K. Loga, Słowackiego 18, telefon 6639. Pw 11 789-13, 1

3 pokoje
i kuchnia komfortowe w Puszczykowie na stałe do wynajęcia. Klaczyńska, W. Garbary 21. zdw 43 984

Dwa pokoje
z kuchnią, komfort, w willi na I. piętrze (5 minut pieszo do opery) z centralnym ogrzewaniem i światłem elektrycznym włączanie 180 zł miesięcznie. 3 pokoje tamże 250 zł. Dzierżawa rok zgóry. Pokoje słoneczne widok na ogrody, do objęcia natychmiast. Oferty do Kurjera Pozn. zdw 43 765

Dwupokojowe
kuchnia centrum 1500 rok dzierżawa. Informacji Łukasiewicz 6, mieszkanie 14. zdw 44 795

2
pokoje kuchnia i spiżarnia od 1. 5. 1932 za miesięczną dzierżawę do wynajęcia. Korcz Luboń, ul. Narutowicza 4. zdw 44 820

Darmo
pokój małżeństwa za pożyczkę 1.000 zł. Oferty Kurjer Pozn. zdw 44 659

Garaż
do wynajęcia. Garnarska 3, u stróża. zdw 44 471

5 pokoi
komfort w willi przy ul. Grodzkiej od 1. 5. za miesięcznym czynszem 300 zł Tylko poważni rezydentanci. Zgłoszenia Kurjer Pozn. zdw 44 735

5
centrum słoneczne oddam. Adres Kurjer Pozn. zdw 44 623

Trypokojowe
cztery za dzierżawę odda „Rex” Stary Rynek 45. zdw 44 810

Czteropokojowe
przynależności słoneczne wolne od podatku, ogródek, Stan Solacz, Podolska 2—5. zdw 44 829

Przy ul. Kraszewskiego
11 jest moje mieszkanie 6 pokojowe za tania komorne od zaraz do wynajęcia Kindler, III. ptr. zdw 44 827

5
pokojowe komfortowe, śródmieście od 1. 5. dzierżawa m. 180 zł, przebiecie 1.000. Adres wskaże Kurjer Pozn. zdw 44 736

2 próżne
jasne, duże pokoje, odnowione, elektryczność lekarzowi, adwokatowi, biura cicha pracownice, odnajme Pocztowa 23 m. 5. Pw 12 151-54, 270

9 SZUKA MIESZK.

Szukam
3—4 pokojowego mieszkania w obrębie wielkiego Poznania, możliwie z lokalem przemysłowym lub z dużą jasną piwnicą na tenże cel. Oferty do Kurjera Pozn. zdw 43 893

4 pokojowego
słonecznego mieszkania wprost od gospodarza (pośrednicy nie wkluczeni) możliwie w dzielnicy jeżyckiej, poszukuję zaraz. Punktualne płacenie czynszu zagwarantowane. Zgłoszenia do biura ogłoszeń „Par” Poznań, Al. Marcinkowskiego 11 pod 13.54. Pw 11 971-13, 54

3—6
pokojowego mieszkania, łazienka centrum za miesięcznym czynszem wprost od gospodarza poszukuję punktualny płatnik. Oferty Kurjer Pozn. zdw 44 550

1—2
pokoje i kuchnię możliwie w centrum za pewnym miesięcznym czynszem przyjąć zaraz. Zgłoszenia Kurjer Pozn. zdw 44 698

Poszukuję
mieszkania 3 lub 2-pokojowego na Włdzie wprost od gospodarza. Oferty Kurjer Pozn. zdw 44 667

Poszukuję
jednopokojowego kuchnia wprost od gospodarza. Oferty Kurjer Pozn. zdw 44 645

Stróżostwa
poszukują bezdzietni lat 40. Oferty Kurjer Pozn. zdw 44 686

Pokoju
kuchni od gospodarza lub portierstwa poszukuję. Oferty Kurjer Pozn. zdw 44 771

3—4
pokoi, czynsz ustawowy rok zgóry i gwarancja poszukuję urządźni stabilizowany. Oferty Kurjer Pozn. zdw 44 791

Poszukuję
2 pokoi z kuchnią w śródmieściu, dzierżawa zgóry. Oferty Kurjer Pozn. zdw 44 804

2—3
pokoi, mieszkanie lub 2 próżnych pokoi z kuchnią poszukuję. Oferty Kurjer Pozn. zdw 44 734

Pokoju
z kuchnią poszukuję małżeństwo. Zgłoszenia do „Par” Aleje Marcinkowskiego 11 pod 14.2. Pw 12 159-14, 2

11 POKOJE UMEBL.

Pokoik
imtel. osobie wynajme zaraz lub później. Mickiewicza 7, m. 9. zdw 43 579

Pokój
Działyskich 8, mieszkanie 5, słoneczny zdw 43 960

Umeblowany
ul. Śniadeckich 11, m. 11. zdw 44 089

Pana
wspólny — Nowakowa Wielkie Garbary 50 mieszkanie 38. zdw 44 187

2 pokoje
łącznie frontowe, słoneczne, światło elektryczne, z urządzeniem kuchni. Bukowska 5, mieszkanie 8. zdw 44 167

Pokój
Śniadeckich 9, m. 10. zdw 44 297

Pokój
umeblowany niekrepujący zaraz. Sołacka 9, Kluczyk. zdw 42 619

Pokój
elegancki frontowy dwuosobowy. Dąbrowskiego 49 b, mieszkanie 6 zdw 44 495

Pokoje
umeblowane z całodziennym utrzymaniem. Wały Wazów 24. zdw 44 479

Umeblowany
Wierzbicice 40 m. 9. zdw 44 476

Panom
Strzałowa 3 III lewo. zdw 44 512

Lepszy
pokój, panu. Wrocławskiego 5, m. 5. zdw 44 526

Niekrepujący
1—2 osoby. Mińska 3, m. 11. zdw 44 524

Pokoik
wynajme, Niegolewskich 14, mieszkanie 13, podwórze. zdw 44 522

Pokoik
Jeżycka 45, m. 7. zdw 44 518

Pokój
Śniadeckich 24, m. 2. zdw 44 530

1—2
umeblowane, łazienka, elektryka, pianino, Berwińskiego 1, m. 5. (Łazarz). zdw 41 815

Pokój
Za Groblą 5, tylny dom, I. prawo. zdw 44 533

Dwuosobowy
solidnej m'odzieży. Świątokrzyski 3, mieszkanie 12. zdw 44 535

Pokój
słoneczny, dwuosobowy wynajme tania. Franciszka Ratajczaka 9, m. 19. zdw 44 537

Dwuosobowy
wynajme. Łąkowa 4 b, m. 11. zdw 44 539

Frontowy
słoneczny, inteligentnym panienkom od 15 korzystnie. Ogrodowa 19, m. 3. zdw 44 544

Dwa
pokoje trzem panom. Półwiejska 11, mieszkanie 19. zdw 44 551

Pokój
umeblowany zaraz. Fr. Ratajczaka 11 a, 7 wejście, mieszkanie 103. zdw 44 559

Pokoik
Małeckiego 10, m. 4. zdw 44 561

Pokój
wynajme. Marcina 64, III., front. zdw 44 564

Dwuosobowy
plac Nowomiejski 10 b, m. 5, pościel własna. zdw 44 569

Frontowy, słoneczny
1—2 intelig. panienkom ewent. z całem utrzymaniem. korzystnie. Ogrodowa 19, m. 3. zdw 44 571

Pokój
2 panom lub panom. Długa 4, m. 9, front. zdw 44 572

Słoneczny
zaraz. Małecki 55, II., lewo. zdw 44 573

Pokoik
osobny elektryczność. Przemysłowa 36, m. 7. zdw 44 575

Pokój
z klatki schodowej elektryczność odda Jackowskiego 25, m. 7. jw 2878

Przyjezdny
pokoje wolne. Dąbrowskiego 23, mieszkanie 7. jw 2877

Pokój
elegancki sypialnia, pani wynajme utrzymaniem bez. Dąbrowskiego 46 II, lewo. jw 2875

Pokój
ume

Pokój
dwuosobowy z utrzymaniem. —
Fredy 4. m. 6. zdw 44 720

Pokój
wolny. Śniadanie 23. m. 1.
zdw 44 601

Pokój
pokój 1-2 panom. Łąkowa 16.
mieszka. 5. zdw 44 591

Pokój
dwuosobowy, elektryczność zaraz.
Wrocławska 30. m. 21.
zdw 44 590

Wspólny
panu. Długa 4. partier. prawo.
m. 25. zdw 44 816

Umeblowany
Seweryna Mielżyńskiego 1. mie-
szkanie 13. zdw 44 830

Małżeństwo
lub panom używaniem kuchni
zraz lub 15. Strzelecka 20. mie-
szkanie 12. zdw 44 828

Mickiewicz
11. III. prawo obiadami.
zdw 44 748

Pokój
z elektrycznością, czysty. Spokoj.
na 25a. m. 5. zdw 44 747

12 SZUKA POKOJU

Poszukuje
pokój umeblowanego, światła
elektryczne. Oferty Kurjer Po-
znański zdw 43 949

Szukam
pokój umeblowanego z utrzymaniem
kuchni. Św. Józefa 10. Oferty Kurjer
Poznański zdw 44 529

Poszukuje
skromnego pokoju wspólnego. —
Oferty Kurjer Pozn. zdw 44 568

Pokoju
pokoju niekremowanego, śródmie-
ście, od 15. 4. poszukuje samotny
pan 25-30 zł. Oferty Kurjer Po-
znański zdw 44 656

Urządźnik
poszukuje od 15. 4. 1932 niedro-
giego pokoju bez posługi, naj-
chętniej w starszej panii, okolica
Jeżyce. Oferty Kurjer Poznański
zdw 44 773

13 LOKALE

Szukam
lokalu przemysłowego śródmieściu
ca 100-200 mtr kw. z biurem na
cele chemiczne. Oferty Kurjer
Poznański zdw 43 894

Lokal
przemysłowo-handlowy, I. piętro,
podwórko. Wielka 18. wynajmie
administrator. Oferty Kurjer
Poznański zdw 44 087

Ubikacje
nadaje się na warsztaty kowal-
skie, slusarskie i t. d. wydzier-
żawie zaraz przy ul. Kraszewskie-
go 28. m. 6. Zgłoszenia na
miejscu. jw 2865

Restauracyjny
lokal wprost od gospodarza do
wynajęcia. Woźna 1. zdw 44 750

Ubikacji parterowych
suchych w centrum, ca. 100-150
m² nadających się na składnice
i kantory, poszukuje zaraz. Zgło-
szenia „Emki”. Dąbrowskiego
12-16. zdw 44 613

Lokal
ładny o dwóch oknach na każdy
interes od zaraz. Hildebrandt.
Pocztowa 33. zdw 44 600

Ubikacje
przemysłowe parter, piętro wy-
dzierżawi gospodarz. Dąbrow-
skiego 88. zdw 44 643

Do
wynajęcia przy pl. Wolności 4.
na I piętrze lokal przemysłowo-
handlowy. Wiadomość w Banku.
zdw 44 637

14 DZIERŻAWY

Lokal
na skład wydzierżawia ewentl.
sprzedam dom. Wskaże Kurjer
Poznański zdw 43 441

Garaże murowane
od 20. — miesięcznie
postój doba 2. — Garaże Polna
Drużbackiej 2 przy Parku
Wilsona. zdw 40 774

Wydzierżawie
dom 12 ubikacji, w którym się
znajduje dobrze zaprowadzony
skład kolonialny, 4 mors² roli. 1
morga łąki, duży ogród warzywny
zraz do objęcia. Zgłoszenia
Taszecki, Jarocin. zdw 43 866

Piekarnia
skład mieszkaniowy pow. miasto,
centrum, natychmiast do objęcia.
Zgłoszenia Kurjer Poznański
zdw 44 319

Kiosk
w lesie gołęcinie względnie ter-
ren w lesie wydzierżawimy
Oferty z podaniem ceny przesy-
łać. Majętność Gołecin. poczta
Poznań. zdw 43 731

Składu
lub mieszkaniowy na fryzjerstwo
Poznań lub okolice poszukuje
Oferty Kurjer Poznański
zdw 44 697

Poszukuje
kolejcy Srody. Nowego Miasta
lub Jarocina miejsce lub na wie-
cie dzierżawy mieszkaniowej
wolnej podwórkiem i chlewami, ska-
łami lub bez celem wydzierżawienia.
Zgłoszenia podaniem dzier-
żawy Marcjan Kowalski. Da-
browskiego 36. m. 18. zdw 44 730

Młyn parowy
bez konkurencji do wydzierżawie-
nia lub przyjmie wspólnika 5 000
złotych gotówki. Oferty Kurjer
Poznański zdw 44 505

Warsztat
slusarski z narzędziami lub bez
do wydzierżawienia. Poznań —
Główna. ul. Główna 114.
zdw 44 521

Dzierżawy
250-400 morgów dobrej ziemi z do-
brą komunikacją z przystankiem
mieszkaniowym szuka b. właśc. ziem-
ski. Pośrednicy wykluczeni. Oferty
Kurjer Poznański zdw 44 531

Rzeźnictwo i piekarnia
w jednym domu o 6 pokojach, w
dużej kościelnej wsi bez konkure-
rencji, szkoła, autobus i kolej w
miejscu, do tego 15 morgów ziemi
z żywym i martwym inwentar-
zem, z powodu zmiany stosun-
ków rodzinnych zaraz korzystnie
do nabycia. Zgłoszenia „Vaso”.
biuro ludowe. Andrzej Fengler.
Kepno. ul. Wawrzyniaka.
zdw 44 731

Ogród
owocowy zraz do wynajęcia. —
Kunse. Grudzińskie 112.
zdw 44 840

3 pokoi
lub małego domu z ogrodem bli-
sko Poznania poszukuje. Oferty
Kurjer Pozn. zdw 44 660

Dzierżawy
3 000 morg. objęcie 50 000, 1 400
morg. objęcie 50 000, 900 morg.
objęcie 25 000, 600 morg. objęcie
30 000, 300 morg. objęcie 12 000.
Jaskiewicz, Poznań, Fredy 6.
zdw 44 650

Piekarni
celem dzierżawy lub kupna po-
szukuje w Poznaniu. Oferty Kur-
jer Poznański zdw 44 820

Dzierżawy
350-600 morgów poszukuje wprost
od właściciela, gotówki 35 tysie-
cy. Łask. zgłoszenia Kurjer Po-
znański zdw 44 707

15 LETNISKA

„Młowodny“
Jeśli jesteś wyczerpany ner-
wowo i cierpisz fizycznie i psy-
chicznie — lecz się — jedynie
skutecznie sposobami natu-
ralnymi. Zakład przyrodolecz-
niczy „Młowodny” leczy skutecznie
choroby wewnętrzne i nerwy w
doleczniczym, zabiegami elek-
trycznymi, oraz kąpielami le-
czniczymi. Cena ryczałtowa pobytu
i zabiegów leczniczych za 21 dni
250 zł. Pisz dziś jeszcze do Za-
kładu przyrodoleczniczego „Młो-
wodny” poczta Oborniki, Wielko-
polska. — Idealne warunki dla
wypoczynku. dw 3119

Letnisko
lub uzdrowisko społeczne 18 km
od Poznania, dziesięć dużych ubi-
kacji, jezioro las, park, tenis,
łódki. Informacje: Warszawa,
Zgoda 12. m. 7. zdw 43 801

Letniska
szuka pani synek 4 lata w lesie
blisko Poznania, utrzymaniem.
Ceny Kurjer Poznański
zdw 44 679

16 OSOBISTE

Obelge
rzucana na pana A. Krügera, od-
wołuje. A. Nowak. zdw 44 634

21 ZGUBY

Znaleziono
damski zegarek. Górna Wilda
152. m. 3. zdw 44 729

Zgubiono
złota bransoletka, oddać za wy-
nagrodzeniem. Grzelak. Matejki
67. zdw 44 833/34

22 ROZMAITE

Pracownia
Gorsetów
„Wanda“
Gorsety na miarę.
Gorsety gotowe. —
Pasy do ciąż —
Paseczki sportowe.
Biustonosze wszel-
kiego rodzaju —
Reperacje gorsetów.
Ratajczaka 27. part.
zdw 44 176

Plaszcz
damskie wykonuje solidnie tanio.
Józef Domaszewski. Sew. Miel-
żyńskiego 22. zdw 40 046

Obrazy oprawa obrazów
najtaniej w firmie Witold Le-
wowski. Wrocławska 36.
Pw 11 785-12 92

Bilansista
wykonuje prace buchalteryjne,
bilanse, księgi, rachunki i spra-
wy podatkowe. Oferty Derfert.
Zielona 6. zdw 42 148

Dla lekarza
pracowni (kawaler) świetna
egzystencja. Miasteczko 2 000
mieszka. obszerna, bogata okoli-
ca, praktyka kasowa wkrótce
przewidywana. Znajomość języka
niemieckiego pożądana. Mie-
szkanie willa, ogród, zazerwo-
wane. Zgłoszenia Kurjer Poznański
zdw 44 439

Koldry
poszywa stare przerabia tanio.
Smoczyńska. Kwiatowa 8.
zdw 44 087

Reparuje
obuwie wzmian na stare. Ku-
puje stare. Obuwnik Bilski.
Wielkie Garbary 8. zdw 44 546

Obiady
prywatne, wykwintne na maśle
czterech dań 1.50 zł. Ratajczaka
3. m. 6. telefon 25-09. zdw 44 699

Abazury
kapelusze damskie przerabiam
tanie. Maszalarska 8. m. 9.
zdw 44 654

Prośba
o odzież używaną dla matki, syna
dorosłego. Adres wskaże Kurjer
Poznański zdw 44 661

Jasnowidz
Mobeł, metapsychografolog. Pe-
wuka rozwiązuje wszelkie naj-
trudniejsze sprawy przeszłości,
przyszłości wskazując skuteczne
środki. Św. Marcin 5. mieszkanie
11. zdw 44 775

Obiady
domowe na czystym maśle. Wa-
ły Królowej Jadwigi 1. m. 9.
zdw 44 623

Dla naszych
Milusińskich
Bielizna niemow-
lęca wszelkie.
go rodzaju w
wielkim wyborze
po cenach nad-
zwyczajnie korzyst-
nych poleca Pa-
trycja Bielizna J.
Schubert. Poznań. ul. Wrocław-
ska 3. Pw 11 296-11 40

Wytepiam
szczyry, zapłata po skutkach tak-
że szwaby i karaluchy pod kwa-
ranta 10 lat praktyki. Zgłoszenia
do Kurjera Poznańskiego
zdw 44 527

Oddam
dziecko na własne. Oferty Kur-
jer Poznański zdw 44 543

Salon
mód, pracownia sukien, komple-
tów, angielskich płaszczy, kostiu-
mów, najnowszymi modelami, zamó-
wienia wykonuje do każdego cza-
su. Jankowsky. Kreta 23.
zdw 44 597

Wielnane
odpady sprzedam. „Triot”. —
Szymańskiego 10. Pw 12 152-54 271

23 OZENKI

Kawaler
lat 27, mech. szofer, przystojny,
ożeni się z pania, która mu wy-
robi jakakolwiek posadę, rzecz
traktuje honorowo. Łask. zgło-
szenia Kurjer Poznański
zdw 43 969

Miody
kupiec z krakowskiej rodziny pa-
trycjuszowskiej posłubi córkę
kupa poznańskiego. Zawodowo
pośrednicy wykluczeni. Zgłosze-
nia Kraków, poste - restante Jan
Sewer. zdw 44 322

Smutno
mi i tęskno, szukam bratniej du-
szy, by dzień powszedni miłością
osłodzić. Kawaler kupiec samo-
dzielny, lat 41, brunet, cel matry-
monialny. Łaskawe zgłoszenia
z fotografią, która się zwraca Kurjer
Poznański zdw 44 440

Kawaler
lat 34, właściciel hotelu, dobrze
prosperującego, wartości 100 000
zł. pragnie poznać pannę z od-
powiednim posagiem celem ożen-
ku. Rzecz traktuje się poważnie.
Oferty wraz z fotografią proszę
nadesłać do Kurjera Poznańskie-
go zdw 44 481

Cukiernik
kawaler lat 25, inteligentny do-
bre wychowany posiadający do-
bre zalety pozna pannę do lat
28, która dopomoże do założenia
wspólnej egzystencji. Cel ma-
trymonialny. Łaskawe oferty fo-
tografią do zwrotu Kurjer Pozn.
zdw 44 470. Rzecz honorowa.

Urzędniczka
niezbyt młoda szuka pana z kul-
turą w celu matrymonialnym.
Oferty Kurjer Poznański
zdw 44 593

Panna
lat 23, przystojna, inteligentna
brunetka, posiadająca 3 000
złotych oraz wyprawę bardzo gos-
podarzą pozna pana na stałe po-
sadzie do lat 35. Piętnastoletni
mają wojskowy zawód. Cel
matrymonialny. Oferty z foto-
grafią do Kurjera Pozn. zdw 44 677

Kawaler
lat 28, posiadający skład fryzjer-
ski z mieszkaniem szuka panny
celem ożenku, majątek 5 do 6 ty-
sięcy. Oferty Kurjer Pozn.
zdw 44 666

Samotny
wdowiec, bezdzietny, przystojny,
wyszkolony, właściciel 75 mor-
gowego gospodarstwa, poszukuje
młodej, sympatycznej żonki. Pa-
nie średniego wzrostu, tylko ru-
tynowane gospoście, łagodnego
usposobienia, religijne z gotówką
upraszam o zgłoszenie się z do-
kładnym rysopisem do Kurjera
Pozn. pod zdw 44 753

Kawaler, kupiec
25 lat, majątek 25 000 zł ożeni się
z panną do 23 lat z gotówką,
ewentl. da ojcostwo. Łaskawe
oferty do Kurjera Pozn. zdw 44 728

Kawaler
kupiec, lat 35, właściciel poważ-
niejszej kamienicy handlowej no-
wobudowanej po 1923 r. nie
podlegającej podatkom, której
dochód przekracza 1 500 zł mie-
siecznie. pragnie nawiązać znajo-
mość z pania dobrze sytuowaną
w celu matrymonialnym. Łaskawe
zgłoszenia oferty możliwie z
fotografią proszę skierować do
Kurjera Pozn. pod zdw 44 854.
Rzecz honorowa. Dyskrete za-
pewnia. Pośrednictwo krewnych
lub znajomych mile widziane.

Panna
z towarzysztwa lat 26, interesują-
ca z wyższym wykształceniem,
wyprawa i zapewniona egzysten-
cja pozna pana do lat 38, wy-
kształconego, kulturalnego, na sa-
modzielnym stanowisku. Cel ma-
trymonialny. Sprawy traktuje po-
ważnie. Nieanonimowe zgłoszenia
proszę kierować do Kurjera Po-
znańskiego zdw 44 807

Cukiernik
lat 25, brunet, przystojny, inte-
ligentny, o dobrych zaletach, so-
lidny, pozna pannę w celu matry-
monialnym inteligentną, dobrze
wychowaną, miłą, zgrabną, która
dopomoże do stworzenia wspólnej
egzystencji. Łaskawe zgłosze-
nia z fotografią, które zwracam,
do Kurjera Pozn. zdw 44 470.
Rzecz honorowa.

Pania
zdecydowana, gotówka 1 000
zapozna inwalidę lat 27, celem po-
stawienia kiosku. Cel matry-
monialny. Pośrednicy wyklucze-
ni. Oferty Kurjer Pozn. zdw 44 723

24 NAUKA

Kursy
stenografii, pisanie maszyną,
księgowości rozpoczynam 4 kwiet-
nia. Tyran - Zaworska. Strzelecka
33. Słabym bezpłatna pomoc.
zdw 41 421

Żeńskie kursy
Techniczne
Poznań. Kraszewskiego 17. m. 15.
Pw 11 869-54 222

Kursy
stenografii, pisanie na maszynie
rozpoczynam 5 kwietnia.
Kantaka I. II. piętro. zdw 40 415

Student
U. P. rutynowany korepetytor
udziela lekcji z zakresu gimna-
zjum łacina, francuskie, niemiec-
kie. Tanie, także na wieś. Oferty
pod 43 766 do Kurjera Poznań-
skiego.

Filet
kurs 10 zł. Św. Marcin 64. m. 21.
zdw 44 067

Francuskiego
wyższego, angielskiego, włoskiego
udziela tanio osoba wykształco-
na Strzelecka 31. podwórko. —
wprost II. prawo. zdw 42 836

Doktorat
i całkowite studia akademickie
we wszystkich dziedzinach wie-
dy. Po ukończeniu studiów dy-
plom uniwersytecki. Internat-
ional Academic Office. Boite
postale Nr 524 Bruxelles (cen-
tre) Belgia. dw 2975

Kursy
kroju, szycia damskiego. Nowak
Wrocławska 33. dw 3 045

Szkoła
Tańca Antoszewskiego
Zielona 8. Pw 11 972-13 64

Kursy kroju
Świątkowskiego 3
rozpoczyna Kazimira Kazubow-
ska. zdw 44 534

Matura
Eksternów, także początkujących
(mających wykształcenie elemen-
tarne) przygotowuje całkowicie po-
ręczając wyniki abs. Uniw. Sied-
miolecia praktyka. Nauka zbio-
rowo, osobno. Opłata 25 miesięcz-
nie Nowy kurs 6. 4. Spieszne
zgłoszenia Kurjer Poznański
zdw 44 776

Bezpłatny pokój
za korepetycje drugiej klasy kla-
sycznej. Oferty Kurjer Poznań-
ski zdw 44 749

Abazurów
jedwabnych z celuloz. kwiatów
z celuloz. wyciecz. Opłata 10.
Sosińska. Matejki 57. partier. le-
wo. telefon 62-70. zdw 44 774

Niemieckiego
Lekcji i konwersacji
udziela akademik niemiecki. —
Oferty Kurjer Poznański
zdw 43 975

Student chemii
władający językiem niemieckim
poszukiwany do przygotowania
kolegowego egzaminu. Oferty z
podaniem honorarium do Kurje-
ra Pozn. zdw 44 733

25 MUZYKA

Orkiestry
na zabawy, wieczorki, poleca
Jankowski. Pl. Wolności 17.
zdw 41 232

Pianino
do wynajęcia. Zgłoszenia Kurjer
Poznański zdw 44 408

Pianino
dobre nowe wydzierżawie. Plac
Działowy 7. m. 3. zdw 44 488

Lekcji gry
na fortepianie
udziela Halina Malinowska, b.
prof. Państwowego Konserwato-
rium w Poznaniu i Konserwato-
rium Wrocławskiego. Wpis: ul.
Seweryna Mielżyńskiego 1. III.
zdw 44 835

Wykształcona
władająca oboma językami u-
dzieli gry fortepianowej bardzo
tanie. Ogrodowa 20. m. 7.
zdw 44 818

26 ROZRYWKA

Kino „Orzeł“
św. Marcin 18
W Tajemniczym Wawonie Jack
Holt Musicz się ze mną odcinić.
Klasya Bow. zdw 44 811

Panna
z towarzysztwa lat 26, interesują-
ca z wyższym wykształceniem,
wyprawa i zapewniona egzysten-
cja pozna pana do lat 38, wy-
kształconego, kulturalnego, na sa-
modzielnym stanowisku. Cel ma-
trymonialny. Sprawy traktuje po-
ważnie. Nieanonimowe zgłoszenia
proszę kierować do Kurjera Po-
znańskiego zdw 44 807

Cukiernik
lat 25, brunet, przystojny, inte-
ligentny, o dobrych zaletach, so-
lidny, pozna pannę w celu matry-
monialnym inteligentną, dobrze
wychowaną, miłą, zgrabną, która
dopomoże do stworzenia wspólnej
egzystencji. Łaskawe zgłosze-
nia z fotografią, które zwracam,
do Kurjera Pozn. zdw 44 470.
Rzecz honorowa.

Pania
zdecydowana, gotówka 1 000
zapozna inwalidę lat 27, celem po-
stawienia kiosku. Cel matry-
monialny. Pośrednicy wyklucze-
ni. Oferty Kurjer Pozn. zdw 44 723

24 NAUKA

Kursy
stenografii, pisanie maszyną,
księgowości rozpoczynam 4 kwiet-
nia. Tyran - Zaworska. Strzelecka
33. Słabym bezpłatna pomoc.
zdw 41 421

Żeńskie kursy
Techniczne
Poznań. Kraszewskiego 17. m. 15.
Pw 11 869-54 222

Kursy
stenografii, pisanie na maszynie
rozpoczynam 5 kwietnia.
Kantaka I. II. piętro. zdw 40 415

Student
U. P. rutynowany korepetytor
udziela lekcji z zakresu gimna-
zjum łacina, francuskie, niemiec-
kie. Tanie, także na wieś. Oferty
pod 43 766 do Kurjera Poznań-
skiego.

Filet
kurs 10 zł. Św. Marcin 64. m. 21.
zdw 44 067

Francuskiego
wyższego, angielskiego, włoskiego
udziela tanio osoba wykształco-
na Strzelecka 31. podwórko. —
wprost II. prawo. zdw 42 836

Doktorat
i całkowite studia akademickie
we wszystkich dziedzinach wie-
dy. Po ukończeniu studiów dy-
plom uniwersytecki. Internat-
ional Academic Office. Boite
postale Nr 524 Bruxelles (cen-
tre) Belgia. dw 2975

Kursy
kroju, szycia damskiego. Nowak
Wrocławska 33. dw 3 045

Sz

Pokojuowa

z dobremi świadectwami szuka posady od 15. 4. Oferty Kurjer Poznański zdw 44 780

Panienka

z dobrem wychowaniem, z dobremi poleceniami szuka jakiegokolwiek zajęcia. Oferty Kurjer Poznański zdw 44 772

Pracznia

ucznia szuka prania. Oferty Kurjer Poznański zdw 44 769

Panna

szuka posady bufetowej, obsługa lub do pomocy w składzie zaraz lub 15. Oferty Kurjer Poznański zdw 44 745

Maszynistka

połączająca posady za skromnym wynagrodzeniem zaraz lub 15. Oferty Kurjer Poznański zdw 44 744

Dziewczyna

ucznia szuka posady z gotowaniem, miejscowość obojętna. Oferty Kurjer Poznański zdw 44 759

Doświadczony

mleczarz — serowar z kiloletnią praktyką, prima świadectwa i polecenia poszukuje samodzielnej posady. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 44 758

Kucharka

czysta, ucznia szuka znającą kuchnię warszawską i poznańską oraz do wszelkich prac domowych. Oferty do Kurjera Poznańskiego zdw 44 836

Młodszy szofer

mechanik z dobrymi świadectwami poszukuje posady za skromnym wynagrodzeniem. Zgłoszenia do Kurjera Poznańskiego zdw 44 792

Sierota

panienka z dobrymi świadectwami poszukuje posady od 15. 4. Oferty Kurjer Poznański zdw 44 587

Młoda

panienka z dobrej rodziny, która umie haftować, poszukuje posady do dzieci lub innej. Oferty proszę Kurjer Poznański zdw 44 617

Skromna

ucznia dziewczyna z prowincji szuka posady. Oferty Kurjer Poznański zdw 44 615

Sierota

szuka posady. Oferty Kurjer Poznański zdw 44 610

Starsza

pokojuowa z dobrymi świadectwami i obsługą, poszukuje posady najchętniej na wyjazd. Oferty Kurjer Poznański zdw 44 604

TEATRY

Teatr Nowy: Dziś — „Żywa maska”. Występ gościnny Junoszy-Stepowskiego.

Wtorek, 5. 4. — „Żywa maska”. „Występ gościnny Junoszy-Stepowskiego.”

Środa, 6. 4. — „Azais”. Występ gościnny Junoszy-Stepowskiego.

Teatr Polski: Dziś — „Romeo i Julia”.

Teatr Wielki: Dziś — występ Klaujdy Goreva.

Wtorek, 5. 4. — „Królowa Kina”.

Środa, 6. 4. — „Królowa Kina”.

Czwartek, 7. 4. — „Królowa Kina”.

Piątek, 8. 4. — „Królowa Kina”.

Sobota, 9. 4. — „Fausj”.

Występ p. Gołębiowskiego.

Niedziela, 10. 4. — Godz. 3: „Rozwódka”. Ceny niższe.

Godz. 8: „Królowa Kina”. Ceny miejsc od 0.75 do 4.50.

DZISIAJ W KINIE

Aurora: „Piraci Panamscy”.

Apollo: „Zemsta Nietopier”.

Colosseum: „Chata Wujka Toma”, wersja dźwiękowa.

Corso: „Maciste Imperator”.

Metropolis: „Bezimienni bohaterowie”.

Muza: „Baśń miłości”.

Odeon: „Tragedja Kochanków”.

Orzeł: „W tajemniczym wąwozie” i „Musisz się ze mną ożenić”.

Roxey: „Szpiendy”.

Renaissance: „Dafnis i Chloe”.

Roxey: „Księżniczka Trubula”.

Stożce: „Aniołowie Piekła”.

Stinks: „Scaramouche — Ramon Navarro”.

Tecza: „Dynamit”.

Uśmiech: „Król Królów”.

Wilsona: „Grzesznica bez grzechu”.

Kucharka

starsza, sumienna, chętna do pracy, dobrymi świadectwami, samodzielnym gotowaniem, szuka posady zaraz lub 15. Oferty Kurjer Poznański zdw 44 595

Krawciarka

poszukuje zajęcia. Oferty Kurjer Poznański zdw 44 593

Dziewczyna

młodsza, ucznia z praniem i gotowaniem szuka posady 15. 4. do wszystkiego. Oferty Kurjer Poznański zdw 44 787

Dziewczyna

do wszystkiego gotowaniem szuka posady zaraz. Oferty Kurjer Poznański zdw 44 814

Woźny — inkasent

z kaucją 500 zł poszukuje posady. Oferty Kurjer Poznański zdw 44 813

Posługaczka

poszukuje posady całodzienniej. Oferty Kurjer Poznański zdw 44 809

Elew gospodarczy

siedmioletnia praktyka poszukuje posady zaraz lub 1. 5. Oferty Kurjer Poznański zdw 44 808

Ekspedjentka

sierota poszukuje jakiegokolwiek pracy. Oferty Kurjer Poznański zdw 44 803

Woźnica

poszukuje jakiegokolwiek posady. Oferty Kurjer Poznański zdw 44 831

Posługi

z gotowaniem jako przychodnia poszukuje od 15. 4. Oferty Kurjer Poznański zdw 44 821

Aptekarz

aprobowany z znajomością języka niemieckiego, bardzo dobrze polecony, poszukuje zarządu apteki lub zastępstwa. Oferty Kurjer Poznański zdw 44 754

Książkowa

maszynistka poszukuje posady wynagrodzenie skromne. Oferty Kurjer Poznański zdw 44 742

Przyjęcie

posade z gotowaniem, miejscowość obojętna. Oferty Kurjer Poznański zdw 44 740

Kucharka

poszukuje posady do restauracji zaraz lub 15. Oferty Kurjer Poznański zdw 44 721

Panienka

ucznia, pracowita zna prasowanie, szycie, haftowanie, cośkolwiek szycia i prace domowa poszukuje posady od zaraz. Oferty Kurjer Poznański zdw 44 715

Który

z panów budowniczych przyjmie chłopca z 4 kl. gimnazjalnym na praktykę. Łaskawe zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 44 715

Kucharka

z dobrem gotowaniem, ucznia, szuka posady. Łaskawe zgłoszenia Zielinska, Wysoka 11. zdw 44 708

Rządca gospodarczy

lat 30, dłuższa praktyka w intensywnie zagospodarowanych majątkach poznańskiego ostatnio na osobnym folwarku straciwszy z powodu zmian admin. poszukuje posady. Może się powołać na poważne referencje znanych pp. Ziemiań. Oferty Kurjer Poznański zdw 44 705

Dziewczyna

lat 16, z dobrej rodziny, szuka posady do dzieci od 15. 4. Oferty Kurjer Poznański zdw 44 639

Uczniwa

czysta, pracowita posługaczka, szuka posady. Oferty Kurjer Poznański zdw 44 638

Pomorzanie

lat 30, z ukończoną Szkołą Rolniczą, poszukuje od 15. 4. posady starszego praktykanta gospod. Łaskawe oferty Kurjer Poznański zdw 44 757

Pomocnik handlowy

lat 29, z kilkunastu praktykami w tartaku, poszukuje posady, kaucja 1000.— zł. Łaskawe zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 44 756

Inteligentna

panienka zapiekuje się dziećmi pomoże w nauce, godziny popołudniowe, niskie wynagrodzenie wzgl. wyżywienie. Oferty Kurjer Poznański zdw 44 274

Stenotypistka

z praktyką, dobre świadectwo, znająca wszelkie prace biurowe poszukuje posady zaraz lub później. Oferty Kurjer Poznański zdw 44 296

Dziewczyna

do wszystkiego ucznia, cośkolwiek gotowaniem poszukuje posady. Oferty Kurjer Poznański zdw 44 410

Panna

młoda lubiąca dzieci poszukuje posady bony na wsi. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 44 377

Krawcowa

szuka posady do szycia i przeróbek. Oferty Kurjer Poznański zdw 44 333

Uczniwa

z samodzielnym gotowaniem poszukuje posady z dniem 15 kwietnia u mniejszej rodziny. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 44 380

Uczeń

rzeźnicki poszukuje pracy za małym wynagrodzeniem na egzamin czeka. Oferty do Kurjera Poznański zdw 44 352

Pracznia

dobrze polecona szuka prania 4 zł dziennie. Oferty Kurjer Poznański zdw 44 229

Mleczarka

posade przyjeżdżając z większego majątku do przeróbki mleka na sery i masło. Za kaucję oddam maszynę. Oferty Kurjer Poznański zdw 43 360

Księgowy

bilansista był nauczycielem księgowości poszukuje posady zaraz lub później. Referencje, świadectwa bardzo dobre. Łaskawe oferty Kurjer Poznański zdw 44 263

Pracznia

ucznia poszukuje jeszcze kilka prań. Oferty Kurjer Poznański zdw 44 357

Panienka

która była 1 rok w seminarjum nauczycielskim i pół roku w szkole Handlowej przyjmie posade w biurze jako uczennica za 40 zł miesięcznie. Oferty Kurjer Poznański zdw 43 835

Zawodowy kupiec

(oficer rezerwy) własny samochód, poszukuje zastępstwa. Oferty Kurjer Poznański zdw 44 307

Krawcowa

pierwszorzędna poleca się w dom. Oferty Kurjer Poznański zdw 44 309

Gospodyni

młoda, umiejąca dobrze gotować zna si ena wszelkich zaprawach i chowie drobiu, poszukuje posady do dużego dworu. Oferty Kurjer Poznański zdw 44 458

Szuka posady

dziewcze do dziecka i lekkich prac domowych. Oferty do Kurjera Poznańskiego zdw 44 461

Dziewczyna

prowincji do wszystkiego, średnim gotowaniem, poszukuje posady zaraz. Oferty Kurjer Poznański zdw 44 462

Osoba

młoda inteligentna poszukuje posady do prowadzenia domu samodzielnego lub wyreczy pania domu. Posiada wieloletnią praktykę obeznaną z ogrodnictwem, pierwszorzędne referencje. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 44 449

Agromom

typlomowany, lat 32, szuka posady od 1 lipca lub 1 października. Referencje pierwszorzędne. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 43 295

Dziewczyna

ucznia, dobrymi świadectwami samodzielnym gotowaniem poszukuje posady 15. 4. Oferty Kurjer Poznański zdw 44 271

Posług

dwa razy w tygodniu poszukuje. Oferty Kurjer Poznański zdw 44 358

Dziewczyna

ucznia, pracowita poszukuje posady od 1. lub 15. IV. do wszelkich prac domowych. Oferty Kurjer Poznański zdw 44 361

Dziewczyna

bardzo czysta pilna i sumienna poszukuje posady zaraz lub 15. w spokojnym i religijnym domu. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 44 226

Panienka

ucznia z prowincji szuka posady do jednego lub dwójga dzieci. Oferty Kurjer Poznański zdw 44 257

Panienka

z ładnym piśmem szuka posady do biura. Oferty Kurjer Poznański zdw 44 258

Ogrodnik

w starszym wieku, specjalista kwiatów, bartnik, poszukuje posady zaraz lub później za małym wynagrodzeniem. Referencje i świadectwa bardzo dobre. Łaskawe oferty Kurjer Poznański zdw 44 261

Szofer

tokarz maszynowy znający reparację wszelkich maszyn rolniczych poszukuje posady zaraz lub później. Łaskawe oferty Kurjer Poznański zdw 44 262

Posługaczka

ucznia czysta szuka posługi przy południem zaraz lub 15. 5. Oferty Kurjer Poznański zdw 44 155

Dzielnia

pończoszarka i trykotarka poszukuje posady. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 44 201

Zi 70 pensji

maszynistka polsko - niemiecka szuka posady. Oferty Kurjer Poznański zdw 44 015

Dziewczyna

poszukuje posady jako pokojowa lub do dzieci, najchętniej na wsi. Oferty Kurjer Poznański zdw 43 946

Panna

znająca szycie, gotowanie poszukuje posady pokojowej lub do wszystkiego od 15. 4. Oferty Kurjer Poznański zdw 43 858

Bezrobotna

poszukuje posady gotowaniem lub bez. Oferty Kurjer Poznański zdw 44 046

Dziewczyna

do wszystkiego z gotowaniem poszukuje posady zaraz lub od 15 kwietnia. Oferty Kurjer Poznański zdw 44 078

Młodsza

dziewczyna poszukuje posady całodzienniej z praniem, 20 zł miesięcznie. Oferty Kurjer Poznański zdw 44 146

Żelazniak - książkowy

gruntowna znajomość brzozy żelaza, części rolniczych artykułów technicznych oraz księgowości, język polski, niemiecki poszukuje natychmiast posady. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 43 379

Krawcowa

mistrzini poszukuje posady, może wyjechać. Oferty Kurjer Poznański zdw 43 449

Młodsza

dziewczyna religijna, ucznia, pracowita, szuka posady Świadczenia, polecona. Oferty Kurjer Poznański zdw 43 941

Szukam

posługi na popołudnie. Oferty Kurjer Poznański zdw 43 882

Poszukuje

posługi trzy razy w tygodniu. Oferty Kurjer Poznański zdw 43 881

28 WOLNE MIEJSCA**Krawcowa**

na garderobę dla dzieci pierwszorzędna siła potrzebna w dom. Kraszewskiego 11 mieszkanie 11. zdw 44 424

Za

udzielenie pożyczki 2-3000 zł pod zastaw dam posade za 180 do 200 mies. Oferty Kurjer Poznański zdw 43 785

400,—

do 500 zł uboższego zarobku miesięcznego, bez narażenia godności stanu, znajoma osoby mającej szerokie koła znajomości. Wiadomości fachowe zbytkowne. Zgłoszenia Głazakred" Lwów. Wąłowa 11. Pw 11 930-72.11

Poszukujemy

energicznych przedstawicieli na poszczególne miasta Warszawska Fabryka Zarówek, Warszawska. Nowy Świat 59. nw 9626

Książkowy (a)

młodszy, który zna książkowość amerykańską i bilansowanie oraz pisanie na maszynie, potrzebny od zaraz do Poznania. Pensja 100 do 150 zł miesięcznie. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 44 059

Młodszy

pracownika technicznego wyszkolonego do laboratorium fabrycznego poszukuje się. Znajomości języka francuskiego, niemieckiego wymagana Zgłoszenia Smółka Akcyjna „Stomil” Poznań. Wodna 14. zdw 43 779

Służąca

zdrowa młodsza do wszelkich prac domowych, umiejąca samodzielnie smacznie gotować zaraz. Uwzględnia się tylko osoba pracująca ucznia, akurata, do breml świadectwami Zgłoszenia Seweryna Mielżyńskiego 23. m. 7 zdpw 44 517

8 złotych

dziennie zarabiają osoby pracujące wszędzie. Stała poboczna praca domowa korespondencyjna. Przedsiębiorstwo Przemysłu krajowego, Gdynia Port. dw 3 111

Potrzebny

chłopiec do gospodarstwa, znający prace ogrodnicze. Zgłoszenia: Aleje Marcinkowskiego 24 Pietraszowa. zdw 44 492

Służąca

młodsza potrzebna. Adres wkaże Kurjer Poznański zdw 44 475

Panienki

do szycia i haftu potrzebne. Siostry Streich, Gwarna 15. zdw 44 472

Kucharka

do prowadzenia w Kasyńce Oficerskim kuchni na własny rachunek od dnia 15 kwietnia. Kaucja 300 zł. Zgłoszenia: Kurjer Poznański zdw 44 515

Tancerki

wykwalifikowane młode, ładne, zarabne potrzebne do pierwszorzędnej baletu. Zgłoszenia od 5 — 6 po połud. Baletmistrz Alexis „Palais de Danse” gmach Apollo. zdw 44 514

Magazynier

z kaucją 2000 złotych zaraz potrzebny. Oferty Kurjer Poznański zdw 44 506

Krawcy

potrzebni mianowa robota. Zgłoszenia tylko dołnym. Ratajczaka 14 Pawelek. zdw 44 499

Sekretarza